

agro. Benedidus fructus ventris tui et fructus terre tue: fructusque iumentorum tuorum: greges armentorum tuorum et caule omniū tuarum. Benedicta herba tua: et benedixit reliquie tue. Benedixitque eis ingrediens et egrediens. Dabit dominus inimicos tuos qui consurgent aduersum te corruentes in conspectu tuo. Per viam unā venient contra te: et per septem fugiet a facie tua. Emittere dñs benedictionē sup cellaria tua et super omnia opera manuum tuarum: benedictusque tibi in terra quā acceperis. Suscitabit te dñs sibi in ipso sanctū sicut iurauit tibi: si custodieris mādata domini dei tui et ambulaueris in iussu eius. Videbuntque omnes terras populi quod nomen dñi inuocatum sit super te: et timebunt te. Abundare te faciet dominus omnibus bonis: fructu uteri tui et fructu iumentorum tuorum: fructu terre tue quā iurauit dominus patribus tuis ut daret tibi. Aperiet dñs thesaurū suū optimū celum: ut tribuat pluuiā terre tue in tempore suo. Benedictusque cunctis operibus manuum tuarum: et fecerabis gentibus multis: et ipse a nullo senus accipies. Constituet te dñs deus tuus in caput et non in caudam: et eris semper supra et non subter: si tamen audieris mandata domini dei tui que ego precipio tibi hodie et custodieris et feceris: ac nō declinaueris ab eis nec ad dextrā nec ad sinistram: nec secutus fueris deos alienos neque colueris eos. Quod si audire nolueris vocem dñi dei tui ut custodias et facias omnia mādata eius et testimonia quas ego precipio tibi hodie: venient super te omnes maledictiones iste et apprehendent te. Maledidus eris in ciuitate: maledidus in agro. Maledictū heretū tuum: et maledixit reliquie tue. Maledictū fructus

ventris tui et fructus terre tue: armēta bouum tuorum et greges omniū tuarum. Maledidus eris ingrediens: et maledidus egrediens. Mittet dñs super te famem et esuriē et inceptationē in omnia opera tua que tu facies: donec conterat te et perdat velociter propter adinuentiones tuas pessimas in quibus reliquisti me. Adungat tibi dñs pestilentia: donec consumat te de terra ad quā ingrediens possideris. Percutiat te dñs egestate et febris et frigore ardore et estu et aere corrupto ac rubigine: et persequatur donec pereas. Sit celum quō supra te est encum: et terra quā calcas terra. Det dñs nubrem terre tue puluerem: et de celo descendat super te cinis donec conteraris. Tradat te dñs corruentem ante hostes tuos: et per unam viam egrediaris extra eos: et per septē fugias: et dispergaris per omnia regna terre. Sitque cadaver tuum in escam cunctis volatilibus reli et bestiis terre: et nō sit qui abigat. Percutiat te dominus ulcere egrediens et partem corporis per quā sterora digerunt: scabie quoque et pruriginē: ita ut curari nequeas. Percutiat te dominus amentia et cecitate ac furore mentis: et palpes in meridie sicut palpare solet cecus in tenebris: et nō dirigas vias tuas. Omnisque tempore calumniā sustineas: et opprimaris violenta nec habeas qui liberet te. Exorem accipias et alius dormiat cū ea. Domū edifices: et nō habitas in ea. Plāns vineam: et non vindamies eam. Bos tuus immoletur coram te: et nō comedas eum. Asinus tuus rapiatur in conspectu tuo: et nō reddatur tibi. Vires tue dantur inimicis tuis: et non sit qui te adiuvet. Filij tui et filie tue tradantur alieni populo viduabus oculis tuis

et deficientibus ad conspectū eorum tota die: et nō sit fortitudo in manu tua. Fructus terre tue et omnes labores tuos comedat populus quē ignoras: et sis semper calumniā sustinens et oppressus cunctis diebus: et stupens ad terram eorum que videbunt oculi tui. Percutiat te dñs ulcere pessimo in genibus et in suris: sanarique nō possis a planta pedis usque ad verticē tuū. Ducetque te dominus et regem tuū quē constitues super te in gentē quā ignoras tu et patres tui: et serues ibi dijs alienis ligno et lapidi: et eris perditus in prouerbium ac fabulā omnibus populis ad quos te introduxerit dominus. Benemtem multam iacies in terrā et modicū congregabis: quia locuste deuorabunt omnia. Vineā plantabis et fodies et vinū non bibes nec colliges eam quā quippiam: quā vastabit veruibus. Oliuas habebis in omnibus terminis tuis et nō unguis oleo: quia desolentur et deperebunt. Filios generabis et filias et non fueris eis: quoniam ducent in captiuitatē. Omnes arbores tuas et fruges terre tue rubigo consumet. Aduenia quē tecū vestat in terra ascendet super te etique sublimior: tu autē descendes et eris inferior. Ipse fenebrabit tibi: et tu non fenebrabis ei. Ipse erit in caput: et tu eris in caudam. Et venient super te omnes maledictiones iste et persequentes apprehendent te donec intercas: quia nō audisti vocē domini dei tui: nec seruasti mādata eius et testimonia quas precipio tibi. Et erit in te signa atque prodigia et in semine tuo usque in sempiternum: eo quod seruieris domino deo tuo in gaudio cordis: leticia propter recum omnium abundantia. Serues inimico tuo quē inimicit tibi dñs in fame et siti et nuditate et omni penuria: et pones

ingū ferreū super cervicem tuā donec te conterat. Adducat dñs super te gentem de longinquo et de egerenis terre finibus in similitudinē aquile volantis cum impetu cuius linguā intelligere non possis: gentem procerāssimā que non deferat seni nec misereat paruuli: et deuoret fructum iumentorum tuorum ac feuges terre tue: donec intercas: et non relinquat tibi residuum vinū et oleum armentis bouum et greges omniū donec te disperdat et conterat in cunctis urbibus tuis: et destruantur muri tui firmi atque sublimēs. In quibus habebas fiduciam in omni terra tua. Obideberis intra portas tuas in omni terra tua quā dabit tibi dñs deus tuus: et comedēs fructum uteri tui et carnes filiorum tuorum et filiarū tuarū quas dedit tibi dominus deus tuus. In angustia et vastitate qua opprimer te hostis tuus. Homo delirabit in te et luxuriosus valde inuidebit fratri suo et uxori quē cubat in sinu suo ne det eis de carnibus filiorum suorum quas comederit: eo quod nichil aliud habeat in obsidione et penuria qua vastauerint te inimici tui intra omnes portas tuas. Tenuera miter et delicata quē supra terram ingredi non valebat nec pedis uestigiū figere propter molliciem et teneitudinem nimiam: inuidebit viro suo qui cubat in sinu eius super filij et filie carnibus et illius secundinay quē egrediuntur de medio femini eius: et super liberis qui eadem hora nati sūt. Comedent enim eos clam propter rerū diuinam penuriam: in obsidione et vastitate qua opprimer te inimicus tuus intra portas tuas. Nisi custodieris et feceris omnia verba legis huius que scripta sunt in hoc volumine: et timueris nomen eius gloriosū et terribile

hoc est dominum deum tuum: augebit dominus plagas tuas. et plagas seminis tui plagas magnas et pleuantes infirmitates pessimas et penias: et conuerter in te omnes afflictiones egypti quas timuisti et adhererunt tibi. Insuper et uniuersos languores et plagas que non sunt scripte in volumine legis huius inducet dominus super te: donec te conterat. Et remanebitis pauci numero qui prius eratis sicut astra celi pre multitudine: quoniam non audisti uocem domini dei tui. Et sicut ante letatus est dominus super uos. bene uobis faciens uosque multiplicans: sic letabitur disperdens uos atque subuerrens: ut auferamini de terra ad quam ingredietis possidendam. Disperget te dominus in omnes populos a summitate terre usque ad terminos eius: et serues ibi diis alienis quos et tu ignoras et patres tui lignis et lapidibus. In gentibus quoque illis non quiesces: neque erit requies uerigio pedis tui. Dabit enim tibi dominus ibi cor pauidum et deficientes oculos: et animam consumptam merore: et erit uita tua quasi pendens a te. Timebis noctem et diem: et non credes uice tue. Mane dicis quis michi det uespertum: et uespere quis michi det mane. propter cordis tui formidinem qua terreberis et propter ea que tuis uidebis oculis. Reducet te dominus classibus in egyptum per uiam de qua dixit tibi ut eam amplius non uideres. Ibi ueneris inimicis tuis in seruos et ancillas: et non erit qui eruat. **XXV**

Hec sunt uerba federis quod precepit dominus moysi ut feceret cum filiis israel in terra moab: propter illud fedus quod cum eis pepigit in oreb. Vocauitque moyses omnem israel: et dixit ad eos. Vos uidistis uniuersa que fecit

dominus coram uobis in terra egypti pharaoni et omnibus seruis eius uniuersa que terre illi: temptationes magnas quas uiderunt oculi tui: signa illa potentiaque ingentia: et non dedit uobis dominus cor intelligens et oculos uidentes: et aures que possint audire usque in presentem diem. Adduxit uos quodraginta annis per desertum: non sunt accita uerba ista: nec calciamenta pedum uestrorum ueritate consumpta sunt. Panem non comeditis uinum: sicera non bibistis: ut sciretis quia ipse est dominus deus uester. Et uenistis ad hunc locum: egressusque est saron reges ebron et og rex basan occurrentes uobis ad pugnam: et percussimus eos et uelimus terram eorum: ac tradidimus possidendam ruben et gad et dimidie tribui manasse. Custodite ergo uerba pacti huius et implete ea: ut intelligatis uniuersa que facitis. Vos itaque hodie cuncti coram domino deo uro. principes uestri et tribus ac maiores nati atque doctores omnis populus israel liberi et uxores uestre et aduenie que reuerentur in castris exceptis lignorum teloribus: et hijs que componant aquas: ut transeas in federe domini dei tui: et in iureiurando quod hodie dominus deus tuus preuit tecum: ut susceperis tibi in populum et ipse sit dominus deus tuus sicut locutus est tibi: et sicut iurauit patribus tuis abraham ysaac et iacob. Nec uobis solus ego hoc fedus feci et hec iuramenta confirmo: sed cunctis presentibus et absentibus. Vos enim nostis quomodo habitauerimus in terra egypti: et quomodo transierimus per medium nationum: quas transierimus uidistis abominaciones et sordes id est ydola eorum lignum et lapide argenti

et aurum que colebant. Ne forte sit inter uos uir aut mulier familia aut rebus cuius cor auersum est hodie a domino deo uro ut uadat et seruiat dijs illarum gentium: et sit inter uos radix geminans sed et amaritudinem. Cumque audierit uerba iuramenti huius benedicat sibi in corde suo dicens pax erit michi: et ambulabo in prauitate cordis mei: et assumat ebria scientie et dominus non ignoret: sed tunc quod maxime furor eius fuerit et zelus contra hominem illum: et sedent super eum omnia maledicta que scripta sunt in hoc volumine: et deleat dominus nomen eius sub celo et consumat eum in predicatione et omnibus rebus israel: iuxta maledictiones que in libro legis huius ac federis continentur. Dicetque sequens generatio et filij qui nascuntur uinceps: et peregrini qui de longe uenerint uidentes plagas terre illius et infirmitates quibus ea afflicta est dominus sulphure et solis ardore comburens ita ut ultra non seruetur nec uirens quippiam genuerit et exemplum subiectionis sodomie et gomorre adame et seboim quas subuertit dominus in ira et in furore suo: dicent omnes gentes. Quare sic fecit dominus terre huic? Que est hec ira furoris eius inmensa? Et respondetur. Quia dereliquerunt pactum domini quod pepigit cum patribus eorum quando eduxit eos de terra egypti et seruierunt dijs alienis: et adorarunt eos quos nesciebant et quibus non fuerunt accitum: idcirco iratus est furor domini contra terram istam ut induceret super eam omnia maledicta que in hoc volumine scripta sunt: et eiecit eos de terra sua in ira et in furore: et in indignatione maxima. propterea in terra alienam sicut hodie comprobatur. Abscondit a domino deo

nostro que manifesta sunt nobis et filiis nostris usque in sempiternum: ut faciamus uniuersa legis huius. **XXVI**
Cum ergo uenerint super te omnes sermones isti benedictio siue maledictio quam proposui in conspectu tuo: et dudus prauitate cordis tui et uniuersis gentibus in quas disperserit te dominus deus tuus et reuersus fueris ad eum: et obdieris eius imperijs sicut ego hodie precipio tibi cum filiis tuis in toto corde tuo: et in tota anima tua: reducat te dominus deus tuus de captiuitate tua ac miseretur tui: et rursum congregabit te de cunctis populis in quos te ante dispersit. Si ad cardines celi fueris dispersus inde te reuertet dominus deus tuus: et assumet atque introducet in terram quam possiderunt patres tui et obtinebis eam: et benedicens tibi maioris numeri te esse faciet quam fuerint patres tui. Circumdat dominus deus tuus cor tuum et cor seminis tui: ut diligas dominum deum tuum et toto corde tuo et in tota anima tua: ut possis uiuere. Omnes autem maledictiones has conuertat super inimicos tuos: et eos qui oderunt te et persequuntur. Tu autem reuerteris et audies uocem domini dei tui facielque uniuersa mandata que ego precipio tibi hodie: et abundare te faciet dominus deus tuus in cunctis operibus manuum tuarum in sobole uerbi tui et in fructuumentorum tuorum: in ubertate terre tue et in rebus omnium largitate. Reuertetur enim dominus ut gaudeat super te in omnibus bonis sicut gaudet super te in omnibus malis: si tamen audieris uocem domini dei tui et custodieris precepta eius et commandas que in hac lege conscripta sunt: et reuertaris ad dominum deum tuum in toto corde tuo et in tota anima tua. Mandatum hoc quod

ego precipio tibi hodie nō supra te est
neq; procul positum nec in remoto
ut possis dicere quis nostrū valet ad
celum ascendere ut deferat illud ad nos
ut audiam⁹ atq; opere compleamus:
neq; trās mare positū ut caulesis et di-
cas quis e nobis poterit mare trāsire
tate et illud ad nos usq; deferre ut pos-
simus audire et facere qd̄ preceptum
est: sed iuxta te est sermo valde in ore
tuo et corde tuo ut facias illū. Consi-
dera qd̄ hodie proposuerit in conspectu tuo
vitam et bonū et reconditio mortem
et malū: ut diligas dñm deum tuum
et ambules in vijs eius et custodias
mandata illius et testimonia atq; iu-
dicia et vias: atq; multiplicet te bene-
dictio: tibi in terra ad quā ingredieris
possidendā. Si aut̄ avertum fuerit cor
tuum et audire nolueris atq; errore de-
ceptus adoraveris deos alienos et secu-
eris eis: predico tibi hodie qd̄ pereras:
et paruo tempore moreris in terra ad quā
iordanē trāsmisso ingredieris possiden-
dā. Testes inuoco hodie celū et terrā qd̄
proposuerim vobis vitam et bonum:
benedictionē et maledictionē. Elige er-
go vitam ut et tu viuas et semini tuū:
diligas dñm deū tuum atq; obediās
voti eius: et illi adhaereas. Ipse est enim
vita tua et longitudo dierū tuorū: ut
habites in terra pro quā iuravit domi-
nus patribus tuis abrahā et isaac et
iacob ut daret eam illis. **xxxj**

Ahij quoq; moyses et ioseph est
domina verba hęc ad unūsum
israhel et dixit ad eos. Centū viginti
annos sum hodie: non possunt ultra
egredi et ingredi: preterea et dñs
dixit michi non transibis iordanē
istū. Dominus ergo dñs tuus trāsibit
ante te. Ipse delebit omnes gentes has

in conspectu tuo: et possidebis eas. Et
ioseph iste transibit ante te: sicut locus
est dominus. Facietq; dominus eis si-
cut fecit seon et og regibz amorrhōrū
et terre eorū: delebitq; eos. Cum ego et
hys tradiderit vobis similiter: facietis
eis sicut prepi vobis. Viriliter agite: et
confortamini. Nolite timere: ne pau-
atis ad conspectum eorū quia domin⁹
deus tuus ipse est ductor tuus: et non
dimittet nec derelinquet te. Vocavitq;
moyses ioseph: et dixit ei coram omni
israhel. Confortare: et esto robustus.
Tu enim introduces populum istum
in terram quā daturum se patribus
eorum iuravit dñs: et tu eam divides
sorte. Et dominus qui ductor est vester
ipse erit tecum: nō dimittet nec derelin-
quet te. Noli timere nec pavēas. Scri-
psit itaq; moyses legem hanc et tradi-
dit eam sacerdotibz filiis leui qui por-
tabant archam fedēis dñi: et cunctis
senioribz israhel. Precepitq; eis dñs.
Post septem annos transiit in so-
lennitate tabernaculorū ducentis
cunctis q̄ israhel ut apparerent in con-
spectu domini dei sui in loco quē eleg-
erit dñs: leges verba legis huius corā
omni israhel: audientibz eis et in unū
populo congregato: tam viris q̄
mulieribus parvulis et adulescentibus
qui sunt inter portas tuas: ut audientes
discant et timeant dñm deum suū:
et custodiant implēantq; omnes imo-
nes legis hui⁹. Filij quoq; eorū q̄ nūc
ignorant: ut audire possint et timeant
dñm deū suū cunctis diebz q̄s vesan-
tur in terra: ad quā vos iordanē trāsmis-
so p̄gitis obvenēdā. Et ait dñs ad
moysen. Ecce prop̄ sunt dies mortis
tue. Voca ioseph: et fac in tabernaculo
testimonij ut precipi est. Abierunt ergo

moyses et ioseph et steterunt in taberna-
culo testimonij: apparuitq; dominus
ibi in columna nubis q̄ stetit in intro-
itu tabernaculi: dixitq; dñs ad moysen.
Ecce tu dormies cum patribz tuis: et po-
pulus iste resurgens fornicabit post
deos alienos in terra ad quā ingredi-
etur et habitabit in ea: ibi derelinquet
me et irascetur furor meus corā
eum in die illo: et derelinquā eum et ab-
scondam faciem meam ab eo: et erit in de-
vocationē. Invenient eū omnia mala
et afflictiones: ita ut dicat in illa die.
Vere quia nō est deus meus inveniēte
me hęc mala. Ego autē abscondam
et clabo faciem meā in die illo: propter
omnia mala que fecit: quia secutus ē
deos alienos. Nunc itaq; scribite vo-
bis canticū istud et docete filios israel
memoriter: timeant et ore decantent: et sit
michi canticū istud p̄ testimonio inter
filios israhel. Introducam enim eum in
terrā pro qua iuravi patribz ei⁹: lacte
et melle manantē. Cuiq; comederint
et saturati trāsibz fuerint avertentur
ad deos alienos et secutent eis: deroga-
buntq; michi et iritum facient pactum
meū. Postq; inveniēnt eū mala mala
et afflictiones: respōdebit ei canticum
istud p̄ testimonio: qd̄ nulla debet
oblivio e⁹ ore seminis tui. Scio enim
cogitationes eorū: que facturus sit h-
die anteq; introducam eū in terrā quā
ei pollicor sum. Scripsit quoq; moy-
ses canticum: et docuit filios israel. Pre-
cepitq; domin⁹ ioseph filio suo: et ait.
Confortare: et esto robustus. Tu enim
introduces filios israhel in terrā quā
pollicor sum: et ego ero tecum. Postq;
ergo scripsit moyses verba legis hui⁹
in volumine atq; complevit: precepit

leuitis qui portabāt archam fedēis
dñi dicens. Tollite librum istū et poni-
te eum in latere arche fedēis domini
dei vestri: ut sit ibi contra te in testimo-
nium. Ego enim scio cōtentionē tuā:
et reticentiam tuā durissimā. Adhuc vi-
vente me et ingrediete vobiscū semp cō-
tentiose egistis contra dñm: quanto
magis cum mortuis fuero. Congre-
gate ad me omnes maiores natu per
tribus vestras atq; doctores: et loquar
audientibz eis sermones istos: et inuoca-
bo corā eos celum et terram. Nūci
enī qd̄ post mortē meā inique agitis:
et declinabitis cito de via quā precepi
vobis: et occurrent vobis mala in egre-
ssu tempore quādo feceritis malū in
conspectu dñi ut irritetis eum p̄ opera
manuū v̄rā. Locut⁹ est ergo moyses
audiente unūso celu ist⁹ oba carminis
hui⁹: et ad finē usq; explevit. **xxxij**

Audite celi q̄ loquor: audiat terra
verba oris mei. Concescat in
pluvia doctrina mea: fluat ut ros elo-
quiū meū. Quali ymber super herbam
et quali stille sup gramina: quia no-
men dñi invocabo. Date magnificen-
tiam deo nostro: dei p̄fecta sūt opera:
et omnes vie eius iudicia. Deus fide-
lis et absq; ulla iniquitate: iustus et re-
ctus. Peccaverūt ei: non filij ei⁹ in sor-
dibz. Generatio prava atq; perversa:
heccine reddis dño populo stulto et insipi-
ens? Aliquid nō ipse ē pater tuus qui
possedit te: et fecit et creavit te? Memen-
to dierū antiquorū: cogita generatio-
nes singulas. Interroga patrem tuum
et annuntiabit tibi: maiores tuos et di-
cent tibi. Quādo dividebat altissimus
gentes: quādo separabat filios adam:
constant terminos p̄forū iuxta nu-
merū filiorū israhel. Pars autē domini

populus eius: iacob funiculus hereditatis eius. Inuenit eum in terra deserta: in loco horroris et vaste solitudinis. Circumdedit eum et docuit: et custodivit quasi pupillam oculi sui. Sicut aquila prouocans ad uolandum pullos suos: et super eos volitans. Expandit alas suas: et assumpsit eum: atque portauit in humeris suis. Dominus solus dux eius fuit: et non erat cum eo deus alienus. Constituit eum super excelsum terrae: ut comederet fructus agroꝝ. Ut suggereret mel de petra: oleumque de saxo durissimo. Butirum de armento et lac de ouibus: cum adipe agnorum et arietum filiorum basan. Et hircos cum medulla citrici: et sanguinem uine biberent metacissimum. Intractatus est dilectus et recalcitrauit: intractatus impiguatus dilataratus. Dereliquit deum factorem suum: et recessit a deo salutari suo. Prouocauerunt eum in dijs alienis: et in abominationibus ad iracundiam concitauerunt. Immolauerunt demonijs et non deo: dijs quos ignorabant. Non reuerentur: uenerunt: quos non coluerunt patres eorum. Deum qui te genuit dereliquisti: et oblitus es domini creatoris tui. Vidit dominus et ad iracundiam concitatus est: quia prouocauerunt eum filij sui et filie. Et ait abscondam faciem meam ab eis: et considerabo nouissima eorum. Generatio enim peruersa est: infideles filij. Ipsi me prouocauerunt in eo qui non erat deus: et irritauerunt in uanitatibus suis. Et ego prouocabo eos in eo qui non est populus: et in gente stulta irritabo illos. Ignis succensus est in furore meo: et ardebit usque ad infernum nouissima. Deuorabitque terra cum genuine suo: et montium fundamenta oburent. Congregabo super eos mala: et sagittas meas completo

in eis. Consumant fame: et deuorabunt eos aues mortis amarissimo. Dent bestiarum immittam in eos: cum furore raptum super terram atque serpentium. Foris vastabit eos gladius: et intus pauor: inueniem sicut ac uirginem ladum cum homine senem. Et dixi: ubi nam sunt: cessare faciam et hominibus memoriam eorum. Sed propter iram inimicorum distuli: ne forte supbirent hostes eorum. Et dixerunt manus nostra excelsa: et non dominus fecit hoc omnia. Bonus absque consilio est et sine prudentia: uicinia sapienter et intelligenter: ac nouissima prouident. Quomodo plequebat unus mille: et duo fugarent decem milia. Nonne ideo quia deus suus vendidit eos: et dominus condidit illos? Non enim est deus noster ut deus eorum: et inimici nostri sunt iudices. De uinea sodomorum uinea eorum: et de suburbanis gomorre. Uua eorum uua felis: et botrus amarissimus. Sicut draconum uinum eorum: et uenenum aspidum insanabile. Nonne hic condita sunt apud me: et signata in thesauris meis? Absconditio est ultio: et ego retribuam eis in tempore: ut labatur pes eorum. Iuxta est dies perditionis: et adesse festinant tempora. Iudicabit dominus populum suum: et in seculis suis misericordiam. Videbit quod in firmata sit manus: et clausi quoque defecerunt: residuique consumpti sunt. Et dicent ubi sunt dii eorum: in quibus habebant fiducia. De quorum uisceribus comederant adipem: et biberant uinum libaminum. Surgant et opulentur uobis: in necessitate uos protegant. Videre quod ego sum solus: et non sit alius deus propter me. Ego occidam: et ego uiuere faciam: percutiam: et ego sanabo: et non est qui de manu mea possit reuere. Leuabo ad celum manum meam: et dicam uiuo ego

in eternum. Si acciero ut fulgur gladium meum: et accipere iudicium manus mea. Reddam ultionem hostibus meis: et hijs qui oderunt me retribuam. Inebriabo sagittas meas sanguine: et gladius meus deuorabit carnes. De furore occisorum: et de captiuitate nudati inimicorum capitis. Laudate gentes populum eius: quia sanguine secutorum suorum uoluitur. Et uindictam retribuere hostes eorum: et propitius erit terre populi sui. Venit ergo moyses: et locutus est omnia uerba cantici huius in auribus populi: ipse et iosue filius nun. Compleuitque omnes sermones istos: loquens ad uenerunt israel: et dixit ad eos. Ponite corda uestra in omnia uerba mea: que ego testificor uobis hodie: ut mandent ea filij uestris custodire et facere et implere uniuersa que scripta sunt in uolumine legis huius: quia non in cassum precepta sunt uobis: sed ut singuli in eis uiuerent: que facientes longo tempore pleueritis in terra ad quam iordane transiit: ingredimini possidendam. Locutusque est dominus ad moysen in eadem die dicens. Ascende in montem istum abarim id est reanthe: in monte uebo qui est in terra moab contra ihericho: et uide terram chanan quam ego iuravi filiis israel obremendam: et morere in monte. Quae contendas in uergetis populus uis: sicut mortuus est aaron frater tuus in monte hore et apostolus populus suis: quia perarati estis contra me in medio filiorum israel ad aquas contradictionis in caedes deserui: et non sanctificasti me inter filios israel. Contra uidebis eam: et non ingredieris in eam: quam ego dabo filiis israel.

Hec est benedictio xxxij.
qua benedixit moyses homo dei

filios israel ante mortem suam. Et ait. Dominus de syna uenit: et de seir ortus est nobis. Apparuit de monte pharan: et cum eo sanctorum milia. In deserto est ignea lex: dilexit populos. Omnes sancti in manu illius sunt: et qui appropinquant pedibus eius: accipient de doctrina illius. Legem precepit nobis moyses: hereditatem multitudinis iacob. Erat apud redissimum regem: congregatis principibus populi cum tribubus israel. Uiuat ruben: et non moriatur: et sit paruus in numero. Hec est iude benedictio. Audi domine uocem iude: et ad populum suum introduce eum. Manus eius pugnabunt pro eo: et adiutor illius contra aduersarios eius erit. Iteusque ait. Perfectio tua et doctrina tua a uiro sancto tuo quem probasti in temptatione: et iudicasti ad aquas contradictionis. Qui dixit patri suo et matri sue nescio uos: et fratribus suis ignoro illos: et nescierunt filios suos. Ipsi custodierunt eloquium tuum: et pactum tuum seruauerunt: iudicia tua o iacob: et legem tuam o israel. Ponent thymiam in furore tuo: et olocausta super altare tuum. Benedic domine fortitudini eius: et opera manuum illius suscipe. Percute dorsa inimicorum eius: et qui oderunt eum non confluant. Et beniamin ait. Amantissimus dominus habitabit confidenter in eo quasi in thalamo: tota die morabitur: et inter humeros illius requiescet. Ioseph quoque ait. De benedictione domini terra eius: de promissis celi et rore atque abissi subiacent. De pomis fructuum solis ac lune: de vertice antiquorum montium: de pomis collium eternorum: et de feugibus terre et de plenitudine eius. Benedictio illius qui apparuit in rubo ueniat super

caput ioseph: et super verticem naza-
rei inter fratres suos. Quasi primo-
geniti thauri pulcritudo eius: cornua
ringentis cornua illius. In ipis ven-
tilabit gentes usque ad terminos terre.
Hec sunt multitudines ephraim: et
hec milia manasse. Et zabulon ait.
Iterare zabulon in exercitu tuo: et ysa-
char in tabernaculis tuis: populos voca-
bunt ad montem: ibi immolabunt
victimas iusticie. Qui inundationem
maris quasi lac sugent: et thesauros
absconditis armarum. Et gad ait.
Benedictus in latitudine gad. Quasi
leo requieuit: cepitque brachium et verti-
cem. Et vidit principatum suum quod
in parte sua datus esset repositus: qui
fuit cum principibus populi et fecit
iusticias domini: et iudicium suum
cum israel. Dan quoque ait. Dan ca-
tulus leonis: fluat largiter de basan.
Et neptali dixit. Neptalim abundan-
tia perficietur: et plenus erit benedicti-
onibus domini. Mare et meridiem
possidebit. Aser quoque ait. Benedi-
ctus in filiis aser. Sit placens fratri-
bus suis: et intingat in oleo pedem
suum. Iterum et es calcamentum e-
ius. Sicut dies iuuentutis tue ita et
senectus tua. Non est alius ut deus
rectissimus. Ascensor celi auxiliator
tuus. Magnificencia eius discurrunt
nubes habitaculum eius sursum: et subter
brachia sempiterna. Eiciet a facie tua
inimicum: dicetque ceteris. Habitabit
iste cōfidenter et solus. Quia iacob in
terra fremuit et vini: relique caligabunt
rore. Beatus tu israel. Quis similis
tui: popule qui saluaris in domino?
Sancum auxilium tuum: et gladius glorie
tue. Regabunt te inimici tui: et tu co-
rum colla calcabis. xxxiii.

Ascendit ergo moyses de campe-
stribus moab super montem ne-
bo in verticem phasga contra iheri-
cho: ostenditque ei dominus omnem
terram galaad usque dan: et universum
neptalim terram: ephraim et manasse
et omnem terram usque ad mare novis-
simum: et australem partem et lattu-
dinem campi iherichy civitatis palma-
rum usque segor. Dixitque dominus ad
eum. Hec est terra pro qua iuravi a-
braham ysaac et iacob dicens. Semi-
ni tuo dabo eam. Vidisti eam oculis
tuis: et non transibis ad illam. Mo-
yses quoque est ibi moyses servus domini
in terra moab iubente domino: et spe-
lium in valle terre moab contra
phagor: et non cognovit homo se-
pulcrum eius usque in presentem diem.
Moses centum et viginti annorum erat
quando mortuus est. Non caligavit oculi
eius: nec dentes illi mortui sunt. Fleverunt
que eum filii israel in campis moab
triginta diebus: et compleri sunt
dies planatus lugentium moysen. Iose-
ph vero filius noster repletus est spiritu
sapientie: quia moyses posuit super
eum manus suas. Et obedierunt ei
filii israel: feceruntque sicut precepit
dominus moysi. Et non surrexit pro-
pheta ultra in israel sicut moyses qui
nosset dominus a facie ad faciem in
omnibus signis atque portentis que
per eum misit ut faceret in terra egyp-
ti pharaoni et omnibus servis eius y-
nuerdeg terre illius: et rursus manu
robustam magnamque mirabilia que
fecit moyses coram universo israel.
Explicit deuteronomium.

Incipit prologus libri ieronimi pre-
fatus iulianum iohannem
Andem hunc petat hunc
moysi velud gradum fenore
liberati ad iherusalem filium
naue manu mittitur que
hebrai iohanne benum id est iohanne filium nuni
vocat: ad iudiciu libri que sapientiam
appellat: ad eumque et hellec que ipse
nominibus effertur. Non enim usque le-
dorem ut filia hebraicorum nominu-
et distinctiones per membra divinas di-
ligens scriptura cōseuer: ne et noster
labor et illius studium pereat. Et ut in
pimis quod sepe testatur sum sciat me non
in reprehensione veteru nova credere
sicut amici mei cōminantur: sed per vili-
porione offerre lingue mee hominibus
que tamē nra videntur: ut per grecos res-
ploys que et sumptu et labore maximo in-
digne editione nram habeat. Et si ubi
i antiquos voluminum lectione du-
bicantur: hec illis cōfidentes inueniant
quod requirunt. Maxime cum apud latinos
tot sunt exemplaria quorū codices: et v-
nusquisque per arbitrio suo vel addiderit
vel subtraxerit: quod ei visum est: et vix non
posse verū esse quod dissonat. Unde ceteris
arcuato vulnere cōtra nos insurgere
corpore et sanctū opus venenata carpe-
re lingua delictat: vel suscipies si placet
vel cōmittes si displicet: manueritque
illores velum. Quia tui abundavit ma-
licia: et lingua tua cōtinuat dolos. Be-
dēs adūsus fratrem tuū loquaris: et
adūsus filiū matris tue ponetas scan-
dalū: hec fecisti et tacui. Existimasti in-
ique quod tuo filio arguā te et statuā
illa ora facie tua. Que enim audientis
vel legis utilitas est nos laborando su-
dare: et alios detrahendo laborare:
dolare iudicos quod calumniandi eis et

irridendi cōstiti angos sic oblata occa-
sio: et ecclesie homines id despiciere
ymmo lacerare unde aduersarij torq-
antur. Quod si verus eis tantū inter-
pretatio placet: et michi non displicet
et nichil recta recipiendū putat: cur ea que
sub alteris et obliis vel addita sunt
vel apudata legunt et negligunt? Quare
danielē iuxta theodorici translationē
ecclesie suscepit? Cur originē miras
et eusebiū paphili: cūdas editiones si-
militer differeres? Aut que fuit stulticia:
postquam vera dixerit: ptere que falsa sunt?
Vnde aut in nouo testamēto phare
poterit assumpta testimonia: que in libris
veteribus non habentur? Hec dicunt: me
omnino calumniatibus tacere videntur.
Ceterū post sancte paulē dominionē
cuius vita virtutis exemplū est: et hos
libros quos eustochio virgini cōstiti
negare non potui: decreui? dū spiritus
hos regit artus: prophetarū explanatio-
ni incubere: et omnium iam diu opus
quodam post liminio repetere: prede-
tinatū et admirabilem sanctūque vir-
pammachius hoc idē literis flagiter:
et nos ad patriā festinantes monasterio
hyrenarū cū furda debram aure iūhre.
Explicit prologus. Incipit liber ioseph.
Et factum est post mor-
tem moysi secuti dñs
ut loqueretur dñs ad
ioseph filium nuni mi-
nistrum moysi: et di-
ceret ei. Moyses ser-
uus meus mortuus est. Surge et transi
iordanē istū tu et omnia populi recum: in-
terea quā ego dabo filiis israel. Omne
locū quē calcaverit vestigiū pedis v-
vobis tradā: sicut locutus sum moysi.
A deserto et libano usque ad fluvium
magnum eufraatē: omnis terra theodorū

usque ad mare magnum contra solis oc-
casum erit finis vestre. Nullus poterit
vobis resistere cunctis diebus vite vestre.
Sicut fui cum moysen et ceteris: non di-
mitemur nec deselinquam te. Confortare
et esto robustus. Tu enim forte divides
populo hanc terram: pro qua iuravi pa-
tribus tuis ut traderem eam illis. Confor-
tare igitur et esto robustus valde: ut
custodias et facias omnem legem quam
precepit tibi moyses servus meus. Ne
dedines ab ea ad dexteram vel ad sini-
stram: ut intelligas cuncta que agis. Non
recedat volumen legis huius ab ore
tuo: sed meditaberis in eo diebus ac
notibus: ut custodias et facias omnia
que scripta sunt in eo. Tunc diriges
via tua: et intelliges ea. Ecce precipio
tibi: confortare et esto robustus. Noli
metuere et noli timere: quoniam tecum
est dominus deus tuus in omnibus ad quecumque
preperis. Precepitque iosue principibus
populi dicens. Transite per medium castrorum:
et imperate populo et dicite. Preparate
vobis cibaria: quoniam post die tertium
transibitis iordanem: et intrabitis ad
possidendam terram quam dominus deus vester
daturus est vobis. Rubenitis quoque et
gaditis et dimidie tribui manasse a-
it. Memore sermonis quem precepit vo-
bis moyses famulus domini dicens. Dominus
deus vester dedit vobis requiem et om-
nem terram. Vires vestre et filii ac immen-
sa manebunt in terra: quam tradidit vo-
bis moyses transiordanem. Vos autem
transite armati ante fratres vestros omnes
fortes manu et pugnate pro eis donec
dederit requiem dominus fratribus vestris sicut
et vobis dedit: et possideat ipsi quoque terram
quam dominus deus vester daturus est eis:
et sic revertimini in terram possessionis
vestre et habitabitis in ea quam vobis dedit

moyses famulus domini transiordanem
contra solis ortum. Responderuntque
ad iosue: atque dixerunt. Omnia que pre-
cepisti nobis faciemus: et quocumque mi-
seris ibimus. Sicut obediimus in cun-
ctis moysi ita obediemus et tibi: tantum
sic dominus deus tecum sicut fuit cum moysen.
Qui contra dixerit ori tuo et non obedi-
rit cunctis sermonibus que precepis ei: mori-
atur. Tu autem confortare et viriliter age.
Misit igitur iosue filius num de se-
ptuaginta duos viros exploratores
abscondite: et dixit eis. Ite et considera-
te terram: urbemque ihericho. Qui pergre-
sses ingressi sunt domum mulieris me-
rentis nomine raab: et quieverunt
apud eam. Mulier autem est regi ihe-
richo: et dictum. Ecce viri ingressi sunt
huc per nodum de filiis israel: ut explo-
rarent terram. Misitque rex ihericho ad
raab meretricem dicens. Educ viros
qui venerunt ad te: et ingressi sunt do-
mum tuam. Exploratores quippe sunt:
et omnem terram considerare venerunt.
Tollensque mulier viros abscondit: et
ait. Facti sunt venerunt ad me: sed nescie-
bam unde essent. Cuique pora clau-
ditur in tenebris: et illi pariter egredi-
untur: et nescio quo abierunt. Persequimini
vero et comprehendite eos. Ipsa autem
fecit ascendere viros in solarium domus
sue: operuitque eos stipula lini quam ibi erat.
Ipsi autem qui missi fuerant secuti sunt
eos per viam que ducit ad vadum ior-
danis: illisque egressis statim porta clau-
sa est. Atque dum obdormierat quidam laetabar:
et ecce mulier ascendit ad eos: et ait.
Noli timere dominus tradidit vobis terram.
Et nunc intui in nos terror vester: et elan-
guerunt omnes habitatores terre. Au-
divimus quoque quod fecerit dominus aquas ma-
ris rubri ad vestrum introitum quando

egressi estis ex egipto: et quod feceritis duo-
bus amoniorum regibus qui erant trans-
iordanem leon et og quos interfecistis.
Et hec audientes plurimum et elanguit
cor nostrum: nec remansit in nobis spiritus
ad introitum vestrum. Dominus enim deus
vester ipse est deus in celo sursum: et in
terra deorsum. Nunc ergo iurate michi
per dominum ut quomodo ego misericor-
diam feci vobiscum ita et vos faciatis cum
domo patris mei: decemque michi verum
signum ut salvetis patrem meum et ma-
terem fratres ac sorores meas: et omnia
que illorum sunt: et evas animas no-
stras a morte. Qui responderunt ei. A-
nima nostra sit pro vobis in mortem si
tamen non prodideris nos. Cuique
tradidit nobis dominus terram: faciemus
in te misericordiam et veritatem. Demisit
ergo eos per fenum de fenestra. Domus
enim eius prelat muro. Dixitque ad eos.
Ad montana descendite ne forte oc-
currat vobis revertentes: ibique laetati-
re cibus diebus donec redeat: et sic ibitis
per viam vestram. Qui dixerunt ad eam.
Immo si erimus a iuramento hoc quo
adiurasti nos si ingrediamur nobis
terram signum fuerit funiculus iste cor-
dineus et ligaveris eum in fenestra per
quam dimisisti nos: et pater tuus ac ma-
terem fratresque et omnem cognationem
tuam congregaveris in domum tuam.
Qui hostium domumque egressus fuerit:
reus sibi erit. Sanguis ipsius erit in
caput eius: et nos erimus alieni. Cui-
torum autem sanguis qui tecum in domo
fuerint redundabit in caput nostrum:
si eos aliquis tetigerit. Quod si nos
prodere volueris et sermonem istum
proficere in medium: erimus mundi ab hoc
iuramento quo adiurasti nos. Et illa
respondit. Sicut locuti estis ita fiat.

Dimittentesque eos ut pergerent: appedit
funiculum cordineum in fenestra. Illi vero
ambulantes pervenerunt ad montana:
et manserunt ibi tres dies donec re-
verteretur qui fuerat persecutus. Revertentes e-
nim per omnem viam non reppererunt eos.
Quibus urbes ingressis reversi sunt et descen-
derunt exploratores de monte: et transiit
suo iordane reversi ad iosue filium num:
narraveruntque ei omnia que acciderant sibi:
atque dixerunt. Tradidit dominus omnem ter-
ram hanc in manus nostras: et timore prela-
ti sunt cuncti habitatores eius.
Igitur iosue de nocte consurgens movit
castra: egredientesque de sechim reversi
ad iordanem ipse et omnes filii israel:
et morati sunt ibi per tres dies. Quibus
evolutis transierunt precones per ca-
strorum medium: et clamare ceperunt.
Quando videritis archam fedis do-
mini dei vestri et sacerdotes thuris le-
vitice portantes eam vos quoque consur-
gite et sequimini precedentes: sitque inter
vos et archam spatium cubitorum duorum
miliarum ut paulo videre possitis et nosse
per quam viam ingrediamini quia prius
non ambulastis per eam: et cavete ne
appropinquetis ad archam. Dixitque
iosue ad populum. Sanctificamini: cras
enim faciet dominus inter vos mirabilia.
Et ait ad sacerdotes. Tollite archam
fedis: et pcedite populum. Qui nulla com-
plentes tulerunt: et ambulaverunt ante
eos. Dixitque dominus ad iosue. Hodie in-
cipiam exaltare te coram omni israel:
ut sciant quod sicut cum moysen fui: ita et te-
cum sum. Tu autem princeps sacerdotibus
qui portant archam fedis: et dic eis.
Cum ingressi fueritis partem aque ior-
danis: stete in ea. Dixitque iosue ad fi-
lios israel. Accedite huc: et audite
verbum domini dei vestri. Et rursum

in hoc inquit laetis quod dominus deus
vivens in medio vestri est: et disperserit
in conspectu vestro chananeum et ethe-
um eueum et pherezum gergeseum quo-
que et iebuseum et amoraeum. Ecce archa
federis domini omnis terre ante oculos
per iordanem. Parate duodecim viros
de duodecim tribubus israel: singulos
per singulas tribus. Et cum posuerint
vestigia pedum suorum sacerdotes qui
portant archam federis domini dei uni-
verse terre in aquis iordanis: aqueque
inferiores sue decurrent atque deficient:
que autem desuper veniunt in una mo-
le consistant. Igitur egressus est populus
de tabernaculis suis ut transire iorda-
nem: et sacerdotes qui portabant archam
federis pregebant ante eum. Ingressisque
eis iordanem et pedibus eorum in parte
aque rindis: iordanis autem ripas alvei
sui tempore mellis impleverat: steterunt
aque descendentes in loco uno: et ad
instar montis intumescerent appare-
bant: paulum ab urbe que vocatur edom
usque ad locum sarchan: que autem inferio-
res erant in mare solitudinis quod nunc vo-
catur mortuum descendere usquequo
omnino deficerent. Populus autem
incedebat contra iordanem et sacerdotes
qui portabant archam federis domini
stabant super siccum humum in me-
dio iordanis accendi: omnisque populus
per arenam alveum transibat.

Quibus transgressis: dixit dominus ad
iosue. Elige duodecim viros
singulos per singulas tribus: et precipue
eis ut tollant de medio iordanis alveo
ubi steterunt pedes sacerdotum duode-
cim durissimos lapides: quos pone-
ris in loco castrorum ubi fixeritis hanc no-
de tentoria. Vocavitque iosue duode-
cim viros quos elegerat de filiis israel

singulos de singulis tribubus: et ait
ad eos. Ite ante archam domini dei
vestri ad iordanis medium: et portate
inde singuli singulos lapides in hy-
meris vestris iuxta numerum filiorum israel:
ut sit signum inter vos. Et quando inter-
rogaverint vos filii vestri tras dices:
quid sibi volunt isti lapides: respon-
debitis eis. Defecerunt aquae iordanis
ante archam federis domini cum transire-
eum: idcirco positi sunt lapides isti in
monimentum filiorum israel usque in eter-
num. Fecerunt ergo filii israel sicut precepit
eis iosue portantes de medio iordanis
alveo duodecim lapides ut dicitur ei im-
perarat iuxta numerum filiorum israel
usque in locum in quo castrametati sunt:
ibiique posuerunt eos. Alios quoque duode-
cim lapides posuit iosue in medio
iordanis alveo ubi steterunt sacerdotes
qui portabant archam federis domini: et
ibi usque in presentem diem. Sacerdotes
autem qui portabant archam stabant in
iordanis medio donec omnia comple-
rentur que iosue ut loqueretur ad populum
preceperat dominus: ut dixerat ei moyses.
Festinauitque populus et transiit. Cumque
transissent omnes transiit et archa
domini: sacerdotes quoque pregebant ante
populum. Filii quoque ruben et gad et
dimidia tribus manasse precebebant
fratres suos filios israel: sicut eis prece-
perat moyses: et quadraginta pugnatio-
rum milia per turmas et cuneos in-
cedebat per plana atque campustria usque
ad ihericho. In illo die magnificavit do-
minus iosue coram omni israel: ut timeret
eum sicut timeverat moysen dum adhuc
viveret. Dixitque ad eum. Precipe sacerdo-
tibus qui portant archam federis: ut
ascendant de iordane. Qui precepit eis
dicens. Ascendite de iordane. Cumque

ascendissent portantes archam federis
domini et siccum humum calcare cepis-
sent: revertere sunt aquae in alveum suum:
et fluebant sicut ante consueverant. Po-
pulus autem ascendit de iordane decimo
die mensis primi: et castrametati sunt
in galgalis contra orientale plagam
urbis iericho. Duodecim quoque lapi-
des quos de iordanis alveo sumple-
rant posuit iosue in galgalis: et dixit
ad filios israel. Quando interrogaverint
filii vestri tras patres suos et dixerint
eis quid sibi volunt lapides isti: doce-
bitis eos atque dices. Per arenam al-
veum transiit israel iordanem istum siccan-
te domino deo nostro aquas eius in conspe-
ctu nostro donec transiremus sicut fecerat
prius in mari rubro quod siccavit donec
transirent: ut disceret omnes terrarum populi
fortissimam manum domini: et vos ti-
meatis dominum deum vestrum omnino. **U**bi
dixitque ergo audierunt omnes reges
amorreos qui habitabant trans
iordanem ad occidentalem plagam et
ceteri reges chanaan qui proxima pos-
sidebant magni maris lora: quod siccasset
dominus fluentia iordanis coram filiis israel
donec transiret: dissolutum est cor eorum
et non remansit in eis spiritus timoris: cum
introversit filiorum israel. Eo tempore ait
dominus ad iosue. Fac tibi culcos lapide-
os: et circumscribe secundo filios israel.
Fecit quoque quod iussit dominus: et
circumscripsit filios israel in colle promontorii.
Per autem causa est secunde circumscriptionis.
Omnes populi qui egressi sunt de egipto
generis masculini in universa bella fortes
virii mortui sunt in deserto per longissi-
mos vires circuevit qui omnes circumscripsit
erat populus autem qui natus est in deserto
per quadraginta annos in universis la-
tissime solitudinis intervallis fuit

donec consumerentur qui non audierunt
vocem domini: et quibus ante iuraverat ut
ostenderet eis terram lacte et melle ma-
nantem. Ipsi filii in locum successerunt
patrum: et circumscripsi sunt a iosue qui sicut
nati fuerant in spurcio erant: nec eos in
via aliquis circumsiderat. Postquam autem
omnes circumscripsi sunt: manserunt in eodem
castrorum loco donec sanarent. Dixitque
dominus ad iosue. Hodie abstuli obpro-
brium egipti a vobis. Vocatumque est
nomen loci illius galgala usque in presen-
tem diem. Manseruntque filii israel in gal-
galis: et fecerunt phasam quattuordecima
die mensis ad vespertum in campetribus
iericho: et comederunt de frugibus terre
die altero azimos panes et potentiam
evulsit anni. Defecerunt manna postquam com-
ederunt de frugibus terre: nec visum sunt
ultra cibum illo filii israel: sed comede-
runt de frugibus presentis anni terre cha-
naan. Cum autem esset iosue in agro
urbis iericho levavit oculos: et vidit
virtum stantem contra se euaginatam tenentem
gladium: precepitque ad eum et ait. No-
stet es an adversarius es? Qui respondit.
Nequaquam: sed sum princeps exercitus
domini: et nunc venio. Cecidit iosue prius
in terram: et adorans ait. Quid dominus me-
loquitur ad servum suum? Solue inquit
calciamentum tuum de pedibus tuis.
Locus enim in quo stas sanctus est. Fecit
que iosue: et sibi fuerat imparum. **U**bi
dixitque autem clausa erat atque munita
timore filiorum israel: et nullus au-
debat urbem ingredi vel egredi. Dixit
que dominus ad iosue. Ecce dedi in ma-
nus tuas iericho et regem eius: omnesque
fortes viros. Circuevit urbem cumque bella-
tores semel per diem. Sic facietis sex
diebus. Septimo autem die sacerdotes
tollebant septem bucinas quas usus est

in iubileo: et præcedent archam federis. Septiesq; circuibitis civitatē: et sacerdotes clangēt bucinis. Cumq; insounerit vox tube longior atq; conuictor: et in auribus vestris intrepuerit cōclama bit omnis populus uociferatione maxi macet muri fundit: corruet ciuitatis: ingredienturq; singuli per locū contra quē steterint. Vocauit ergo iosue filiū mun sacerdotis: et dixit ad eos. Tollite archam federis. Et septem alij sacerdo tes tollant septem iubileos bucinas: et incedāt ante archam domini. Ad p̄lm quoq; ait. Ite: et circuite ciuitatē armati præcedentes archam domini. Cumq; iosue uerba finisset et septem sacerdotes septem bucinis clangerent ante archam federis dñi: om̄isq; p̄ps præcederet armati exercitus: reliquum vulgus archam sequebat̄ ac bucinis omnia cōcepabant. Preceperat aut̄ iosue p̄ps dicens. Non clamabitis: nec audiet vox uestra neq; ull' sermo ē ore uestro egredietur: donec ueniat dies in quo dicam uobis. Clamate et uociferamini. Circuibit ergo archa dñi ciuitatē semel per diem: et reuersa in castra mansit ibi. Agit iosue de nocte consurgente tulerunt sacerdotes archam dñi: et septē ex eis septē bucinas quarū in iubileo usus est: p̄cedebāq; archā domini ambulātes atq; dan gentes: et armatus populus ibat ante eos: vulgus aut̄ reliquū sequebatur archā: et bucinis p̄sonabat. Circuite rūtq; ciuitatem scto die sauel: et reuer si sunt in castra. Sic fecerūt sex diebus. Die aut̄ septimo diluculo cōsurgēs: circueuerunt urbem sicut dispositū erat septies. Cumq; septimo circūu dan gēt bucinis sacerdotes: dixit iosue ad omnem isrl. Vociferamini. Tradidit

enim uobis dñs ciuitatē. Siquē ciuitas hec anathema: et omnia que in ea sūt dñi. Sola raab meretrix uiuat: cum uniuersis que cū ea in domo sūt. Ab scondit enī nuntios quos direximus. Vos aut̄ caute ne de hijs que p̄cepta sūt uobis quippiā cōtingatis et sitis puaricationis rei: et omnia castra isrl sub p̄cto sint atq; turbenit. Quicquid aut̄ auri aut argenti fuerit et ualoru eneoru ac ferri dñs consecratur: repoli tum in thesauris eius. Agit omni po pulo uociferante et clangentibus tubis p̄psq; i aures multitudinis uox soni tusq; intrepuit muri ilico corruerunt: et ascendit uniuersisq; p̄ locū qui contra se erat. Exerūtq; ciuitatē: et insecrunt omnia que erant in ea a uirō usq; ad mulierem: ab infante usq; ad senem. Boues quoq; et oues et asinos i ore gladij percusserunt. Duoq; aut̄ uiri qui exploratores missi fuerāt dixit io sue. Ingreddimini domū mulieris me retis et p̄ducite eā: et omnia que illi sūt: sicut illi iuramento firmastis. In gressiq; iuuenes eduxerūt: raab et pa rentes ei: feres quoq; et cūdam suppelle dile ac cognationē illi: et cetera castra isrl manere fecerūt. Verē aut̄ et omnia q̄ inuenta sūt in ea succenderūt abiq; auro et argento et uasis eneis ac ferre: que in erariū dñi consecrariunt. Raab uero meretricem et domum patris ei et omnia que habebat fecit iosue uire re: et habitauerūt in medio isrl usq; i p̄sentem diē: eo qd absconderit nuntios quos miserat ut explorarent iericho. In tempore illō imprecatus est iosue dicens. Maledictus uir corā domino: qui suscitauerit et cōstitauerit ciuitatē iericho. In primo genito suo funda menta illius iaciat: et in nouissimo

liberorum ponat portas eius. Sūt ergo dominus cum iosue: et nomen eius vulgātū est in omni terra. **Uij** filij autem isrl preuicari sunt machanun: et uirpauerunt de anathemate. Nā achā filius charmī filij zabdi filij zare de tribu iuda tulit aliquid de anathemate. Iratusq; est dñs contra filios israhel. Cumq; mitteret iosue de iericho uiros corā hay que est iuxta bechaui ad orientalem pla gam oppidi bethel: dixit eis. Ascendi te: et explora te. Qui precepta complentes explorauerūt hay. Et reuersi dixerūt ei. Non ascendat omnis p̄ps: sed duo uel tria milia uiros p̄gant et deleant ciuitatē. Quare omnis p̄ps frustra uigabit contra hostes paucis simos. Ascenderunt ergo tria milia pugnatorum. Qui statim rega uer mēs percussit a uiris urbis hay: et corruerūt ex eis triginta et sex hoies. Persecutiq; sunt eos aduersarij de p̄ra usq; ad sabarim: et ceciderunt per prona fugientes. Perinuitq; cor p̄ps: et ad instar aque liquefactū est. Iosue uero scdit uestimenta sua: et prius cecidit in terrā coram archa domini usq; ad uesperā: tam ipse qd omnes senes isrl. Miseruntq; puluerē super capita sua: et dixit iosue. Ne uir de. Quid uoluistis tradere p̄lm istū iordanem fluiū: ut traderes nos in manus a morei et perderes. Utinā ut cepim' mansissemus trans iordanem. Nā dñe deus quid dicā: uidemus israhelam ho stibus suis rega uertere. Audient chananei et omnes habitatores terre: et pariter conglobati circumdabunt nos: atq; delebit nomen nostrum de terra. Et quid facies magno nomini tuo. Dixitq; dñs ad iosue. Surge:

cur iaces prius in terra. Peccauit isrl et puaricat' est padū meum: tulerūtq; de anathemate et furati sūt atq; men tū: et absconderūt inter uasa sua. Nec poterit israhel stare ante hostes suos: eosq; fugiet: quia pollutus est anathe mate. Non ero ultra uobiscum: donec conteratis eum qui hui' sceleris reus est. Surge sanctifica p̄lm: et dic eis. Sanctificamini i traktinū. Hec enim dicit dñs deus israhel. Anathema in medio uū est israhel. Non poteris sta re corā hostibus tuis: donec deleatur ex te qui dāminat' est hoc scelere. Accediteq; mane singuli per tribus uas: et quācumq; tribū fors inuenerit. acce det p̄ cognationes suas et cognatio per domos domusq; per uiros: et qui cūq; ille in hoc facinore fuerit depre hensus: comburetur igni cū omni sub stātia sua: qm preuicicat' est padum domini: et fecit nephas i isrl. Surgēs itaq; iosue mane. Applicauit isrl per tribus suas: et inuenta est tribus iuda. Que cum iuxta familias suas esset ob lata: inuenta est familia zare. Illam quoq; per domos offerens reperit za bdi: cui' domū in singulos diuidēs uiros inuenit achā filiū charmī filij zabdi filij zare de tribu iuda. Et ait io sue ad achā. Fili mi da gloriā dñi deo israhel et cōfiter: atq; indica michi quid feceris ne abscondas. Respondit qd achā iosue: et dixit ei. Vere ego pe caui domino deo israhel: et sic et sic feci. Vidi enī inter spolia palliū corāneū ualde bonū et ductos sidos argenti regulamq; aureā quinquaginta siclo rum: et concupiscēs abstuli et abscon di in terra contra medium tabernaculi mei: argentumq; fossa humo operui. Misit ergo iosue ministros: q̄ currete

ad tabernaculū illius repererūt cūda
abscondita in eodē loco: et argentum
simul. Auferentesq; de tēorio tulerūt
ea ad iosue et ad omnes filios israel:
proieceruntq; ante dominū. Tollens
itaq; iosue achan filium zare argen-
tumq; et palliū et auream regulam. fi-
lios quoq; et filias eius. boues et ali-
nos et oves ipm; tabernaculū et cū-
dam suppellectilem et omnis israel cū
eo: duxerunt eos ad uallem achzubi
dixit iosue. Quia turbasti nos: reuer-
ber te dominus i die hac. Lapidauit
q; eum omnis isrl: et cūda que illius
erant igne consumpta sūt. Congrega-
ueruntq; sup eum acetū magnū la-
pidum: qui permānēt usq; in presen-
tem diem. Et auersus ē furor domini
ab eis. Vocaturq; est nomen loci il-
li vallis achzob usq; hodie. **uij**

Dixit autē dominus ad iosue. Ne
timeas. neq; formides. Tolle te-
cum omnem multitudinē pugnatōz:
et conlurgens ascende in oppidū hay.
Ecce tradidi in manum tuam regem
eius et populū urbemq; et terrā. Faci-
esq; urbi hay et regi eius: sicut fecisti ie-
richo et regi illi. Predā uero et omnia
animantia diripietis uobis. Pone
insidias urbi post eā. Surrexitq; io-
sue et omnis exercitus bellatōz cum eo:
ut ascenderet in hay. Et electa triginta
milia uiroz fortū misit node: prece-
pitq; eis dicens. Pone insidias post
civitatem. Nec longius recedatis: et
ecitis omnes parati. Ego autē et reli-
qua multitudo que mecum est ascen-
demus et aduerso cōtra urbem. Cūq;
egierint cōtra nos sicut ante fecimus
fugiemus: et terga uertem; donec per-
sequentes ab urbe prahant longius.
Putabant enī nos fugere sicut prius.

Robis ergo fugientibus et illis perse-
quentibus. conlurgens de insidijs et ua-
stabitis civitatē: tradetq; eā dominus
deus uester in manus uestras. Cūq;
reperitis succendite eam: et sic omnia
facietis ut iussi. Dimisitq; eos et perse-
xerunt ad locum insidiarū: sederuntq;
inter bethel et hay ad occidentālē pla-
gam urbis hay. Iosue autem node
illa in medio mansit ppi. Surgensq;
diluculo recessit locos: et ascendit
cum senioribus in fronte exercit; val-
latus auxilio pugnatōz. Cūq; uenisset
et ascendissent et aduerso cūcatis
reuerūt ad septentrionalē urbis pla-
gam: inter quā et eos uallis erat me-
dia. Quing; autem milia uiros elege-
rat et posuerat in insidijs inter bethe-
uen et hay et occidentālī parte iudē
civitatis: omnis uero reliquus exercit;
ad aquilonem aciem dirigebat: ita ut
nouissimi multitudinis occidentālem
plagam urbis attingeret. Abiit ergo
iosue node illa: et stetit i uallis media.
Quod cum uidisset rex hay festinauit
mane: et egressus est cū omni exercitu
civitatis direxitq; aciem cōtra desertū:
ignorans qd post tergum latebant in-
sidie. Iosue uero et omnis israel res-
seuerunt loco: simulātes mētū et fugien-
tes per solitudinis uiam. At illi uocē
ferātes pariter et se mutuo cohortātes:
psecuti sūt eos. Cūq; recessissent a ci-
uitate: et ne unus quidē in urbe hay
et bethel remansisset qui nō persequeretur
israhel sicut recuperāt aperta op-
pida relinquentes: dixit dominus ad
iosue. Ieva dipeum qui in manu tua
est contra urbem hay: quoniam tibi
tradā eam. Cūq; eleuasset dipeum
et aduerso civitatis insidie q; latebat
surrexerunt confestim: et pergentes ad

civitatem reperiūt: et succenderunt eam.
Viri autem civitatis qui psequabantur
iosue respicientes et videntes fumum
urbis ad celū usq; cōscendere. nō potue-
rūt ultra huc illucq; diffugere: psecuti
cum hī qui simulauerant fugam et
tendebant ad solitudinē: contra perse-
quentes fortissime restiterunt. Videtq;
iosue et omnis israel qd capta esset
civitas et humus urbis ascenderet: re-
uersus percussit uiros hay. Siquidē
et illi qui reperāt et succendebat civita-
tem. egressi et urbe cōtra suos. medios
hostiū fecere repēt. Cum ergo et utra-
q; parte aduersarij redissent ita ut nul-
lus de tanta multitudine saluaretur:
regem quoq; urbis hay apprehendere
venerunt et obrulerunt iosue. Agitur o-
mnibus infestis qui israhelē ad de-
serta tendētes fuerant psecuti et in eodē
loco gladio corruentibus: reuersi filij
israhel pculserunt civitatē. Erant autē
qui in eodē die contiderāt a viro usq;
ad mulierem: duodecim milia homi-
num omnis urbis hay. Iosue uero
non contraxit manū quā in sublime
porregerat retiens dipeum: donec inter-
fecerent omnes habitatores hay. In-
uenta autē et predā civitatis diuiserunt
sibi filij israhel: sicut preceperat do-
minus iosue. Qui succendit urbē: et
fecit eam tumulū sempiternū. Regem
quoq; eius suspēdit in patibulo usq;
ad vespēram et solis occasum: prece-
pitq; iosue et deposuerunt cadaver ei;
de eue: perieruntq; in ipso introitu
civitatis congelto super eum magno
arreo lapidum qui pmanet usq; in
presentē diem. Tunc edificauit iosue
altare dñi deo isrl in monte hebal:
sicut preceperat moyses famulus dñi
filij israhel et scriptū est in volumine

legis moysi. altare de lapidib; impo-
litis quos fecit non regigere: obtulit
sup eo olocaustum dñi: immolauit
q; pacificas victimas. Et scripsit iosue
sup lapides deuteronomiū legis moy-
si: qd ille digesserat corā filiis israhel.
Omnes autē ipius et omnes maiores
nati. ducesq; ac iudices stabant et u-
traq; parte archē in conspectu sacerdo-
tū qui portabāt archā federis dñi: ut
aduenia ita et indigena. Media pars
eorū iuxta montem garizim et media
iuxta montem hebal: sicut preceperat
moyses famulus dñi. Et primū qui-
dem benedixit ipso israhel: post hec le-
git omnia uerba benedictionis et male-
dictionis et cūda que scripta fuerant
in legis volumine. Nichil et hīs que
moyses iusserat reliquit intactum: sed
uniuersa replicauit corā omni multitu-
dine isrl mulierib; ac paruulis et ad-
uenis q; inter eos morabātur. **ix**

Quidam auditis: cūdi reges tras
iordanem qui versabātur i mon-
tibus et campestrib; et maritimis ac
litore magni maris hī quoq; qui ha-
bitabāt iuxta libanū etheus et amor-
reus chananeus pherezus et eueus et
iebusus congregati sunt pariter: ut
pugnaret contra iosue et isrl uno a-
nimo eademq; sententia. At hī qui
habitabāt in gabaon. audientes cū-
da que fecerat iosue iericho et hay: et
callide cogitantes nulerūt sibi cibaria.
sacos ueteres alinis imponētes et u-
tres uinarios scissos atq; cōstutos cal-
damentaq; pratinqua que ad indici-
um uetustatis pitacis cōluta erāt: in-
duti ueterib; vestimentis: panes quoq;
quos portabant ob uiciū duri erat
et in seusta cōminuti. Perceperuntq; ad
iosue qui tunc morabatur in castris

galgale et dixerunt ei atque simul omni
israheli. De terra longinqua venimus:
pacem vobiscum facere cupientes. Respon-
deruntque viri israel ad eos: atque dixerunt.
Ne forte in terra que nobis forte debet
habitare: et non possimus fedus inire
vobiscum. At illi ad iosue: serui inqui-
unt tui sumus. Quibus iosue ait. Qui
nam estis vos: aut unde venistis? Re-
sponderunt de terra longinqua valde
venerunt serui tui: in nomine domini dei tui.
Audiuimus enim famam potentie tue: mun-
da que fecit in egipto et duobus regibus
amorreorum qui fuerunt trans iordanem
seon regi esebon et og regi basan qui
erat in ashtaroth: dixeruntque nobis senio-
res et omnes habitatores terre nostre.
Tollite in manibus cibaria ob longis-
simam viam: et occurrite eis et dicit.
Serui vestri sumus: fedus inire nobiscum.
En pueri quando egressi sumus de do-
mibus nostris: ut veniremus ad vos cali-
dos sumus: nunc sicut facti sumus:
et reuertite nimia comminuti. Vires
vini non sunt impleui: nunc rupti sunt
et soluti. Vestes et calciamenta quibus
induimur et que habemus in pedibus
ob longitudinem longioris viae creta sunt:
et pene consumpta. Susceperunt igitur
de cibariis eorum: et os domini non interro-
gauerunt. Fecitque iosue cum eis pacem:
et inuito federe pollicitus est ut non occi-
derentur. Principes quoque multitudi-
nis iurauerunt eis. Post dies autem tres
initi fedus audierunt quod in vicino ha-
bitarent: et inter eos futuri essent. Mo-
ueruntque castra filii israel: et venerunt in
montes eorum die tercio: quarum hec vo-
cabula sunt: gabaon et raphira et be-
roth et ratiatharim. Et non percussit
eos: eo quod iurassent eis principes
multitudinis in nomine domini dei israel.

Murmuravit itaque omne vulgus contra
principes israhel. Qui responderunt eis.
Iurauimus eis in nomine domini dei israel:
et idcirco non possumus eos contingere.
Sed hoc faciemus eis. Reseruentur
viamus ne contra nos ira domini conuer-
tatur si preauerimus: sed sic viuamus in
vultu uniuersae multitudinis ligna ce-
dant aequalis: componant. Quibus
hec loquens vocauit gabaonitas
iosue: et dixit eis. Cur vos recipere ha-
de voluistis: ut diceretis populo valde
habitamus a vobis cum in medio nostri
sitis? Itaque sub maledictione rident:
non deficiit de stirpe vestra ligna cessant
aqualis: componant in domum dei mei.
Qui responderunt. Nunciatum est nobis
seruis tuis que permisisset dominus deus tuus
moysi seruis tuis: ut traderet vobis
omnem terram: et disperderet cunctos ha-
bitatores eius. Timuimus igitur valde et
providimus animabus nostris: vestro
terrore compulsi: et hoc consilium inuenimus.
Nunc autem in manu tua sumus: quod
tibi bonum et rectum videatur fac no-
bis. Fecit ergo iosue ut dixerat: et libe-
rauit eos de manibus filiorum israel: ut
non occiderentur. Decevitque in illo die
eos esse in ministerio cuncti populi et al-
taris domini cedentes ligna et aquas
comportantes: usque in presens tempus
in loco quem dominus elegisset.

Que cum audisset adonisedech rex
iherusalem quod scilicet cepisset iosue
hay et subuerisset eam: sicut enim fecerat
iericho et regi eius sic fecit hay et regi
illius: et quod transfugerent gabaonites ad
israhel et essent sociati eorum: timuit val-
de. Verba enim magna erat gabaon et
vna civitatum regaliu: et maior oppido
hay: omnesque bellatores eius fortissimi.
Misit ergo adonisedech rex iherusalem

ad oham regem hebron et ad pharai
regem ierimoth: ad iaphie quoque re-
gem lachis et ad dabit regem eglon di-
mens. Ad me ascendite et ferte presidium
ut repugnemus gabaon: quare trans-
fugerit ad iosue et ad filios israel. Con-
gregati igitur ascenderunt quinque reges
amorreorum: rex iherusalem rex hebron rex
ierimoth rex lachis rex eglon simul
cum exercitibus suis: castra metati sunt
circa gabaon oppugnantes eam. Ha-
bitatores autem gabaon urbis obsesse
misertur ad iosue qui tunc morabatur
in castris apud galgalam: et dixerunt ei.
Ne credas manus meas ab auxilio
seruorum tuorum. Ascende cito et libera
nos: terque presidium. Conuenerunt enim ad-
uersum nos omnes reges amorreorum:
qui habitant in montanis. Ascenditque io-
sue de galgalis et omnis exercitus bel-
latorum cum eo viri fortissimi. Dixitque
dominus ad iosue. Ne timeas eos. In ma-
nus enim tuas tradidi illos. Nullus
enim ex eis tibi resistere poterit. Irruit
itaque iosue super eos repente. Tota no-
cte ascendens de galgalis. Et conuer-
savit eos dominus a facie israhel: comminuit
que plaga magna in gabaon: ac perse-
cutus est eos per viam ascensus betho-
ron: et pulsit usque azecha et maceda.
Cumque fugerent filios israhel et essent
in desensu bethoron: dominus misit super
eos lapides magnos de celo usque ad
azecha. Et mortui sunt multo plures
lapidibus gradinis: quam quos gladio
pulerant filii israhel. Tunc loquitur est
iosue dominus in die qua tradidit amorre-
um in conspectu filiorum israhel: dixitque
coram eis. Sol contra gabaon ne mo-
ueris: et luna contra vallum aialon.
Stetitque sol et luna: donec ulticeret
se gens de inimicis suis. Nonne scriptum

est hoc in libro iustorum? Stetit itaque
sol in medio caeli: et non festinavit oc-
cumbere spacio unius diei. Non fuit
ante et postea tam longa dies obedi-
ente domino voci hominum: et pugnante pro il-
rahel. Reuersusque est iosue cum omni israel
in castra galgale. Fugerat enim quinque
reges: et se absconderat in spelunca ve-
bis maceda. Nunciatusque est iosue quod
inuenti essent quinque reges: latentes in
spelunca urbis maceda. Qui precepit
socijs et ait. Voluite laxa ingressa ad
os spelunce: et ponite viros industi-
os qui clausos custodiant. Vos autem
nolite stare: sed persequimini hostes: et
extinguite quosque fugientium cedite. Ne
dimittatis eos urbium suarum intrare
presidia: quos tradidit dominus deus in
manus vestras. Celsis ergo aduersarijs
plaga magna et usque ad interfectionem
pene consumptis: hijs qui israhel effu-
gere potuerunt ingressi sunt civitates
munitas. Reuersusque est omnis exercitus
ad iosue in maceda ubi tunc erant ca-
stra: sani et integro numero. Nullusque
contra filios israel mutare ausus est. Pre-
cepitque iosue dicens. Aperite os spe-
lunce: et producite ad me quinque reges
qui in ea latitant. Feceruntque ministri ut
sibi fuerat imperatum: et adduxerunt ad
eum quinque reges de spelunca: regem
iherusalem regem hebron regem ieri-
moth regem lachis regem eglon. Cumque
reduci essent ad eum vocauit omnes vi-
ros israhel: et ait ad principes exercitus
qui secum erant. Ite et ponite pedes super
colla regum istorum. Qui cum percrepissent et
subiedorum colla pedibus calcarent: rui-
sum ait ad eos. Nolite timere nec pa-
ueratis: confortamini et estote robusti.
Sic enim faciet dominus cunctis hostibus
vestris: aduersum quos dimicabitis.

Pecussitq; iohue et interfecit eos: atq; suspendit sup quinq; stipites: fuerunt q; suspensi usq; ad vespem. Euntq; occumberet sol pcepit socijs ut depone- rent eos de pambulis: qui depositos proferunt in speluncā in qua latuerāt: et posuerūt super os eius saxa ingen- tia que pmanerit usq; in presens. Eo- dem die macedā quoz cepit iohue et percussit in ore gladij: regēq; illius in- terfecit: et omnes habitatores ei. Nō dimisit in ea ullas reliquias. **F**ecitq; regi macedā: sicut fecerat regi iericho. Transiit cū omni isrl de ma- ceda in lebna et pugnabat circa eam: quā tradidit dñs cum rege suo i ma- nus israhel. Percussitq; urbē in ore gladij: et omnes habitatores ei. Nō dimiserunt in ea ullas reliquias. **F**eceruntq; regi lebna: sicut fecerant regi iericho. De lebna transiit in lachis cū omni israhel: et exercitu per circum- disposito oppugnabat eā: tradiditq; dñs lachis in manus filioz isrl et ce- pit eā de altero: atq; percussit in ore gla- dij omneq; animā que fuerat in ea si- cut fecerat lebna. **E**o tempore ascendit iram rex gazer ut auxiliaret lachis: quē percussit iohue cū omni populo eius usq; ad interuentionē. Transiitq; de lachis i eglon: et circumdedit atq; repu- gnauit eā in eadē die: percussitq; in ore gladij omnes animas que erāt in ea iuxta omnia que fecerat lachis. **A**scen- dit quoq; cū omni isrl de eglon i ebron et pugnauit circa eā: cepitq; et percussit in ore gladij: regē quoq; eius et omnia oppida regionis illius universaq; a- nimas que in ea fuerant commorantē. Nō reliquit i ea ullas reliquias. **S**i- cut fecerat eglon sic fecit et ebron: cui- da que in ea reperiit consumēs gladio.

Quē reuelus in dabit cepit eā atq; vastauit: regē quoq; eius atq; omnia per circuitū oppida percussit in ore gla- dij. Nō dimisit in ea ullas reliquias. **S**i- cut fecerat ebron et lebna et regibus eaz: sic fecit dabit et regi illi. **P**ercus- sit itaq; iohue omnem terrā montanā et meridiana atq; campestem: et ase- doth cū regibus suis. Nō dimisit in ea ullas reliquias: sed omne qd spira- re poterat interfecit sicut pcepit ei dominus deus israhel: a cadēs harte usq; ad gazam. **O**mnē certam golen usq; gabaon vniuersosq; reges et re- giones eoz vno impetu cepit atq; va- stauit. **D**ominus enī deus isrl pugna- uit p eo. **R**euerfusq; est cū omni israhel ad locum castrorū in galgala. **Q**ue cū audisset iabin rex amor- ite ad iotab regem maddon et ad regem saueron atq; ad regē adaph: ad reges q; aquilonis qui habitabāt in montanis et in planicie circa mē- diem teneroth: in campis pēstibz quoq; et regionibus dor iuxta mare thana- neum quozq; ab oriente et occidente: et amorreū atq; hitheum ac pherezium: et hitheum in montanis: regē quoq; qui habitabat ad radices hermon in terra maspe. **E**gressi q; sūt omnes cū turmi- bus: populus multus nimis sicut herma- que est in litore maris: equi quoq; et curus inmensē multitudinis. **C**onne- xitq; omnes reges isti in vnu ad a- quas meron: ut pugnarent contra isrl. **D**ixitq; dñs ad iohue. **N**e timeas eos. **E**ras enim hac eadē hora ego tradā omnes istos vulnerādos in conspectu israhel. **E**quos eoz subuertabis: et curas igne combures. **V**enitq; iohue et omnis exercitus eius cū aduersus illos ad aquas meron subit: et ita cepit.

Sup eos: tradiditq; illos dñs in ma- nus israhel. **Q**ui percussit eos et pe- secuit sūt usq; ad heronem magnā et a- quas maspe: campūq; maspe qui est ad orientalem illius partē. **I**ta- q; percussit omnes: ut nullas dimitteret eis reliquias. **F**ecitq; sicut pcepit ei dñs. **E**quos eoz subuertauit: cur- culq; combussit igni. **R**euerfusq; ita- cū cepit alor: et regē eius percussit gla- dio. **A**lor enim antiquus inter omnia regna hęc principatū tenebat. **P**ercus- sitq; omnes animas que ibide mora- bantur. **N**ō dimisit in ea ullas reliqui- as sed usq; ad interuentionē universa vastauit: ipsaq; urbē peremit incen- dij: et omnes per circuitū ciuitates. **R**e- ges quoq; eaz cepit percussit atq; dele- uit: sicut pcepit ei moyses famulus dñi. **A**bsq; urbibz qui erāt in collibz et in cumulis sue ceteras succendit isrl: una tantū alor munitissimā flāma consumpsit. **O**mnēq; predā istaz urbi- um ac iumenta diuisit sibi filij isra- hel: cūdis hominibus interfectis. **S**i- cut pcepit dñs moysi seruo suo: ita pcepit moyses iohue: et ille universa complauit. **N**ō precepit de universis mandatis: nec unū quidē verbū qd iussit dñs moysi. **C**epit itaq; iohue omnem terrā montanā et meridiana- lem plagam motenq; israhel et cam- pestria eius et partē montis que ascen- dit sūt usq; baalgath per planiciē li- bani subter montem hermon: omnes reges eoz cepit percussit et occidit. **N**ul- lo tempore pugnauit iohue contra regē istos. **N**on sūt ciuitas que se nō tra- debat in gabaon. **D**ñs enim bellan- da cepit. **D**omini enī sententia fuerat:

ut indurarent corda eoz et pugnaret contra isrl et caderet: et non mereretur ullā clementiā: ac periret sicut pcepit dñs moysi. **I**n tempore illa venit iohue et interfecit machim de mōtanis ebron et dabit et anab et de omni monte iu- da et israhel: urbēq; eoz deleuit. **N**ō reliquit ullū de stirpe machim in terra filioz isrl: absq; ciuitatibz gaza et geth et azoto in quibus solū relidi sūt. **C**epit ergo iohue omnem terrā sicut locut⁹ est dñs ad moysen: et tradidit eam in possessionē filijs isrl secundum partes et tribus suas: quieuitq; terra a predijs. **H**ij sunt reges quos percusserunt filij isrl et possederūt terrā eoz trans iorda- nem ad solis ortum: a torrente arnon usq; ad montem hermon: et omnem ori- entalem plagā que respicit solitudinē. **B**eon rex amorreoz qui habitauit in ebron dominat⁹ est ab arcer que sita est sup ripā torrentis arnon: et medie partis i valle dimidieq; galaad usq; ad torrentem iabor: qui est terminus filioz ammon: et a solitudine usq; ad mare teneroth circa orientē: et usq; ad mare deserti qd est mare salissimum: ad orientalem plagā per viā que du- cit bechsimoth et ab australi parte q; subiacet asedoth. **P**halga terminus og regis basan de reliquijs raphaim qui habitauit in astaroth et in edrai: et dominat⁹ est i mōte hermon et in sa- lacha atq; i vniūsa basan usq; ad ter- minos gessuri et machari et dimidie partis galaad terminos seon regis ele- bon. **M**oyse famulus dñi et filij isrl pe- cussit eos: tradiditq; terrā eoz moy- ses in possessionem rubenitis et gad- ditis et dimidie tribui manasse. **H**ij sunt reges terre quos percussit iohue et filij israhel trans iordanem.

ad occidentalem plagā abaalgad in campo libani usq; ad montē libani: cuius pars ascendit in seir. Tradidit q; eam iohue in possessionē tribubus israel singulis partes suas. tam ī montanis q; in planis atq; cāpestribus. In aseroth et in solitudine ac in meridie: etheus fuit: amorreus chananeus et pherezus eueus et iebuse. Regē iericho unus. Regē hay que est ex latere bethel unus. Regē iherusalē vn⁹. Regē thron vn⁹. Regē iherimoth vn⁹. Regē lachis vn⁹. Regē eglon vn⁹. Regē gazer vn⁹. Regē dabit vn⁹. Regē gader vn⁹. Regē herma vn⁹. Regē hereth vn⁹. Regē lebna vn⁹. Regē odollam vn⁹. Regē maceda vn⁹. Regē bethel vn⁹. Regē raphna vn⁹. Regē ofer vn⁹. Regē asfer vn⁹. Regē saron vn⁹. Regē madan vn⁹. Regē asor vn⁹. Regē sameron vn⁹. Regē adaph vn⁹. Regē thenach vn⁹. Regē magaddo vn⁹. Regē cedus vn⁹. Regē iachanan carmeli vn⁹. Regē dor et pūicie dor vn⁹. Regē gentiū galgal vn⁹. Regē thela vn⁹. Omnes reges triginta vn⁹. **III** Iohue vero senex prouetq; etatis erat: et dixit dñs ad eū. **B**enignus et longeuus es terrāq; latissima derelicta est q̄ necdum sorte diuisa est: et omnis uidelicet galilea philistinū et uniuersa gessuri a flumīe turbido qui irrigat egiptū usq; ad terminos accaron terra aquilonem: terra chanaan que in quinq; regulos philistinū diuidit. gazeros et azotos ascalonitas gethos et accaronitas. Ad meridiem uero sunt euei omnis terra chanaan et maara sidoniorum usq; afece: et terminos amorrei eiusq; cōfinia: libani quonq; regio contra orientem abaalgad sub monte hermon donec ingrediaris emath: omnium qui habitabant in monte a

libano usq; ad aquas mallephat uineasq; sidonit: ego sum qui delebo eos a facie filiorū israel. Veniat ergo in partē hereditatis israel sicut p̄cepi tibi. Et nūc diuide terrā in possessionē nouē tribubus et dimidiē tribui manasse: cū quā ruben et gad possiderūt terrā quā tradidit eis moyses famul⁹ domini: trans flumē iordanis ad orientālē plagā. ab aroer que sita est in ripa torrentis arnon: et in uallis medio: uniuersaq; cāpestria medaba usq; dibon. et cunctas ciuitates seon regis amorrei: qui regnauit in elebon usq; ad terminos filiorū ammon: et galaad ad finem gessuri et machati et omne montem hermon et uniuersam basan usq; salcha: omne regnū og in basan qui regnauit ī ashtaroth et edrai ipse fuit et reliquis raphaim: percussitq; eos moyses atq; deleuit. **N**oluētiq; disperdere filij israel gessuri et machati: et habitauerunt in medio israel usq; in presentem diē. Tribui autē leui nō dedit possessionem: sed sacrificia et uictime dñi dei israel ipa est eius hereditas: sicut locut⁹ est illi. Dedit ergo moyses possessionem tribui filiorū ruben iuxta cognationes suas. fuitq; terminus eorū ab aroer que sita est in ripa torrentis arnon: et in ualle eiusdem torrentis media: uniuersam planiciem que dicit medaba et elebon: cūctosq; uiculos eay qui sūt in campestribus: dibon quonq; et abamothbaal et oppidū baalmaon et gelsa et cedimoth et mepher. et tariathaim et sabama et sarachasar: in monte cōuallis bethfagoz et aseroth phalga et bethaishimoth omnes urbes campestris: uniuersaq; regna seon regis amorrei: qui regnauit ī elebon: quē percussit moyses cū principib⁹ madian:

et eū et ececi et sur et ur et reber duces seon habitatores terre: et balaam filiū beor arioli occiderūt filij israel gladio cū ceteris infestis: cadulusq; est termin⁹ filiorū ruben iordanis fluminis: hec est possessio rubenitarū p̄ cognationes suas urbium et uiculorū. Deditq; moyses tribui gad et filijs eius p̄ cognationes suas possessionē eorū: hec diuisio est. Termin⁹ gazer et omnes ciuitates galaad et dimidiā partem terre filiorū ammon: usq; ad aroer que est contra rabba et ab elebon usq; ad ramoth: mallephat et bathanin et amanaim usq; ad terminos dabit. In ualle quonq; betharan et bethuana et socoth et saphon reliq; partē regni seon regis elebon. **I**uxta quonq; finis iordanis ē usq; ad extremā partē maris thymareth: nās iordanem ad orientalem plagā. Hec est possessio filiorū gad p̄ familias suas et ciuitates et uille earum. Dedit q; dimidiē tribui manasse filijsq; eius iuxta cognationes suas possessionē eorū: hoc principii est. Amanaim: uniuersam basan et cūcta regna og regis basan: omnesq; uicos abir qui sūt in basan sexaginta oppida: et dimidiā partē galaad et ashtaroth et edray urbes regni og ī basan: filijs machir filij manasse dimidiē partē filiorum machir iuxta cognationes suas. **N**āc possessionē diuisit moyses in campestribus moab trans iordanem cōtra iericho ad orientālē plagam. Tribui autē leui nō dedit possessionem: quoniam dominus deus israel ipse est possessio eorū: ut locutus ē illi. **III** **H**ec est quod possederūt filij israel in terra chanaan: quā dederūt eis eleazar sacerdos et iohue filius nūmer principes familiarū p̄ tribus israel:

sorte omnia diuidentes sicut p̄ceperat dñs in manu moysi. nouem tribub⁹ et dimidiē tribui. Duabus enī tribub⁹ et dimidiē dederat moyses trans iordanem possessionem absq; leuitis: qui nichil terre acceperūt inter fratres suos: sed in eos successerant locū filij ioseph: in duas diuisi tribus manasse et ephraim. **N**ec acceperūt leuite aliam in terra partē nisi urbes ad habitandū: et sub urbana earū ad alenda iumenta et pecora sua. **S**icut p̄ceperat dñs moysi: ita fecerunt filij israel et diuiserūt terram. **A**ccesserūt itaq; filij iuda ad iohue in galgala: locutusq; ē ad eū caleph filius iephone senezus. **N**ōhī quid locutus sit dñs ad moysen hominē dei de me et te in cadesbarne. **Q**uadraginta annorum eram quādo misit me moyses famulus dñi de cadesbarne ut considerare terrā: nuntiāuiq; ei qd michi uerum uidebatur. **F**ratres autē mei qui ascenderāt mecum dissoluerūt cor pplis: et nichilominus ego securus sum dñm deum meum. **I**urauitq; moyses in die illo dicens. **T**erra quā calcauit pedus eorū possessio tua et filiorū tuorū in eternū: quia secus es dñm deum tuū. **C**oncessit ergo dñs uitam michi sicut pollicit⁹ est usq; in presentem diē. **Q**uadraginta et quinque anni sunt ex quo locutus ē dñs uerbum istud ad moysen: quando ambulabat israel p̄ solitudinem: hodie octogintaquinque annorū sum sic ualens ut eo ualebā tempore: quādo ad explorandū missus fuillius in me temporis fortitudo usq; hodie p̄seuerat: tam ad bellandū q; ad gradiendū. **D**a ergo michi nōrem istum quē pollicitus ē dominus te quonq; audiente: ī quo machim sūt et urbes magnę atq; munite: si forte sit dominus

mecum et potero delere eos. sicut pro-
 misit michi. Benedixitque ei ioseph et tra-
 didit ei ebron in possessione: atque ex eo
 fuit ebron caleph filius iephone tene-
 reo usque in presentem diem: quia secus
 est dominum deum israel. Nomen
 ebron antea vocabatur cariatharbe.
 Adam maximus ibi inter enachim situs
 est: et terra cessavit a preliis. **XV**
 gignit sors filiorum iude per cognationes
 suas ista fuit: a finibus edom usque ad
 desertum syn contra meridiem: et usque ad
 extremam partem australis plage. Initium
 eius a summitate maris salissimum: et
 a lingua eius que respicit meridiem: e-
 grediturque extra ascensum scorpionis
 et pertransit in syna: ascenditque in rade-
 barne: et puenit in elrom: ascendens
 ad daram: et circumiens cariathaa atque
 inde pertransiens in asmona: et per-
 ueniens ad torrentem egypti: terminus
 eius mare magnum. Hic est finis
 meridiane plage. Ab oriente vero erit
 initium mare salissimum usque ad extre-
 ma iordanis: et ea que respiciunt ad
 aquilonem a lingua maris usque ad e-
 undem iordanis finem: ascenditque
 terminus in berthagla: et transiit ab a-
 quilone in bertharaba: ascendens ad
 lapidem boam filij ruben: et tendens
 usque ad finibus debere: de valle achor
 contra aquilonem respiciens galgala:
 quod est ex aduerso ascensionis adomum
 ab australi parte torrentis: transiitque
 aquas que vocantur fons solis: et erit
 terminus eius ad fontem rogel: ascenditque per
 conuallium filij emmon et latere iebulsi
 ad meridiem: hec est iherusalem: et inde se-
 rigens ad uerticem montis qui est extra
 iheremmon ad occidentem: in summitate
 uallis raphaim contra aquilonem: per-
 malleque a uertice montis usque ad fontem

aque nephtoa: et puenit usque ad uicem
 montis ephron: inclinaturque in bala
 que est cariatharim: id est urbs silua-
 rum: et circuit de bala contra occidentem
 usque ad montem seir: transiitque iuxta la-
 nus montis iacim ad aquilonem: in
 chellon: et descendit in berthlames: tran-
 sitque in thamna: et puenit contra aquil-
 onem partis accaron et latere: inclina-
 turque lecona et transiit montem baala:
 puenitque in gebneel: et magni maris
 contra occidentem sine concludit. Hii sunt
 termini filiorum iuda per circuitum in co-
 gnationibus suis. Caleph uero filius
 iephone dedit partem in medio filiorum
 iuda sicut preperat ei dominus: cariatharbe
 patris enach ipsa est ebron: delensque
 ex ea caleph tres filios enach: selai et
 hayman et tholmai de stirpe enach: atque
 inde cunctos uenit ad habitatores da-
 bir quod prius vocabatur cariathsepher: id est
 ciuitas litterarum. Dixitque caleph. Qui
 percussit cariathsepher: et cepit ea dabo
 ei axam filiam meam uxorem. Lepitque ea
 ochpnihel filius renez frater caleph iu-
 nior: deditque ei axam filiam suam uxorem.
 Qui cum pegeret simul suauiter ei uir eius
 ut preterit a patre suo ager: suspicauit
 quod ut sedet a alino. Cui caleph quid
 habes inquit? At illa respondit. Da
 michi benedictionem. Terra australem
 et artem dediisti michi: iuge et irrigua.
 Dedit itaque ei caleph irrigui superius
 et inferius. Hec est possessio tribus fili-
 orum iuda per cognationes suas: erant
 quod ciuitates ab eptenis patribus filiorum
 iuda: iuxta terminos edom a meridie:
 rabbeel et eder et iagur et cina et dimo-
 na et adada et edes et asor et iethan et
 et teli et beloth asor noua et carioth ier-
 rom: hec est assoroma fame et meloda et
 aler gadda et allamoth et berthselech et

asethal et berlaber et baziothia et ala-
 la et hum esem et heltholad et egul et
 zarma et sicelech et medenena et sesten-
 na lebaoth et selim et abem ranon: om-
 nes ciuitates uiginti nouem et uille
 earum. In capellibus uero est aol et
 larea et alena et azone et engannim
 et thaphua et enaym et ierimoth et adu-
 lam locho et azecha et sarim et adi-
 thym et gedera et gidreothaym: uices
 quatuordecim et uille earum. Banan et
 adasa et magdalgad delean et mase-
 pha et iedel lachis et balsehar et eglon
 rebbon et lemmas et rephis et gidreoth
 et berthagon et neama et maceda: tri-
 niteas sedecim et uille earum. Labana et
 ether et alan iepa et elia et neli et ce-
 pla et achzib et marela: ciuitates nouem
 et uille earum. Accaron cum uicis et uillu-
 lis suis. Ab accaron usque ad mare: om-
 nia que uergunt ad azorum et uicu-
 los eius. Azorus cum uicis et uillulis
 suis gala cum uicis et uillulis suis usque
 ad torrentem egypti: et mare magnum
 terminus eius et in monte samir et ier-
 the et soothoth et edenna cariathse-
 na: hec est dabit: anab et hithemo et
 anym gosen et olon et gylor: ciuitates
 undecim et uille earum. Arab et roma et
 elaan et ianum et berthasua et asera ach-
 macha et thariatharbe: hec est ebron
 et hor: ciuitates nouem et uille earum.
 Maon et chetmel et ziph et loche iebra-
 hel et iuradain et zauor accaym ga-
 baa et thamna: ciuitates decem et uille
 earum. Alul et berthor et ipeor marech et
 berthanoth et helthecet: ciuitates sex et
 uille earum. Cariathbaal hec est thari-
 atharim urbs siluarum et arebba: ciuita-
 tes due et uille earum. In deserto berth-
 raba meddyt et sachia et nebsan: ciui-
 tates salis et engad: ciuitates sex et

uille earum. Fuit simul centum quindecim.
 Iebuseum autem habitatores iherusalem
 non poterunt filij iuda delere: habitauit
 quod iebuseus cum filiis iuda in iherusa-
 lem usque in presentem diem. **XVI**
 Cecidit quoque sors filiorum ioseph
 ab iordane extra iericho: et aqua
 eius ab oriente solitudo que ascendit
 de iericho ad montem berthel: et egreditur
 de berthel luzam: transiitque terminum archi-
 atharoth: et descendit ad occidentem
 iuxta terminum iesseli: usque ad terminos
 bertheron inferioris et gazer: finemque
 regiones eius mari magno: possede-
 runtque filij ioseph manasses et ephra-
 im. Et factus est terminus filiorum: effra-
 im per cognationes suas: et possessio eo-
 rum extra orientem ataroth addar usque
 berthoron superior: egrediunturque con-
 finia in mare. Machmetach uero aquil-
 onem respicit et circuit terminos contra
 orientem in thanahele: et pertransit a
 torrente iande: descenditque de iande in
 atharoth et noaratha: et puenit in ie-
 richo: egrediturque ad iordanem de taphua
 pertransiitque contra mare in ualle harundi-
 neti: suntque egressus eius in mare sal-
 issimum. Hec est possessio tribus filiorum
 ephraim per familias suas: urbemque
 seperate sunt filij ephraim in medio
 possessionis filiorum manasse et uille earum.
 Et non interfecerunt filij ephraim chanane-
 um qui habitabat in gazer: habita-
 uitque chananeus in medio ephraim
 usque in die hac tributaris. **XVII**
 Cecidit autem sors tribui manasse.
 Ipse enim est primogenitus ioseph:
 machir primogenitus manasse
 pater galaad quod fuit uir pugnator: ha-
 buitque possessionem galaad et basan et
 reliquis filiorum manasse iuxta famili-
 as suas: filij abyzer et filij helech

et filijs helihel et filijs sychem et filijs epher et filijs semida. Ipsi sunt filij manasse. Filij ioseph maris et cognationes suas. Salphaar vero filio epher filij galaad filij machir filij manasse non erant filij sed sole filie: quarum ista sunt nomina. mahala et nola et egla et melcha et tesla. Venientes in conspectu eleazari sacerdotis et iohue filij nuni et principum dicentes: dominus precepit per manum moysi ut daret nobis possessio in medio fratrum nostrorum: deditque iuxta imperium domini possessionem in medio fratrum patris eorum et ceciderunt funiculi manasse decem absque terra galaad et basan trans iordanem. Filie enim manasse possederunt hereditatem in medio filiorum eius. Terra autem galaad cecidit in sortem filiorum manasse qui reliqui erant. Fuitque terminus manasse ab aser machimata qui respicit sychem. et egreditur ad degeta iuxta habitatores fontis thaphue. Erant in forte manasse ceciderat terra thaphue. que est iuxta finem manasse filiorum ephraim. Descenditque terminus vallis harundine in meridie torrentis civitatum ephraim. que in medio sunt urbium manasse. Terminus manasse ab aquilone torrentis et egreditur eius pergit ad mare: ita ut possessio ephraim sit ab austro et ab aquilone manasse. et unquam claudat mare: et coniungantur sibi in tribu aser ab aquilone et in tribu ysachar ab oriente. Fuitque hereditas manasse in ysachar et in aser. beclan et viculi eius. et iebbalaan cum viculis suis. et habitatores dor cum oppidis suis. habitatores quorum endor cum viculis suis: similiterque habitatores themath cum viculis suis. et habitatores magaddo cum viculis suis. et tertia pars orbis

nopheth. Nec potuerunt filij manasse has civitates subvertere. sed cepit chananeus habitare in terra sua. Postquam autem convenerunt filij israel subvertentes chananeos et fecerunt sibi tributarios. nec interfecerunt eos. Locutusque sunt filij ioseph ad iohue et dixerunt. Quare dedit michi terra in possessione fortis et funiculi unius: cum sim tante multitudinis. et benedixit michi dominus. Ad quos iohue ait. Si populus multus es ascende in siluam et succide tibi spacia in terra pherezei et raphaim: quia angusta est tibi possessio montis ephraim. Cui respondit filij ioseph. Non poterimus ad montana descendere. cum feceris iuramentum utanur chananei qui habitant in terra campestris: in qua sunt beclan cum viculis suis et iezrahel media possidens valem. Dixitque iohue ad domum ioseph et ephraim et manasse. Populus multus es et magne fortitudinis. non habes sortem unam sed transibis ad montem. et succides tibi atque purgabis ad habitandum spacia: et poteris ultra procedere cum subvertetis chananeum quem videtis ferreos habere curru et esse fortissimum. **xviii**

Congregati sunt omnes filij israel in sylo. ibique fixerunt tabernaculum testimonij: et fuit eis terra subiecta. Remanserunt autem filij israel septem tribus. nec dum acceperant possessiones suas. Ad quos iohue ait. Usque quo mareris ignavia: et non intratis ad possidendam terram. quam dominus deus patrum vestrorum dedit vobis. Eligite de singulis tribubus certos viros. ut mittam eos et peragant atque circumant terram. et describant eam iuxta finem unius cuiusque multitudinis: referantque ad me quid descripserint. Dividite vobis terram in septem

partes: iudas sit in terminis suis ab australi plaga. et domus ioseph ab aquilone. media inter hos terram in septem partes describite: et huc venietis ad me. ut coram domino deo vestro mittam vobis hic sortem: quia non est inter vos pars leuitarum. sed sacerdotum domini est eorum hereditas. Gad autem et ruben et dimidia tribus manasse iam acceperant possessiones suas. trans iordanem ad orientalem plagam. quas dedit eis moyses famulus domini. Cumque surrexissent viri ut pergerent ad describendam terram. precepit eis iohue dicens. Circumite terram et describite eam. ac revertimini ad me ut hic coram domino deo vestro in sylo mittam vobis sortem. Itaque perregerunt et lustrantes eam in septem partes divisit. scribentes in volumine. revertentesque sunt ad iohue in castra sylo. Qui misit sortem coram domino in sylo: divisitque terram filijs israel in septem partes. Et ascendit sortis prima filiorum beniamin per familias suas. ut possiderent terram inter filios iuda et filios ioseph. Fuitque terminus eorum contra aquilonem. a iordanem pregens iuxta latus iericho septentrionalis plage. et inde contra orientem ad montana descendens. et perveniens ad solitudinem bethaven. atque transiens iuxta lusam ad meridiem ipsa est bethel. descenditque in adharoth addar in montem qui est ad meridiem bethoron inferioris. et inclinatur circumiens contra mare ad meridiem montis qui respicit bethoron contra affricum. Summumque terminus eius in cariatthabai. huius vocatur et cariatthaiam urbem filiorum iuda. Hec est plaga contra mare ad occidentem. A meridie autem et per parte cariatthaiam egreditur terminus contra mare. et pervenit usque ad fontem aquarum

nephtha. Descenditque in partem montis qui respicit valem filiorum ephraim. et est contra septentrionalem plagam in extrema parte vallis raphaim. Descenditque in iehennon id est vallis ephraim. iuxta latus iebusi ad austrum. et pervenit ad fontem vogel transiens ad aquilonem. et egrediens ad ephraim id est fontem solis: et pertransit ad usque tumulum qui sunt regione ascensus ad dominum. descenditque ad habentboen id est lapidem boem filij ruben. et pertransit et latere aquilonis ad campestris: descenditque in planiciem et peregreditur contra aquilonem bethagla. summaque terminus eius contra linguam maris salissimum ab aquilone in fine iordanis. ad australem plagam qui est terminus illius ab oriente. Hec est possessio filiorum beniamin per terminos suos in circuitu et familias suas. Fueruntque civitates eius. iericho et bethagla et vallis calis betharaba et samaraim et bethel et avim et affara et offora villa hemona et offui et gaber: civitates duodecim et ville earum. Gabaon et ramma et becoth et melphe raphara et amola et recem iarephel et tharela et sela heleph et iebus que est iherusalem. gabaad et cariatthai: civitates quatuordecim et ville earum. Funt omnes civitates vigintiseptem. Hec est possessio filiorum beniamin iuxta familias suas. **xix**

Et regressa est sortis secunda filiorum symeon per cognationes suas: fuitque hereditas eorum in medio possessionis filiorum iuda. beclabee et sabee et molade et aserua baala et asen et helyplad bethlarnia et hodeg et beth marchaboth et aserua et beth lephoth et sarobem: civitates tredecim et ville earum. Ayn et remmon et athar et olam: civitates quatuor

et ville eay. Omnes viculi p circuitum
urbium istarum usq; ad balaad herem
meth extra australem plagā. Fueruntq;
omnes civitates decem et septē. Hec est
hereditas filiorum symeon iuxta posses
siones suas in possessione et funiculo
filiorum iuda quia maior erat et idcirco
filij symeon possederunt in medio heredi
tatis eius. Ceciditq; sors tertia filiorum za
bulon p cognationes suas et factus ē
terminus possessionis filiorum zabulon
usq; sarich. Ascenditq; de mari et me
dalaa et puenit in debbafeth usq; ad
torrentem qui est contra ieconan et re
uertitur de sarich contra orientem in finē
sicelech thabor et egreditur ad daberet
ascenditq; contra iashe et inde pertransi
it usq; ad orientale plagā gethefer et
thachafin et egredit in rammon am
phar et noa et circuit ad aquilonem
et nathon. Suntq; egressus eius vallis
ieptahel et cathetzer naalol et samcon et
icdata et bethleem civitates duodecim
et ville earum. Hec est hereditas tribus filio
rum zabulon p cognationes suas
urbes et viculi earum. Machar egressa ē
sors quarta p cognationes suas
fuitq; eius hereditas iezrahel et rafa
loch et sumem et affaim et senon et na
harath et rabborth et relien hacues et
rameth et hengani et henadab et beth
seles et puenit terminus eius usq; rha
bor et seelima et bethseles et puenitq; ter
minus eius iordanis civitates sedecim et
ville earum. Hec est possessio filiorum
machar p cognationes suas urbres
et viculi earum. Ceciditq; sors quinta tri
bus filiorum aser p cognationes suas
fuitq; terminus eorum alchar et cali et be
thet et azab et himelech et amaad et
messal et puenit usq; ad rarnelū ma
ris et hore et labanath et reuertit contra

orientem bethdagon et pertransit usq;
zabulon et valem ieptahel contra aquil
lonem in bethmeth et neiel egreditur
q; ad leuam rabul et accan et roob et
amon et thana usq; ad sydonem ma
gnam reuertiturq; in omnia usq; ad
civitatem munitissimā tyrum et usq;
osani et ruiq; regius eius in mare de fu
niculo acziba et āma et asag et roob
civitates viginidue et ville earum. Hec
est possessio filiorum aser p cognatio
nes suas urbres et viculi earum. Filij
neptalim segre pars cecidit p familia
suas et cepit finitus de beleb et ylon
sannanim et adamī que est nech et
iehuahel usq; leum et egressus eorum us
q; ad iordanem reuertiturq; terminus
contra occidentē et azauoth thabor
atq; inde egreditur i vaura et pertransi
it in zabulon extra medietē et i aser con
tra occidentem et in iuda ad iordanem
contra oram solis civitates munitis
sime assedim ser et ammad et rebath
et renereth et ezema et arama asor et
des et edrai nabor et ieron et magdith
horem et bechanat et bethseles civi
tates decem et novem et ville earum. Hec
est possessio tribus filiorum neptalim p
cognationes suas urbres et viculi earum.
Tribus filiorum dan p familias suas
egressa est sors septima et fuit terminus
possessionis eius saraa et hehtaul et haim
fuitq; id est civitas solis sebeth et a
hialon et iethela belon et chemma et ach
ron helcheten rebon et baalad iud et
bane et barach et iedremon atq; iher
con et arechon et animo q; respicit iop
per et ipso sine cōdudine. Ascenditq;
filij dan et pugnauerunt contra lesem et
peruntq; eam et percussit eam in ore
gladij et possiderunt et habitauerunt in
ea vocantes nomen eius lesem dan et

nomine dan patris sui. Hec est posses
sio tribus filiorum dan p cognationes
suas urbres et viculi earum. Cumq; com
plessit sorte terram dividere singulis
per tribus suas dederunt filij israel posses
sionem iosue filio nuni i medio sui iux
ta preceptū dñi urbem quā postula
vit sannathsaraa in monte ephraim.
Et edificavit civitatē habitavitq; in
ea. Hec sunt possessiones quas sorte
divisit eliazar sacerdos et iosue fili
us nuni et principes familiarum ac tribu
um filiorum israel in sylo coram
domino ad hostium tabernaculi te
stimonij partem sunt tertia. **xx.**
Et locutus est dñs ad iosue dicens.
Loquere filiis israel et dic eis. Se
parate urbes fugitivorum de quibus
locutus sum ad vos per manū moyse
ut confugiat ad eas quicūq; animā
percussit nescius et possit evadere irā
proximi qui ultor est sanguinis. Et
ad unam harū confugerit civitatem
Rabim ante portā civitatis et loque
tur senioribus urbis illius ea que se
comprobat innocentem scq; suscipi
ent eum et dabūt ei locū ad habitan
dum. Cumq; ultor sanguinis eū fuerit
persecutus nō evadent in manus eius
quia ignorās percussit proximum eius
nec ante viditū te dūmque eius pbat
inimicus. Et habitabit i civitate illa
donec stet ante iudiciū causam reddens
facti sui et morietur sacerdos magnus
qui fuerit in illo tempore. Tūc reverte
tur homicida et ingreditur civitatē
et domū suam de qua fugerat. Dece
deruntq; eces in galilea montis nepta
lim et sychem in monte ephraim et ca
riatharbe ipsa est ebron in monte iuda
et trans iordanem contra orientalem
plagam iericho statuerunt totos que

sita est in campis solitudine de tribu
ruben et ramoth galaad de tribu gad
et gaulon in basan de tribu manasse.
Hec civitates cōstruite sunt cūctis filiis
israel et advenis qui habitabāt inter
eos ut fugeret ad eas q; animā nescius
percussisset et nō moreretur in manu
proximi effusum sanguinem vindica
re cupientis donec staret ante populū
repositurus causam suam. **xxi.**
Acceseruntq; principes familiarum
Levi ad eliazar sacerdotem et io
sue filium nuni et ad duces cognationū
per singulas tribus filiorum israel locuti
sunt ad eos in sylo terre chanaan atq;
dixerunt. Dominus precepit per manū
moyse ut daret nobis urbes ad ha
bitandum et suburbana earum ad alen
da iumenta. Dederuntq; filij israel de pos
sessionibus suis iuxta imperiū dñi ci
uitates et suburbana earum. Egressaq; ē
sors in familiam caath filiorum aaron
sacerdotis de tribu iuda et symeon et
beniamin civitates tredecim et reliquis
filiorum caath id est leuitis qui superue
rant de tribubus ephraim et dan et
dimidie tribus manasse civitates decē.
Porro filijs geson egressa est sors ut
acciperent de tribubus machar et aser
et neptalim dimidiaq; tribu manasse
in basan civitates numero tredecim.
Et filijs merari p cognationes suas
de tribubus ruben et gad et zabulon ur
bes duodecim. Dederuntq; filij israel
leuitis civitates et suburbana earum
sicut precepit dñs per manū moyse sin
gulis sorte tribuētes. De tribubus filio
rum iuda et symeon dedit iosue civita
tes quas ista sūt nomina filijs aarō
p familias caath leuitici generis pri
ma eū sors illis egressa ē caritharbe
patris enach q; vocat ebron in monte

iuda. et suburbana eius per circuitu. Agros vero et villas ei dedit caleph filio iephone ad possidendu. Dedit ergo filijs aaron sacerdotis hebron confugij civitatem ac suburbana eius. et lobnam cum suburbanis suis. et iether et ischimou et helon et dahir et ain et ichean et bechames cum suburbanis suis civitates novem. de tribubus ut dictum est duabus. De tribu aut filiorum beniamin gabaon et gaba et anathoth et almon. cum suburbanis suis civitates quatuor: omnes simul civitates filiorum aaron sacerdotis redierunt cum suburbanis suis. Reliquis vero per familias filiorum caach leuitici generis hec est data possessio. De tribu ephraim urbes confugij sichem cum suburbanis suis in monte ephraim. et gazet et iesam et bechoron cum suburbanis suis civitates quatuor. De tribu quoque dan helteco et gabathon et haialon et gethemmon cum suburbanis suis civitates quatuor. Porro de dimidia tribu manasse tanach et gethemmon cum suburbanis suis civitates due. Omnes civitates decem et suburbana earum date sunt filijs caach inferioris gradus. Filijs quoque gerson leuitici generis dedit de dimidia tribu manasse confugij civitates gaulon in basan et bosram cum suburbanis suis civitates duas. Porro de tribu ysachar ceshon et dabreth et iaramoth et engannim cum suburbanis suis civitates quatuor. De tribu aut aser masan et abdon et elath et roob cum suburbanis suis civitates quatuor. De tribu quoque neptalim civitates confugij cedres in galilea et amothdor et carthari cum suburbanis suis civitates tres. Omnes urbes familias gerson redierunt cum suburbanis

suis. Filijs aut merari leuitis inferioris gradus per familias suas. Data est de tribu zabulon iernal et cartha et damna et naalol civitates quatuor cum suburbanis suis. De tribu gad civitates confugij ramoth et galaad. et manaim et elebon et iazer civitates quatuor cum suburbanis suis. De tribu ruben ultra iordanem contra iericho civitates confugij bosor et solitudine misor et iazer et ieslon et maspha civitates quatuor cum suburbanis suis. Omnes urbes filiorum merari per familias et cognationes suas duodecim. Itaque civitates omnium leuitarum in medio possessionis filiorum israel fuerunt quadraginta cum suburbanis suis singule per familias distribue. Deditque dominus deus israel omni terram quam tradidit se pauperibus eorum iuraverat: et possederunt illam atque habitaverunt in ea. Dataque est ab eo pax in omnibus per circuitum nationes nullusque eis hostium resistere ausus est: sed omnes in eorum ditionem redacti sunt. **Et** unum quidem verbum quod illis prestitum se esse promiserat iterum fuerit: sed rebus repleta sunt omnia.

Eodem tempore vocavit iohanne rubenitas et gadditas et dimidiam tribum manasse: dixitque ad eos. Fratres omnia que precepit vobis moyses famulus domini michi quod in omnibus obeditis: nec reliquistis fratres vestros longo tempore usque in presentem diem. custodientes imperium domini dei vestri. Quia igitur dedit dominus deus vester fratribus vestris quietem et pacem sicut pollicitus est: reuertimini et ire in tabernacula vestra et in terram possessionis: quam tradidit vobis moyses famulus domini trans iordanem: ita dumtaxat ut custodiamus attentius et optime compleamini mandatum

et legem quam precepit vobis moyses famulus domini: ut diligatis dominum deum vestrum et servetis in omnibus iussis eius: et observetis mandata illius. Adhuc reatilis est ac servilis in omni corde et in omni anima vestra. Benedixitque eis iohanne et dimisit eos. Qui transiit sunt in tabernacula sua. Dimidie autem tribum manasse possessionem moyses dedit in basan: et idcirco medie que superest dedit iohanne sorte inter ceteros fratres suos. trans iordanem ad occidentalem plagam. Cumque dimitteret eos in tabernacula sua et benedixisset eis: dixit ad eos. In multa substantia atque divitiis reuertimini ad sedes vestras: cum argento et auro et cetero et veste multiplici. Dividite predam hostium cum fratribus vestris. Revertensque fuit et abierunt filij ruben et filij gad et dimidia tribus manasse filijs israel de sylo ut ascenderent in terram chanaan: et intrarent galaad terram possessionis sue: quam obtinuerant iuxta imperium domini in manu moyses. Cumque venissent ad cumulos iordanis in terra chanaan: edificaverunt iuxta iordanem altare infinite magnitudinis. Quod cum audissent filij israel: et ad eos cum nuntiis devulissent edificasse filios ruben et gad et dimidie tribus manasse altare in terra chanaan super iordanem cumulos contra filios israel: convenerunt omnes in sylo ut ascenderent et dimicaret circa eos. Et interim miserunt ad illos in terram galaad phineas filium eleazari sacerdotem et decem principes cum singulis de singulis tribubus. Qui venerunt ad filios ruben et gad et dimidie tribus manasse in terram galaad: dixeruntque ad eos. Hec mandat omnis populus domini. Que est ista transgressio? Cur reliquistis dominum deum

israel edificantes altare sacrilegum: et a cultu illius recedentes? An parum vobis est quod peccastis in beelphegor: usque in presentem diem macula huiusmodi sceleris in vobis permanet. multique de populo correverunt? Et vos hodie reliquistis dominum: et tras in universum israel iram eius deservistis. Quod si putatis immundum esse terram possessionis vestre: transite ad terram in qua tabernaculum domini est: et habitate inter nos: tantum ut a domino et a nostro consorcio non recedatis. edificato altari propter altare domini dei nostri. Nonne archan filius zare precepit mandatum dominum super omnem populum israel iram eius intubuit? Et ille erat unus homo: atque vinum solus perisset in scelere suo. Respondentesque filij ruben et gad et dimidie tribus manasse principibus legationis israel. Fortissimum deus dominus ipse novit: et israel simul intelligit: si provocationis animo hoc altare construximus: non custodiat nos sed puniat nos in presenti. Et si ea mente fecimus ut olocausta et sacrificium et pacificas victimas super eo imponeremus: ipse querat et iudicet: et non ea magis cogitatione atque tractatu ut diceremus: tras dixerit filij vestri filijs nostris. Quid vobis et domino deo israel? Tecumum posuit dominus inter nos et vos: quod filij ruben et filij gad iordanem fluvium: et idcirco partem non habetis in domino: et per hanc occasionem auerent filij vestri filios nostros a timore domini. Putavimus itaque melius et discretius. Servamus vobis altare non in olocausta neque ad victimas offerendas: sed in testimonium inter nos et vos: et solentem nostram vestramque progeniem ut servamus dominum: et iuris nostri sic offerre et olocausta et victimas et pacificas

hostias: et nequaquam dicant etas filij
vestri filijs nostris: non est vobis pars
in domino. Quod si voluerint dicere: Re-
spondebit eis. Ecce altare domini quod fecerunt
patres nostri: non in olocausta
neque in sacrificium sed in testimonium
nostri ac vestri. Absit a nobis hoc
scelus ut recedamus a domino et eius ve-
stigia relinquamus: retrudo altari ad
olocausta et sacrificia et victimas offe-
rendas: pro altare domini dei nostri quod
retrudum est ante tabernaculum eius.
Quibus auditis phinees sacerdos et
principes legationis israel qui erant cum
eo placati sunt: et verba filiorum ruben
et gad et dimidie tribu manasse libe-
rissime suscepit. Dixitque phinees fili-
us eleazari sacerdos ad eos. Nunc scimus
quod nobiscum sit dominus: quoniam alieni
estis a prevaricatione hac: et liberabitis
filios israel de manu domini. Reversusque
est cum principibus a filiis ruben et gad
de terra galaad finium chanaan ad
filios israel: et rexit eis. Placuitque
sermo cunctis audientibus. Et lauda-
verunt deum filij israel: et nequaquam ultra dix-
erunt ut ascenderent contra eos atque pu-
gnarent: et deleat terram possessionis
eorum. Vocaveruntque filij ruben et filij
gad altare quod retracebant testimonium
nunc: quod dominus ipse sit deus. **XXIIII**
E voluto autem multo tempore post-
quam pace sederat dominus israeli: sub-
iecit in gyro nationibus universis:
et ioseph iam longeuus et presenilis eta-
tis: vocavit ioseph omnes israel: ma-
gistrosque natu et principes ac duces et ma-
gistros: dixitque ad eos. Ego servi et
progestioris etatis sum: vosque cunctis
rebus que fecerit dominus deus vester cun-
dis per circuitum nationibus: quomodo
pro vobis ipse pugnavit. Et nunc

quod vobis forte dixit omnem terram: ab
orientali parte iordanis usque ad mare
magnum: multoque ad huc superius na-
tiones: dominus deus vester disperdet eas
et auferet a facie vestra: et possidebitis
terram sicut vobis pollicitus est. Tan-
tum confortamini et estote solliciti ut
custodiatis cuncta que scripta sunt in
volumine legis moysi: et non declinetis
ab eis nec ad dextram neque ad sinistram:
ne postquam intraveritis ad gentes que
inter vos sunt: inveniatis in nomi-
ne deorum earum et secutiis eis et adve-
ntis illos sed adheretis domino deo vestro:
quod fecistis usque in diem hanc. Et tunc
auferet dominus deus in conspectu vestro gen-
tes magnas et robustissimas: et nullus
vobis resistere poterit. Unus est vobis
persequeretur hostium mille viros: quia
dominus deus vester pro vobis ipse
pugnabit sicut pollicitus est: hoc tan-
tum diligentissime preceperit ut dilige-
tis dominum deum vestrum. Quod si volueritis
gentium harum que inter vos habitant
et ceteris adherere: et cum eis miscere con-
nubia atque amicitias copulare: iam
tunc scitote quod dominus deus vester non eas
deleat ante faciem vestram: sed sint vo-
bis in foueam ac laqueum et offendi-
culum et laqueum vestro: et fudes in ocu-
lis vestris: donec vos auferat atque dispe-
dat de terra hac optima quam tradidit
vobis. En ego hodie ingrediar viam
universae terre: et toto animo cognosce-
tis quod de cunctis verbis que se dominus
prestitit vobis esse pollicitus est: unum
non preterierit in casum. Sicut ergo im-
plevit opem quod promissit et prospera
cuncta venerunt: sic adducet super vos
quicquid malorum comminatus est: donec
vos auferat atque disperdat de terra hac
optima quam tradidit vobis: eo quod

preterieritis pactum domini dei vestri
quod pepigit vobiscum: et secutiis
dijs alienis et adoraveritis eos. **E** ito
atque velociter confuger in vos furor
domini: et auferamini ab hac terra opti-
ma quam tradidit vobis. **XXV**
Congregavitque ioseph omnes tribus
israel in sychem: et vocavit ma-
iores natu ac principes et iudices et
magistros: et ceterosque in conspectu domini:
et ad populum sic locutus est. Hec dicit do-
minus deus israel. Transiitum habita-
verunt patres vestri ab initio: chane pa-
ter abraham et nachor: secutiique dijs
alienis. Tuli ego patrem vestrum abra-
ham de mesopotamia finibus: et ad-
duxi eum in terram chanaan: multiplicavi
queque seminem: et dedi ei isaac: illique rur-
sum dedi iacob et esau quibus esau de-
dimontem seiv ad possidendum: iacob
vero et filij eius descendit in egiptum.
Missique moysi et aaron: et pauci egi-
ptum multis signis atque portentis: re-
duxique vos et patres vestros de egipto
et venistis ad mare: persequique sunt egi-
ptij patres vestros cum quibus et equita-
ti usque ad mare rubrum. Clamaverunt
autem ad dominum filij israel: qui posuit tene-
bras inter vos et egiptios: et adduxit
super eos mare et operuit eos. Vide-
runt oculi vestri cuncta que in egipto
fecimus: et habitastis in solitudine mul-
to tempore: et introduxi vos in terram
amorreorum qui habitabat trans iorda-
nem. Cunctique pugnarunt contra vos: tradi-
distis in manus vestras: et possidistis
terram eorum atque interfecistis eos. Sur-
regit autem balach filius sephor: rex moab:
et pugnavit contra israhel. Missique
et vocavit balaam filium beor ut male-
diceret vobis: et ego nolui audire eum:
sed contrario per illum benedixi vobis:

et liberaui vos de manu eius. Transi-
istisque iordanem et venistis ad iericho:
pugnastique contra vos viri civita-
tis eius: amoreus et pherezeus et cha-
naneus et etheus et gergezeus et eueus
et ihebusaeus: et tradidi illos in manus
vestras: missique ante vos scabrones
et erant eos de locis suis: duos reges
amorreorum: non in gladio et arcu tuo:
deditque vobis terram in qua non labo-
rastis: et urbes quas non edificastis:
ut habitaretis in eis: vineas et olive-
ta que non plantastis. Nunc ergo time-
te dominum et secute ei perfectum corde atque ve-
rissimo: et auferet deos quibus secuti sunt
patres vestri in mesopotamia et in e-
gipto: ac secute dominum. Binamque malum
vobis videtur ut dominus secutiis optio
vobis datur. Eligite hodie quod pla-
cet: cui secuire potissimum debeatis: ve-
rum dominus quibus secuti sunt patres ve-
stri in mesopotamia: an dijs amorre-
orum in quorum terra habitatis. Ego
autem et domus mea secuti sumus domino.
Responditque populus et ait. Absit a nobis
ut relinquamus dominum: et secuiamus dijs
alienis. Dominus deus noster ipse edu-
xit nos et patres nostros de terra egipti:
et de domo servitutis: fecitque videntibus
nobis signa et portenta: et custodivit nos
in omni via per quam ambulavimus:
et erexit universas gentes: amorreorum
habitatorem terre quam vos intravimus.
Secuti sumus igitur dominum: quia ipse est deus
noster. Dixitque ioseph ad populum. Non po-
teritis secuire dominum: deus enim sadius et
fortis emulator est: nec ignoscet sceleribus
vestris atque peccatis. Si dimiseritis
dominum et secutiis dijs alienis: con-
vertet se et affliget vos atque subvertet:
postquam vobis presterit bona. Dixitque

ipsa ad iohue nequaquam ita ut loqueretur: sed dñs seruauit. Et iohue ad populum testes inquit vos estis: quia ipsi elegeritis uobis dominum ut seruatiis ei. Respondentesque testes. Nunc ergo aie auferte deos alienos de medio uestris: et inclinate corda uestra ad dñm deum israel. Dixitque ipsa ad iohue. Dominus deo nro seruimus: et obediemus e-
rimus preceptis eius. Percussit ergo iohue in die illo sedus: et proposuit ipsa precepta atque iudicia in sychem. Scripsit quoque omnia uerba hec in volumine legis dñi: et nolit lapideam peregrandem. posuitque eum subter quercum que erat in sanuario domini: et dixit ad omnem populum. Et lapis iste erit uobis in testimonium: quod audieritis omnia uerba domini que locutus est uobis: ne forte postea negare uelitis et mentiri domino deo uestro. Dimisitque populum singulos in possessionem suam. Et post hec mortuus est iohue filius nūm seruus dñi: centum decem annorum: sepelirentque eum in finibus possessionis sue in thanathsare: que sita est in monte ephraim. a septentrionali parte montis gaas. Seruauitque israel dñs cunctis diebus iohue et seniorum: qui longo uixerat tempore post iohue: et qui nouerant omnia opera dñi que fecerat in israel. Illa quoque ioseph que regerant filij israel de egipto: sepelirent in sychem in parte agri que euerat iacob a filiis eunior prius sychem centum nouellis ouibus: et fuit in possessionem filiorum ioseph. Eleazar quoque filius aaron mortuus est: et sepelirent eum in gabaath phineta filij eius: que data est ei in monte ephraim.
Explicit Iohue. Incipit liber Josephum qui nos iudici appellamus. Capiti primum.

Nunc mortem iohue consulerunt filij israel dñm dicentes. Quis ascendet ante nos contra chananeum: et erit dux bellis? Dixitque dñs. Iudas ascendet. Ecce tradidi terram in manu eius. Et ait iudas himeon fratri suo. Ascende mecum in forte mea: et pugna contra chananeum: ut et ego pegam terram in forte tua. Et abiit cum eo himeon. Ascenditque iudas: et tradidit dñs chananeum ac pherezum in manus eorum: et percusserunt in bezech decem milia uirorum. Iueneruntque adonibezech: et in bezech: et pugnaverunt contra eum: et percussit chananeum et pherezum. Fugit autem adonibezech: quem persequi comprehenderunt: et is summittit manus eius ac pedum. Dixitque adonibezech. Septuaginta reges amputatis manuum ac pedum summittatis colligebant sub mensa mea ciborum reliquias: sicut feci ita reddidit michi dñs. Adduxeruntque eum in iherusalem: et ibi mortuus est. Oppugnantes ergo filij iuda iherusalem cepit eam: et percusserunt in ore gladij: tradentes cunctam introitum ciuitatem. Et postea descendentes pergnauerunt contra chananeum qui habitabat in montanis: et ad meridiem in campis tribus. Pergensque iudas contra chananeum qui habitabat in hebron: cuius nomen fuit antiquus carchathar: percussit isai et hayman et tholmai: atque inde profectus abiit ad habitatores dabit: cuius nomen uetus erat carchathsepher id est ciuitas litterarum. Dixitque caleph. Qui percussit carchathsepher et uastauerit eam: dabo ei azam filiam meam uxorem. Cumque cepisset eam othoniel filius tere: frater caleph minor: dedit

ei azam filiam suam coniugem. Quam pergentem in itinere monuit uir suus ut periret a patre suo agri. Que cum suspicasset sedens in alio dixit ei caleph. Quid habes? Illa respondit. Da michi benedictionem: quia terra arenam dedi michi: da et irriguam aquis. Dedit ergo ei caleph irriguam superius et irriguam inferius. Filij autem eius cognati moysi ascenderunt de ciuitate palmarum cum filiis iuda: in desertum fortis eius quod est ad meridiem arath: et habitauerunt cum eo. Abiit autem iudas cum himeone fratre suo: et percussit simul chananeum qui habitabat in sephar: et interfecerunt eum. Vocatusque est nomen urbis homo id est anathema. Cepitque iudas gazam cum finibus suis: et alchalonem atque accaron cum terminis suis. Fugitque dñs cum iuda et montana possedit. Nec potuit delecte habitatores uallis: quia salcatis turribus habundabant. Dederuntque caleph hebron sicut dixerat moyses: qui delecte et eam filios enach. Ihebusum autem habitatores iherusalem non delecte filij beniamin: habitauitque ihebusus cum filiis beniamin in iherusalem usque in presentem diem. Dominus quoque ioseph ascendit in berthel: fuitque dñs cum eis nam cum obsideret urbem que prius lusa uocabatur: uidit himeon egredientem de ciuitate: dixeruntque ad eum. Mende nobis introitum ciuitatis: et faciemus tecum misericordiam. Qui cum ostendisset eis percusserunt urbem in ore gladij: himeon autem illum et omnem congregationem eius dimiserunt. Qui dimissus abiit in terram ethim: et edificauit ibi ciuitatem. Vocatusque est lusan: que ita appellatur usque in presentem diem. Manasses quoque non delecte berthel et

chanath cum uiculis suis et habitatores dor: et iehlaam et maleddo cum uiculis suis: cepitque chananeus habitare cum eis. Postquam autem confortatus est israel fecit eos tributarios: et delecte noluit. Ephraim etiam non interfecit chananeum qui habitabat in gazer: sed habitauit cum eo. Zabulon non delecte habitatores rethron et naalon: sed habitauit chananeus in medio eius: factusque est ei tributarius. Aser quoque non delecte habitatores accho et sydonis alab et achazib et amma et aphech et roob: habitauitque in medio chananei habitatoris illius terre: nec interfecit eum. Neptalim quoque non delecte habitatores bethseles et bechanath: et habitauit inter chananeum habitatores terre: fueruntque ei bethsemita et bechanite tributarij. Attenuitque amorre filios dan in monte: nec dedit eis locum ut ad planities descendere: habitauitque in monte hares quod interpretatur testatio in hailon et salabim. Et aggravata est manus domus ioseph: factusque est ei tributarius. Fuit autem terminus amorrei ab ascensu scorpionis petra et superiora loca.
Ascenditque angelus dñi de galgala ad locum flentium et ait. Quasi uos de egipto: et introduxi in terram pro qua iuravi patribus uestris: et pollicitus sum ut non facerem iracundiam padum meum uobiscum in sempiternum: ita dimittat ut non feceris sedus cum habitatoribus terre huius: et aras eorum subuertetis: et nolueritis audire uocem meam. Cur hoc fecistis? Quamobrem nolui delecte eos a facie uestra: ut habetis hostes: et dii eorum sint uobis in ruinam. Cumque loqueretur angelus dñi hec uerba ad omnes filios israel: releuaueruntque uocem suam et fleuerunt.

Et vocatum est nomen loci illius fletum
sive lacrimarum: immolaueruntque ibi hy-
phas domino. Dimisit ergo iohue populum
abierunt filii israel unusquisque in pos-
sessionem suam: ut obtinerent eam: secu-
eruntque domino cunctis diebus eius: et secun-
dum: qui longo post eum vixerunt: et
nouerant omnia opera domini que fecerat
cum israel. Mortuus est autem iohue filius
num famulus domini centum et decem annis:
et sepelierunt eum in finibus possessionis
sue in thannathsare in monte
ephraim: a septentrionali plaga mon-
tis gaas. Omnisque illa generatio con-
gregata est ad patres suos: et surrexe-
runt alij qui non nouerunt dominum: et opera
que fecerat cum israel. Feceruntque filij israel
malum in conspectu domini: et seruierunt ba-
alim: ac dimiserunt dominum deum patrum
suum: qui eduxerat eos de terra egypti:
et secuti sunt deos alienos: deos quodque
populorum qui habitabant in circuitu e-
orum: et adorauerunt eos: et ad iracun-
diam concitauerunt dominum: dimittentes
eum et seruientes baal et ashtaroth. Iras-
tusque dominus contra israel tradidit eos
in manus diripientium: qui ceperunt eos
et pendiderunt hostibus qui habitabant
per circum: nec potuerunt resistere aduer-
sariis suis: sed quocumque pergere volu-
issent: manus domini super eos erat sicut lo-
cutus est et iurauit eis: et vehementer
afflicti sunt. Suscitauitque dominus iudices
qui liberarent eos de vastantium mani-
bus: sed nec eos audire voluerunt: for-
nicantes cum dijs alienis et adorantes
eos. Et eo deservierunt viam per quam in-
gressi fuerant patres eorum: et audientes
mandata domini: omnia fecerunt contra-
ria. Cumque dominus iudices suscitaret: in di-
ebus eorum flectebatur misericordia: et au-
diebat afflictorum gemitus: et liberabat

eos de rede vastantium. Postquam autem
mortuus esset iudex: reuerterant et multi
faciebant maiora quam fecerant patres
eorum: sequentes deos alienos: seruientes
eis et adorantes illos. Non dimiserunt
adiuuentiones suas: et viam durissi-
mam per quam ambulare consueverant.
Iratusque est furor domini in israel et ait.
Quia irritum fecit gens ista pactum meum
quod pepigeram cum patribus eorum: et
vocem meam audire contempserunt: ego
non delebo gentes quas dimisit iohue
et mortuus est: ut in ipsis eperiar israel
utrum custodiant viam domini: et ambulet
in ea: sicut custodierunt patres eorum an
non. Dimisit ergo dominus omnes
has nationes: et eis subiret: noluit
nec tradidit in manus iohue.

Hec sunt gentes quas dominus dele-
uit: ut erudiret in eis israel:
et omnes qui non nouerant bella chana-
neorum: et postea discerent filij eorum
certare cum hostibus: et habere consue-
tudinem preliandi: quippe sacrapas phi-
listinorum omnium chanaanum et sydo-
nium atque eueum: qui habitabat in mon-
te libani de monte baalhermon usque
ad introitum emath. Dimisitque eos ut
in ipsis eperiretur israel: ore autem
audirent mandata domini que preceperat pater-
bus eorum per manum moysi an non. Ita-
que filij israel habitauerunt in medio
chanaan et ethei et amorrei et pherezai
et euei et iebusei: et duxerunt uxores fi-
lias eorum: ipsique filias suas filijs eorum
tradiderunt: et seruierunt dijs eorum: fec-
eruntque malum in conspectu domini: et oblit-
uit deus sui seruientes baalim et ashta-
roth. Iratusque dominus contra israel tradidit
eos in manus chusan rasathaim regis
meloportanie: seruieruntque ei octo annis.
Et clamauerunt ad dominum: qui

suscitauit eis saluatorem et liberauit
eos: orthoniel videlicet filium cenez fra-
trem caleph minorum: fuitque in eo spi-
ritus domini et iudicauit israel. Egrediusque
est ad pugnam: et tradidit dominus in
manus eius chusan rasathaim regem
sirie: et oppressit eum. Quicunqueque terra
quadraginta annis: et mortuus est
orthoniel filius cenez. Addiderunt autem
filij israel facere malum in conspectu do-
mini: qui confortauit aduersum eos
eglon regem moab: quia fecerunt malum
in conspectu eius. Et copulauit ei filios
ammon et amalech: abijque et percussit
israel: atque possedit urbem palmarum.
Seruieruntque filij israel eglon regi moab
decem et octo annis: et postea clamaue-
runt ad dominum. Qui suscitauit eis
saluatorem vocabulo aoth inditum
filium gera filij iemini: qui utraque ma-
nu pro dextera utebatur. Misecutusque fi-
lij israel per illum munera eglon regi
moab. Qui fecit sibi gladium ancipitem
habere in medio capuli longitudinis
palme manus: et accensus est eo sub-
ter sagum de dextro femore. Obtulitque
munera eglon regi moab. Erat autem
eglon crassus nimis. Cumque obtulisset
ei munera persecutus est socios qui cum
eo venerant: et reuersus de galgalis
ubi erat ydola dixit ad regem. Verbum
secretum habeo ad te o rex. Et ille impe-
rauit silentium. Egrediusque omnibus qui
circa essent ingressus est aoth ad eum.
Sedebat autem in estiuo cenaculo solus.
Dixitque. Verbum dei habeo ad te. Qui sta-
tim surrexit de throno. Sedensque aoth
sumit manum et tulit sicam de dextro fe-
more suo: infixitque in ventrem eius tam
valide ut capulus sequeretur ferum
in vulnere: ac pinguisimo adipis stau-
geretur. Nec eduxit gladium sed ita ut

percussisset reliquit in corpore: statimque
per secreta nature alui sterora proru-
xit. Aoth autem clausis diligentissime
hostijs cenaculi et obfirmatis: postea
egressus est. Seruieruntque regis ingressi
viderunt clausas fores cenaculi: atque
dixerunt. Foras purgat alium in esti-
uo cubiculo. Expedantesque diu donec
reuberent et videntes quod nullus aper-
risset: tulerunt clauem: et apertientes inuen-
erunt dominum suum in terra iacentem mortuum.
Aoth autem dum illi turbarentur effugit:
et pretransiit locum ydolorum unde reuersus
fuerat. Veniensque in serath et statim in-
sonuit bucina in monte ephraim: de-
scenderuntque cum eo filij israel ipso in fronte
gradiente. Qui dixit ad eos. Sequimini
me. Tradidit enim dominus inimicos nostros
moabitas in manus nostras. Descenderunt
que post eum et occupauerunt vada iordanis
que transiunt in moab: et non dimi-
serunt transire quemque: sed percusserunt
moabitas in tempore illo circiter decem
milia omnes robustos et fortes viros.
Nullus eorum euadere potuit. Humilia-
tusque est moab in die illo sub manu israel:
et quieuit terra octoginta annis a philijs.
Post hunc fuit samgar filius anath: qui
percussit de philistiim sexcentos viros uo-
ngre. Et ipse quoque defecit israel.

Addideruntque filij israel facere malum
in conspectu domini post mortem aoth:
et tradidit illos dominus in manus iabin
regis chanaan qui regnauit in asor ha-
buitque ducem exercitus sui nomine isa-
ram. Ipse autem habitabat in arozer
gentium. Clamaueruntque filij israel ad do-
minum. Non gentes enim habebat salta-
tos cunctis: et per viginti annos vehe-
menter opprimebat eos. Erat autem deb-
hora pheres uxor lapidoth que iudi-
cabat populum in illo tempore: et sedebat

sub palma que nomine illi vocabatur: inter rama et berthel in monte ephraim: ascendebatque ad eam filius israel in omne iudicium. Que misit et vocavit barach filium abinoem de cedres neptalim: dixitque ad eum. Precepit tibi dominus deus israel. Vade descende: et duc exercitum in montem thabor: tollesque tecum decem milia pugnatorum de filiis neptalim et de filiis zabulon. Ego autem adducam ad te in loco torrentis cison sisaram principem exercitus iabin et curru eius atque omnem multitudinem: et tradam eos in manu tua. Dixitque ad eam barach. Si venis mecum vade: si nolueris venire mecum non peregam. Que dixit ad eum. Ibo quidem tecum: sed in hac vice victoria non reputabitur tibi: quia in manu mulieris tradetur sisara. Surrexit itaque debhora et perrexit cum barach in cedres. Qui accitis zabulon et neptalim ascendit cum decem milibus pugnatorum: habens debhora in comitatu suo. Aliter autem dicitur: recesserat quondam a ceteris ceteris fratribus suis filius obab cognati moysi et recesserat tabernacula usque ad vallē que vocatur feminim: et erat iuxta cedres. Nunciatumque est sisare quod ascendisset barach filius abinoem in montem thabor. Et congregavit nongentos falcatos turtus: et omnem exercitum de aroseth gentium ad torrentem cison. Dixitque debhora ad barach. Surge: hec est enim dies in qua tradidit dominus sisaram in manus tuas. En ipse dudor est tuis. Descendit itaque barach de monte thabor: et decem milia pugnatorum cum eo. Perrexitque dominus sisaram et omnes curru eius universamque multitudinem in ore gladii ad conspectum barach: intantum ut sisara de curru desiliens pedibus fugeret: et

barach persequeretur fugientes turtus et exercitum usque ad aroseth gentium: et omnis hostium multitudo usque ad interitum caderet. Sisara autem fugiens peruenit ad tentorium iabel uxoris aliter dicitur. Erat autem pater iabin regem alor et domum aber cuncti. Egressa igitur iabel in occursum sisare dixit ad eum. Intus ad me domine mihi ne timeas. Qui ingressus tabernaculum eius et operuit ab ea pallio: dixit ad eam. Da michi obsecro paululum aque: quia sitio valde. Que aperuit utrem lactis et dedit ei bibere: et operuit illum. Dixitque sisara ad eam. Sta ante hostium tabernaculum: et cum venerit aliquis interrogas te: et dices nunquid hic est aliquis: respondetis. Nullus est. Tulit itaque iabel uxorem aliter dicitur. clauum tabernaculi assumens panem et malleum: et ingressa abscondit eam in silentio posuit super caput eius clauum percussitque malleo: defecit in crebro usque ad terram: qui loquens mori solians defecit et mortuus est. Et ecce barach sequens sisaram veniebat: pressitque iabel in occursum eius dixit ei. Veni: et ostendam tibi virum quem quaeris. Qui cum intrasset ad eam: vidit sisaram iacentem in ore mortis: et clauum inhiatum in tempore eius. Humiliavit ergo deus in die illo iabin regem chananaan coram filiis israel: qui credebant quod die et forti manu opprimebatur iabin regem chananaan donec deleceret eum. **U**nus autem dicitur: debhora et barach filius abinoem in die illo dixerunt. Qui sponte obulit de israel animas vestras ad periculum: benedixit dominus. Audite reges: auribus percipite principes. Ego sum qui dominus tantum placuisti domino deo israel. Domine cum reges de seir: et transires per regiones

edom: terra mota est: celumque ac nubes distillauerunt aquis. Montes fluxerunt a facie domini: et synai a facie domini dei israel. In diebus sangar filii anach in diebus iabel quieverunt semite: et qui ingrediebantur per eas ambulauerunt per calles devios. Cessauerunt forte in israel: et quieverunt donec surgeret debhora: surgeret mater in israel. Aqua bella elegit dominus: et portas hostium ipse subvertit. Clipeus et hasta si apparuerunt in quadraginta milibus israel. Cor meum diligit principes israel. Qui propria voluntate obulit vos discrimini benedixit dominus: qui ascenditis super montes asinas: et sedetis super iudicium: et ambulatis in via loquimini. Ubi collisi sunt curru et hostium suffragus est exercitus: ibi naretur iusticie domini: deueniente fortis israel. Tunc descendit populus domini ad portas: et obtinuit principatum. Surge surge debhora surge: loquere tantum. Surge barach: et apprehende captivos tuos filii abinoem. Baluate sunt reliquie populi. Dominus in fortibus dimicauit: et ephraim deleuit eos in amalech: et post eum et beniamin in populos tuos et amalech. De machi principes descendunt: et de zabulon qui exercitum duceret ad belandum. Duces ysachar fuerunt debhora: barach vestigia sunt secuti: qui quali in preceptis ac barach se discrimini dedit. Dimisit contra se ruben: magnanimum repta cōtentio est. Quare habitas inter duces famulos: autem dias liberos gregum? Dimisit contra se ruben: magnanimum repta cōtentio est. Galaad trans iordanem quiescebat: et dan parabat navibus. Aliter habebat iherosolima: et in portibus morabatur. Zabulon vero et neptalim

obtulit animas suas morti in regione morome. Venerunt reges et pugnaverunt: pugnaverunt reges chanan in chanan iuxta aquas mageddon: et tamen nichil tulere predatores. De celo dimicatum est contra eos: stelle manentes in ordine et cursu suo aduersus sisaram pugnaverunt. Torrens cison traxit cadavera eorum: torrens cadumim torrens cison. Conculta anima mea robustos. Vagule equorum ceciderunt: fugientibus impetu: et per precepta ruentibus fortissimis hostium. Maledixit terre meror: dixit angelus domini: maledixit habitatoribus eius: quia non venerunt ad auxilium domini et adiutorium fortissimorum eius. Benedixit inter mulieres iabel uxor aliter dicitur: et benedixit in tabernaculo. Aquam pereti lac dedit: et in phiala principum obulit butyrum. Binistrum manum militum ad clamorem detrahit ad fabricum malleos: percussitque sisaram querens in capite vulnere locum: et tempus valide perforans. Inter pedes eius ruit: defecit et mortuus est: poluitur ante pedes eius: et iacebat egerrimis et miserabilis. Per fenestram respiciens ululabat mater eius: et de cenaculo loquebatur. Tunc moratur regredi turtus eius: quare tardaverunt pedes quadrigarum illius? Una sapientior ceteris uxoribus eius hec sortem verba respondit. Forsitan nunc diuidit spolia et pulcherrima feminarum eligitur ei. Vestes diuersos coloris sisare traduntur in predam: et sigilletur varia ad ornanda colla regerunt. Sic perierunt omnes inimici tui domine: qui autem diligunt te sicut sol in ortu suo splendet ita rudent. Quod erat terra per quadraginta annos. **U**nus autem dicitur: filius israel malum in conspectu domini: qui tradidit illos

In manu madian septem annis: et oppressi sunt valde ab eis. Feceruntque sibi antea et speluncas in montibus: et impunitissima ad repugnandum loca. Cumque fecisset israhel ascendebar madian et amalech et ceteri orientalium nationum: et apud eos figentes teloria: sicut erant in herbis: cuncta vastabant usque ad introitum gaze: nichilque omnino ad vitam pertinens relinquebant in israel: non oves non boues non asinos. Ipsi enim et unius greges eorum veniebant cum tabernaculis suis: et instar locustarum universa complebant: innumera multitudine hominum et camelorum: quicquid tegerant devastantes. Humiliatusque est israel valde in conspectu madian. Et clamavit ad dominum postulans auxilium contra madianitas. Qui misit ad eos virum prophetam: et locutus est. Hec dicit dominus deus israel. Ego feci vos conserere de egipto: et eduxi vos de domo servitutis: et liberaui de manu egiptiorum: et dimisi inimicorum qui affligebant vos. Et cum eos ad introitum vestrum: et tradidi vobis terram eorum: et dixi. Ego dominus deus vester. Ne timeatis deos amonitarum in quorum terra habitatis. Et nolueritis audire vocem meam. Venit autem angelus domini et sedit sub quercu qui erat in efra: et pertinebat ad ioas patrem familie ezdri. Cumque gedeon filius eius egrederetur atque purgaret stumenta i turculari ut fugeret madian: apparuit ei angelus domini et ait. Dominus tecum virorum fortissime. Dixitque ei gedeon. Obsecro domine mihi si dominus nobiscum est: cur ergo apprehenderit nos hec omnia? Ubi sunt mirabilia eius que narrauerunt patres nostri: atque dixerunt de egipto eduxit nos dominus? Atque autem dereliquit nos dominus: et tradidit in

manu madian. Respondeitque ad eum dominus. et ait. Vade in hac fortitudine tua: et liberabis israel de manu madian. Scito quod miserum te. Qui respondens ait. Obsecro domine mihi in quo liberabo israhel? Ecce familia mea infima est in manasse: et ego minimus in domo patris mei. Dixitque ei dominus. Ego ero tecum: et pones madian quasi unum virum. Et ille: si inveni inquit gradum coram te da michi signum quod tu sis qui loqueris ad me: nec recedas hinc donec reuertar ad te ponas sacrificium et offerens tibi. Qui respondit. Ego prestolabor adventum tuum. Ingressus est itaque gedeon et coxit hedum et de facine modio azimas panes: carnesque ponens in canistro et ius carniui mactans in olla: tulit omnia sub quercu: et obtulit ei. Qui dixit angelus domini. Tolle carnes et azimos panes et pone super petram illam: et ius desuper funde. Cumque fecisset ita: respondit angelus domini summittenti virge quam tenebat in manu: et cecidit carnes et azimos panes: ascenditque ignis de petra et carnes azimosque panes consumpsit: angelus autem domini euasit ex oculis eius. Vidensque gedeon quod esset angelus domini ait. Huius mihi domine deus: quia vidi angelum domini faciem ad faciem. Dixitque ei dominus. Pax tecum. Ne timeas: non morieris. Edificauit ergo ibi gedeon altare domino: vocauitque illud domini pax usque in presentem diem. Cumque adhuc esset in efra que est familie ezdri: nocte illa dixit dominus ad eum. Tolle thaurum patris tui et alteri thaurum matris septem: destruesque aram baal que est patris tui: et neuesque circa aram est succide: et edificabis altare domino deo tuo in summitate preter huius super quam ante sacrificium posuisti.

Dixitque thaurum secundum et offerebat olorum: cumque super thaurum lignorum que de nemore succideris. Assumpsit ergo gedeon decem viros de secuis suis: fecit sicut preceperat ei dominus. Timens autem domum patris sui et homines illius civitatis per diem noluit facere: sed omnia nocte complerit. Cumque surrexissent viri oppidi eius mane: viderunt destrudam aram baal lucis succisum: et thaurum alterum impositum super altare: quod tunc edificatum erat: dixeruntque ad invicem. Quis hoc fecit? Cumque perquireret audientem facti: didum est. Gedeon filius ioas fecit hec omnia. Et dixerunt ad ioas. Produce filium tuum huc ut moriatur: quia destruxit aram baal: et succidit venus. Quibus ille respondit. Aliquid vltiores estis baal: ut pugnetis pro eo? Qui aduersarius est eius moriatur: antequam lux crastina veniat. Si deus est: vindictam se de eo qui suffodit aram eius. Et illo die vocatus est gedeon iherobaal: eo quod dississet ioas vltimas se de eo baal: qui suffodit altare eius. Ego dominus madian et amalech et orientales populi congregati sunt simul: et transientes iordanem castrametati sunt in valle iezerabel. Spiritus autem domini induit gedeon: qui clangente bucina convocavit domum abire: et sequebatur se. Misitque nuncios in vineetum manassen: qui et ipse secutus est eum. Et alios nuncios in aser et zabulon et neptalim: qui occurrerunt ei. Dixitque gedeon ad dominum. Si saluum facis per manum meam populum israhel sicut locutus es: responde mihi hoc vellus lane in area. Si ros in solo vellere fuerit et in omni terra siccitas: sciam quod per manum meam sicut locutus es liberabis israel: si autem fuerit ita. Et de nocte surgens: repressit

vellere concavit rore implevit. Dixitque rursum ad dominum. Ne irascatur furor tuus contra me: si adhuc semel temptaui: ro signum queres in vellere: oro ut solum vellus siccum sit: et omnis terra rore madens. Fecitque dominus nocte illa ut postulauerat: et fuit siccitas in solo vellere: et ros in omni terra. **U**rgitur iherobaal qui et gedeon de nocte consurgens et omnis populus cum eo venit ad fontem qui vocatur arad. Erant autem castra madian in valle ad septentrionalem plagam colli ephraim. Dixitque dominus ad gedeon. Mulierem tuam est populus: nec tradatur madian in manum eius: ne glorietur contra me israhel et dicat meis viribus liberatus sum. Loquere ad populum: et cunctis audientibus predica. Qui formidolosus et timidus est reuertatur. Recelleruntque de monte galaad: et reuersi sunt et populo virginum duo milia virorum: et tantum decem milia remanserunt. Dixitque dominus ad gedeon. Adhuc populus multus est. Dux eos ad aquas: et ibi probabo illos: et de quo dixeris tibi ut tecum vadat ipse pergit: quem ire prohibueris reuertatur. Cumque descendisset populus ad aquas: dixit dominus ad gedeon. Qui manu et lingua lambueunt aquas sicut solent canes lambere sepebis ros foris: qui autem curuatis genibus bibuerint in altera parte erunt. Fuit itaque numerus eorum qui manu ad os proficientes lambueunt aquas trecenti viri: omnis autem reliqua multitudo. Rex populi hiberat. Et ait dominus ad gedeon. In ceteris viris qui lambueunt aquas liberabo vos: et tradam in manum tuam madian: omnis autem reliqua multitudo reuertatur in locum suum. Sumptis itaque pro numero cibariis et tubis: omnem reliquam multitudinem abire

precepit ad tabernacula sua: et ipse cum
 recentis viris se certamini dedit. Ca-
 strea autem madian erant subter in valle.
 Eadem nocte dixit dominus ad eum. Surge
 et descende in castra: quia tradidi
 eos in manu tua. Simul autem solus ire
 formidas: descendat tecum phara puer
 tuus. Et cum audieris quid loquantur
 tunc confortabuntur manus tue: et secu-
 rior ad hostium castra descendes. De-
 scendit ergo ipse et phara puer eius in
 partem castrorum: ubi erant armatorum
 vigilie. Madian autem et amalech et o-
 mnes orientales populi fusi iacebant in val-
 le ut locustarum multitudo: cameli autem
 innumerabiles erant sicut harena que
 iacet in litore maris. Cumque venisset ge-
 deon narrabat aliquis somnium pro-
 ximo suo: et in hunc modum referebat quod
 viderat. Vidi somnium: et videbatur
 michi quasi subiunctus panis et or-
 deo voluisset in castra madian descen-
 dere. Cumque pervenisset ad tabernacu-
 lum percussit illud atque subvertit: et ter-
 re funditus corquavit. Respondit is cui
 loquebatur. Non est hoc aliud: nisi gla-
 dius gedionis filij ioas viri israelite.
 Tradidit enim dominus in manu eius ma-
 dian: et omnia castra eius. Cumque au-
 disset gedion somnium et interpretatio-
 nem eius adoravit: et reversus est ad
 castra israel et ait. Surgite: tradidit enim
 dominus in manus nostras castra ma-
 dian. Divisitque recentis viros in tres
 partes: et dedit tubas in manibus eorum:
 lagenasque vacuas ac lapides in me-
 dio lagenarum. Et dixit ad eos. Quod
 me facere videritis hec facite. Ingre-
 diar partem castrorum: et quod fecero seda-
 mini. Quando perfonaverit tuba in ma-
 nu mea: vos quoque per castra circum-
 clangite et proclamare dominum et gedioni.

Ingressusque est gedion et recentis viri qui
 erant cum eo in partem castrorum incipien-
 tibus vigilis nodis medietate custodi-
 bus suscitatis cepit bucinis clangere:
 et complodere inter se lagenas. Cumque
 per circuitum castrorum in tribus perfonarent
 locis: et ydrias confregissent: tenuerunt
 sinistris manibus lampades: et dextris
 sonantes tubas: clamaverunt: gladius
 domini et gedionis: stantes singuli in lo-
 co suo: per circuitum castrorum hostium.
 Omnia itaque castra turbata sunt: et vo-
 ciferantes volantesque fugerunt. Et nichilominus
 insisterant recentis viri bucinis
 perfonantes. Immisitque dominus gladium
 in omnibus castris: et mutua se cece rem-
 cabant fugientes usque ad bethseca: et qui-
 dinem abel meula in thebbath. Con-
 clamantes autem viri israel de neptali et a-
 ser et omni manasse persequerantur ma-
 dian. Et dedit dominus victoriam populo israhel
 in die illa. Misitque gedion nuncios
 in omnem montem ephraim dicens. De-
 scendite in occidit madian: et occi-
 pate aquas usque bethseca atque iordanem.
 Clamavitque omnis ephraim: et proce-
 curavit aquas atque iordanem usque beth-
 seca. Apprehenditque duos viros madi-
 an oreb et zeb: interfecit oreb in preda oreb:
 zeb vero in turculari zeb. Et percurit sunt
 madian: capita oreb et zeb portavit ad
 gedion trans fluenta iordanis. **U**bi
 dixeruntque ad eum viri ephraim.
 Quid est hoc quod facere voluisti:
 ut non nos vocares cum ad pugnam
 pergeres contra madian? Iurgantes
 foriter: et prope vinum inferentes. Quibus
 ille respondit. Quid enim tale facere po-
 tui: quale vos fecistis? Nonne melior
 est ratio ephraim vindictis abire:
 et in manus vestras dominus tradidit
 principes madian oreb et zeb. Quid

tale facere potui: quale vos fecistis?
 Quod cum locutus esset: requieverunt spiritus
 eorum quo tenebant contra eum. Cumque
 venisset gedion ad iordanem transiit
 eum cum recentis viris qui secum erant: et
 pre lassitudine fugientes persequi non
 poterat. Dixitque ad viros socoth. Da-
 te obsecro panes populo qui mecum est
 quia valde defecerunt: ut possim persequi
 qui zeb et salmana reges madian.
 Respondere principes socoth. For-
 sitan palme manuum zeb et salma-
 na in manu tua sunt: et ideo postu-
 las ut deus exercitus tuos panes. Qui-
 bus ille ait. Cum ergo tradiderit dominus
 zeb et salmana in manus meas: con-
 ceram carnes vestras cum spinis tribu-
 lisque deserti. Et inde descendens venit
 in phanuel: locutusque est ad viros loci
 illius similia. Cui et illi responderunt
 sicut responderant viri socoth. Dixit
 itaque eis. Cum reversus fuero victor
 in pace destruant turrim hanc. Zeb et au-
 tem et salmana requiescebant cum omni
 exercitu suo. Quindecim enim milia viri
 remanserant ex omnibus turmis orient-
 alium populorum: relias centum viginti
 milibus bellatorum et educentium gladium.
 Ascendensque gedion per viam eorum
 qui in tabernaculis morabatur ad o-
 rientalem partem nobis et iechaa percus-
 sit castra hostium qui secum erant et
 nichil aduersi suspicabantur: fugeruntque
 zeb et salmana: quos persequens ge-
 deon comprehendit turbato omni exer-
 citu eorum. Reuerteruntque de bello ante solis
 ortum apprehendit pueri de viris socoth:
 interrogavitque eos nomina principum
 et seniorum socoth: et desceperit septua-
 ginta septem viros: venientesque ad socoth:
 et dixit eis. En zeb et salmana super
 quibus reprobastis michi dicentes

forsitan manus zeb et salmana in
 manibus tuis sunt: et ideo postulas
 ut panis viris qui lassi sunt et defece-
 runt: panes. Tulit ergo seniores civi-
 tatis et spinas deserti ac tribulos: et
 contremuit cum eis atque comminuit viros
 socoth. Tulit quoque phanuel sub-
 venit: occisis habitatoribus civitatis.
 Dixitque ad zeb et salmana. Quales
 fuerunt viri quos occidistis in thabor?
 Qui responderunt. Similes tui: et un-
 ge eis quasi filii regis. Quibus ille re-
 spodit. Fratres mei fuerunt: filij matris
 mee. Vivit dominus: quia si sexualletis eos
 non vos occideret. Dixitque iether primo-
 genito suo. Surge et interfice eos. Qui
 non eduxit gladium. Timebat enim: quia
 adhuc puer erat. Dixeruntque zeb et
 salmana. Tu surge et irue in nos: quia
 iuxta ratem robur est hominis. Sur-
 regit gedion et interfecit zeb et salma-
 na: et tulit ornamenta ac bullas qui-
 bus colla regaliu camelorum decorari
 solent. Dixeruntque omnes viri israhel
 ad gedion. Dominare nostri tu et fili-
 us tuus et filius filij tui: quia liberasti
 nos de manu madian. Quibus ille ait.
 Non dominabor vestri: nec dominabitur
 in vos filius meus: sed dominabitur dominus.
 Dixitque ad eos. Una petitione postu-
 lo a vobis. Date michi in aures et pre-
 da vestra. In aures enim aureas yma-
 helite habere consueverant. Qui respon-
 derunt. Libentissime dabimus. Epan-
 densque super terram pallium proiecit in
 eo in aures de preda: et fuit pondus
 postularum inaurium mille septingenti
 auri sidi: absque ornamentis et monili-
 bus et veste purpurea quibus reges ma-
 dian uti soliti erant: et preter torques
 aureas camelorum. Fecitque et eo gedion
 ephod: et posuit illud in civitate sua

ephra. Fornicatusq; est omnis israel
in eo: et factum est gedoni et omni do-
mui eius in ruinā. Humiliat; est autē
madian corā filiis israel nec potuerunt
ultra ceruices eleuare: sed quiescit terra
per quadraginta annos quib; gede-
on presuit. Abijt itaq; ierobaal filius
ioas et habitauit in domo sua: habu-
itq; septuaginta filios qui egressi sunt
de femore eius: eo qđ plures haberet
uxores. Concubina autē illius quā ha-
betat in sichem genuit ei filiū nomine
abimelech. Mortuusq; est gedon fili-
us ioas in senectute bona: et sepult; est in
sepulcro ioas patris sui i ephra de fami-
lia eadri. Postq; autē mortuus est ge-
don aucti sunt filij israel: et fornica-
ti sunt in baalim. Percusseruntq; cū ba-
al sedus ut esset eis in deū: nec recorda-
ti sunt dñi dei sui qui eruit eos de ma-
nibus inimicorum suorum omnium
per circuitum: nec fecerūt misericordiā
cum domo ierobaal gedon iuxta o-
mnia bona que fecerat israeli. **U**
Abijt autē abimelech filius ieroba-
al in sichem ad fratres matris sue:
et locutus est ad eos: et ad omnem co-
gnationem domus patris matrisq;
sue dicens. Loquimini ad omnes viros
sichem. Quid vobis est melius: ut do-
minentur vñ septuaginta viri omnes
filij ierobaal. an ut dominet vobis v-
nus vir? Simulq; considerare: quia
os vestrū et caro vestra sunt. Locutusq;
sunt fratres matris eius de eo ad omnes
viros sichem uniuersos sermones istos:
et inclinauerūt cor eorū post abimelech
dicens. Frater noster est. Dederuntq;
illi septuaginta pondera argenti de
phango baalberith. Qui conduxit sibi
ex ea viros inopes et vagos: secutusq;
sunt eum. Et venit in domū patris sui

ephra: et occidit fratres suos filios i-
erobaal septuaginta viros super lapi-
dem vñ. Remansitq; ioathan filius i-
erobaal minimus: et absconditus est.
Congregati sunt autem omnes viri si-
chem et vniuersę familie vrbis mello:
abieruntq; et constituerunt regem abime-
lech iuxta quercū que stabat in sichem.
Quod cū nundatū esset ioathan ult-
er fletu in vertice montis garizim ele-
uatusq; voce clamauit et dixit. Audi-
te me viri sichem: ita ut audiat vos do-
minus. Iterū ligna ut ungerent super
se regē. Dixeruntq; olivę. Impia nobis.
Que respondit. Numquid possum de-
serere pinguedinem meam qua et di-
utuntur et homines: et venire ut inter
ligna promouear? Dixeruntq; ligna
ad arborem sicū. Veni: et super nos re-
gnā accipe. Que respondit eis. Num-
quid possum deserere dulcedinem meā
fructusq; suauissimos: et ire ut inter
cetera ligna promouear? Locutusq; sunt
ligna ad vitem. Veni et impera nobis.
Que respondit eis. Numquid possum
deserere vinū meum qđ letificat deū et
homines: et inter ligna cetera comou-
eri? Dixeruntq; omnia ligna ad ramū.
Veni et impera super nos. Que respon-
dit eis. Si vere me regē vobis consti-
tueris: venite et sub umbra mea requi-
escite: si autem nō vultis: egredietur
ignis de ramis et deuoret cedros li-
bani. Nūc igitur si rede et absq; post
constitutis super vos regem abimelech
et bene egistis cū ierobaal et cū domo
eius: et reddidistis vicem beneficij ei?
qui pugnavit pro vobis et animam
suam dedit periculis: ut reuerteret vos de
manu madian: qui nunc surrexistis
contra domū patris mei et interfecistis
filios eius septuaginta viros super vñ

lapidem: et constitutis regem abime-
lech filiū ancille eius super habitato-
res sichem eo qđ frater vester sicū ego
rede et absq; vicio egistis cū ierobaal
et domo eius. Ipse letemini in abime-
lech et ille letetur i vobis. Sin autem
preuere: egredietur ignis ex eo et con-
sumat habitatores sichem et oppidū
mello: egredieturq; ignis de viris sich-
em et de oppido mello et deuoret abi-
melech. Que cū dixisset fugit et abiijt i
betera: habitauitq; ibi ob metū abime-
lech fratris sui. Regnavit itaq; abime-
lech super israel tribus annis. Misitq; do-
min; spiritū pessimū inter abimelech
et habitatores sichem: qui ceperunt eū
detestari: et scelus infestationis septua-
ginta filiorū ierobaal et effusionē san-
guinis eorū confere in abimelech fra-
trem suū: et in ceteros sichemios: princi-
pes qui eum adimerāt. Posueruntq;
insidias aduersum eū in summitate
montiū: et dū illi prestolabātur ad-
uentū egerat latrocinia: agētes pre-
das de preceuentib; . Nunciatusq; est
abimelech. Venit autē gaal fili; obed
cū fratrib; suis: et transiuit in sichimā.
Ad cuius aduentū redi habitatores
sichem egressi sunt in agros vastātes
vineas vnaq; calcātes: et factis ran-
tantiū choris ingressi sunt phanū dei
sui: et inter epulas et pocula maledice-
bant abimelech clamāte gaal filio o-
bed. Quis est iste abimelech et que est
sichem ut seruiamus ei? Numquid non
est fili; ierobaal? Et constituit princi-
pem zebul seruū suū super viros emor
patris sichem. Cur ergo seruiamus ei?
Vana daret aliquis pplū istū sub ma-
nu mea: ut auferrem de medio abime-
lech. Diditq; est abimelech. Congrega-
ueruntq; multitudinem et veni. Zebul

enī princeps ciuitatis auditis sermo-
nibus gaal filij obed irat; est valde: et
misit clam ad abimelech nuncios di-
cens. Ecce gaal fili; obed venit in sichi-
mam cū fratrib; suis: et oppugnat ad-
uersū te ciuitatē. Surge itaq; node cū
pplō qui tecū ē et latita i agro: et primo
mane oriente sole irruē super ciuitatem.
Illo autē egrediente aduersum te cum
pplō suo: fac ei qđ poteris. Surrexit
itaq; abimelech cū omni exercitu suo
node: et tendit insidias iuxta sichi-
mam in quatuor locis. Egressusq; est
gaal fili; obed: et stetit in introitu por-
te ciuitatis. Surrexit autē abimelech: et
omnis exercit; cū eo de insidiarū loco.
Cumq; vidisset pplū gaal: dixit ad ze-
bul. Ecce de montib; multitudo descen-
dit. Cui ille respondit. Umbra; mon-
tium vides quasi capita hominū: et
hoc errore deciperis. Rursusq; gaal
ait. Ecce ppl; de umbilico terre descen-
dit: et unus cuneus venit per viā que
respicit quercū. Cui dixit zebul. Ubi
est nūc os tuū quo loquebaris: quia
est abimelech ut seruiamus ei? Rōne
hic est ppl; quem despiciebas. Egredere
et pugna cōtra eū. Abijt ergo gaal
respedante sichimio pplō et pugnavit
contra abimelech: qui psecutus est eū
fugientem in urbē compulit. Ceciderūt
q; ex parte eius plurimi usq; ad portā
ciuitatis: et abimelech sedit in ruma.
Zebul autē gaal et socios eius repulit
de urbe: nec in ea passus est commorari.
Sequenti ergo die egressus est ppl; in
campū: qđ cū nundatum esset abime-
lech tulit exercitū suū et diuisit in tres
tumas: tendēs insidias in agris. Vi-
densq; qđ egredietur populus de ciui-
tate surrexit et creuit in eo cū cuneo suo
oppugnans et oblidens ciuitatē: due

aut turme palates per capum aduſa-
rios perſequébantur. Porro abimelech
omni die illo oppugnabat urbē: quā re-
pit interfectis habitatoribus ei⁹: ipſa q̄
deſtruda ita ut ſal i ea diſpergeret. Qui
cū audirent qui habitabant in turre
ſichimor: ingreſſi ſunt phanū dei ſui
berith ubi fedus cū eo pepigerant et ex
eo locus nomē accepit: qui erat mu-
nitus valde. Abimelech quoq; audi-
ens viros turris ſichimor pariter con-
globatos aſcendit in montem ſelmon
cū omni populo ſuo: et arrepta ſecuri pre-
didit arboris ramū impoſitūq; fecerit
humero dixit ad ſocios. Quod me vi-
diſtis facere cito facite. Igitur certatim
ramos de arboribus p̄cidentes ſequē-
bantur ducem. Qui circumdātes preſi-
dium ſuccendebat: atq; ita factū eſt ut
fumo et igne mille hominū necarent
viri pariter et mulieres habitatores turris
ſichem. Abimelech autē inde p̄ſciens
venit ad oppidū thebes: qđ circumdāns
obſidebat egercitū. Erat autē turris re-
ſecta in media ciuitate: ad quā conflu-
gerant ſimul viri ac mulieres et omne
principes ciuitatis clauſa firmiſſime
ianua: et ſup turris redū ſtātes p̄ pro-
pugnacula. Accenſq; abimelech iuxta
turrim pugnatat fortiter: et appropin-
quans hoſtio ignē ſupponere nitēbat.
Et ecce una mulier fragmen mole de
ſuper iaciens illiſt capiti abimelech:
et conſecit cerebrū eius. Qui vocauit
aito armigerū ſuū: et ait ad eū. Euagi-
na gladiū tuū et percut me: ne forte di-
catur qđ a femina interfectus ſim. Qui
iulſa p̄ſciens interfecit eū. Illoq; mor-
tuo omnes qui cū eo erant de iſrahel re-
uerſi ſunt in ſedes ſuas: et reddidit de-
us malū quod fecerat abimelech con-
tra patrem ſuū interfectis ſepuaginta

ſcariſ ſuis. **S**ichimitis qđ qđ opera-
ti erant retributū eſt: et venit ſuper eos
maledictio ioathan filij ierobaal. **P**ost
abimelech ſurrexit dux iſra-
hel thola filius phua patris abi-
melech vir de iſachar qui habitauit i
ſanir montis ephraim: et iudicauit iſ-
rahel viginti et tribus annis: mortuusq;
eſt ac ſepultus in ſanir. **P**ost ſucceſſit
iſair galaadites qui iudicauit iſrahel
per virginū et duos annos: habes mi-
ginta filios ſedētes ſup triginta pullos
aſinārum et principes triginta iuuenū:
que ex nomine ei⁹ ſūt appellare auentū
iſair id eſt oppida iſair uſq; in preſentem
diem in terra galaad. **M**ortuusq; eſt
iſair: ac ſepult⁹ in loco cui eſt vocabu-
lum ramon. **F**ilij autē iſrl peccatis ve-
teribus iungentes noua fecerūt malū
in cōſpectu dñi: et ſeruierūt ydolis ba-
alim et aſhtaroth et dijs ſicie ac ſidonij
et moab et filijs amon et philistiim:
dimiſerūtq; dñm et nō coluerunt eum.
Contra quos iratus tradidit eos in
manus philistiim et filiorum amon:
afflictos ſunt et vehemēter oppreſſi p̄
annos decem et octo. Omnes qui habi-
tabant trans iordanem in terra amor-
rei que eſt in galaad: intantū ut filij
amon iordane tranſmiſſo vaſtarent
indā et beiamin et ephraim. **A**fflictus
qđ eſt iſrl nimis. **E**t clamantes ad do-
minum dixerūt. Peccauimus tibi: qđ
derelinquimus dñm deū noſtrū et ſeru-
uimus baalim. **Q**uibus locut⁹ eſt dñs.
Nunquid nō egipſi et amorri filij
amon et philistiim ſidonij quoq; et
amalech et chanaan oppreſſerunt vos:
et clamatis ad me et reſci vos de ma-
nu eorū. **E**t tamen reliquiſtis me et co-
luſtis deos alienos. **I**deo nō addi-
ut ultra vos liberem. **N**ec ex inuocare

deos quos elegiſtis. **I**pli vos liberet
in tempore angustie. **D**ixeruntq; filij
iſrahel ad dñm. Peccauimus: redde tu
nobis quicquid placet tibi: tancū nūc
libera nos. **D**ne dicentes omnia de fi-
liis ſuis alienos deorū ydola pro-
ſecerunt: et ſeruierūt dño deo: qui doli-
it ſup miſerijs eorū. **I**taq; filij amon
clamantes in galaad ſere ſtoria:
contra quos congregati filij iſrahel
in maſpha caſtrameteri ſunt. **D**ixe-
runtq; principes galaad ſinguli ad
proximos ſuos. **Q**ui primus ex vo-
bis cōtra filios amon repetit dimi-
tare: erit dux populi galaad. **U**

Fuit itaq; illo in tempore iſepthe
galaadites vir fortisſimus atq;
pugnator filius mulieris meretricis:
qui natus eſt de galaad. **H**abuit autē
galaad uxorem de qua ſuſcepit filios:
qui poſtq; reuerſi eſſent iſepthe di-
rentes. **H**eres in domo patris nri eſſe
nō poteris: quia de adultera matre
natus es. **Q**uos ille fugiens atq; deu-
rans habitauit in terra thob. **L**ongē-
gatiq; ſunt ad eū viri inopes et latro-
cinantes: et quali principe ſequēbatur.
In illis diebus pugnatat filij amon
contra iſrl: quibus acciter iſtanibus
perreuerunt maiores nati de galaad ut
tolleant in auxiliū ſui iſepthe de terra
thob. **D**ixerūtq; ad eum. **V**eni et ego
princeps noſter: et pugna cōtra filios
amon. **Q**uibus ille reſpondit. **N**ōne
vos eſtis qui odidiſtis me et reieciſtis de
domo patris mei: et nūc veniſtis ad me
neceſſitate cōpulſi. **D**ixerūtq; principes
galaad ad iſepthe. **N**ō hāc igitur cau-
ſam nūc ad te venim⁹ ut proſciſcaris
nobis: et pugnes cōtra filios amon:
ſed dux omnium qui habitant in ga-
laad. **I**ſepthe quoq; dixit eis. **S**i vere

veniſtis ad me ut pugnem pro vobis
contra filios amon: tradiderit⁹ eos
dñs in man⁹ meas: ego ero vester prin-
ceps. **Q**ui reſponderūt ei. **D**ominus
qui hec audit ipſe mediator ac reſtis
eſt: qđ noſtra p̄miſſa faciam⁹. **A**bijt
itaq; iſepthe cū principibus galaad: ſedit
qđ cū omni populo principe ſui. **L**ocutus
qđ eſt iſepthe omnes ſermones ſuos co-
ram dño in maſpha. **E**t miſit nūcios
ad regē filiorū amon: qui ex p̄ſona
ſua diceret. **Q**uid michi et tibi eſt qđ
veniſti contra me ut vaſtares terram
meam. **Q**uibus ille reſpondit. **Q**uia
tulit iſrahel terrā meam quādo aſcen-
dit de egip̄to: a finibus amon uſq; ia-
boc atq; iordanem. **N**unc ergo cū pace
redde michi eam. **P**er quos rurſum
mandauit iſepthe: et imperauit eis ut
diceret regi amon. **H**ec dicit iſepthe.
Nō tulit iſrahel terrā moab nec terrā
filiorū amon: ſed quādo de egip̄to con-
ſcenderunt ambulauit per ſolitudinē
uſq; ad mare rubrū: et venit in caſes.
Miſitq; nūcios ad regem edom dicens.
Dimittite me ut traſeam terram tuam.
Qui noluit acquieſcere precibus eius.
Miſit quoq; ad regem moab: qui et
ipſe tranſitū prebere cōtempſit. **M**iſit
itaq; i caſes: et circumiit ex latere terrā e-
dom et terrā moab. **V**enitq; ad oriēta-
lem plagā terre moab et caſtrameter⁹
eſt trans amon nec voluit intrare ter-
minos moab. **A**mon quippe conſum-
um eſt terre moab. **M**iſit itaq; iſrahel
nūcios ad ſeon regē amorreorū qui
habitabat in elebon: et dixerūt ei. **D**i-
miste ut tranſeam p̄ terram tuā uſq;
ad flumē. **Q**ui et ipſe iſrahel verba
deſpiciens nō dimiſit eum tranſire p̄
terminos ſuos: ſed infinita multitudi-
ne congregata egreſſus eſt cōtra eum

in iassa: et fortiter resistebat. Tradiditq;
eum dñs in manu isrl cum omni egeci-
tu suo et percussit eū: et possedit omnem
terram amorrei habitatoris regionis
illius et universos fines ei⁹ de ammon
usq; iaboc: et de solitudine usq; ad ior-
danem. Dominus ergo deus israhel
subvertit amorreū pugnare cōtra illū
p̃plo suo isrl. Et tu nunc vis possidere
terā eius? Nonne ea que possedit cha-
mos de⁹ tuus tibi iure debetur? Que
aut dominus deus noster victor obti-
nuic: in nostrā cedat possessionē. Nisi
forte melior es balac filio sephor rege
moab: aut docere potes q; iurgat? sit
cōtra israhel et pugnauerit contra eū
quādo habitauit in elebon et viculis
eius et in aror et villis illius: vel in
cūctis ciuitatib; iuxta iordanem p̃ re-
centos annos? Quare tamq; tempore
nichil sup hac repetitione temptabis?
Agitur nō ego peccō in te: sed tu contra
me male agis: indices michi bella nō
iusta. Iudicet dñs arbiter huius diei
inter isrl et inter filios ammon. Mo-
luitq; acquiescere rē filios ammon ver-
bis iepthe que per nūcios mādauerat.
Fadus est ergo sup iepthe spiritus do-
mini: et circūiens galaad et manasse
maspha quosq; galaad: et inde tran-
sicens ad filios ammon uotum uouit
dñs dicens. Si tradideris filios am-
mon in manus meas: quicūq; prim⁹
fuerit egressus de foribus domus mee:
michiq; occurrerit reuerenti cū pace a
filijs ammon: eū olorantū offerā do-
mino. Trāsiūq; iepthe ad filios am-
mon ut pugnaret contra eos: quos
tradidit dñs in man⁹ eius: percussiq;
ab aror usq; dū uenias in mentuq;
viginti ciuitates: et usq; ad abel que
ē uineis cōtra plagā magnā nimis:

humiliatq; sunt filij ammon a filiis
israhel. Reuerſi aut iepthe i maspha
domū suā occurrit ei unigenita filia
cū tympanis et choris. Non enī habe-
bat alios liberos. Quā uisā: sedit ue-
ſtimenta sua et ait. Heu me filia mē-
repisti me: et ipā decepta es. Aperui e-
nim os meū ad dñm: et aliud facere
non potero. Cui ille respondit. Patre-
mi: si aperuisti os tuum ad dñm: fac
michi quodcūq; pollicit⁹ es: concessa
tibi uisione atq; uictoria de hostibus
tuis. Dixitq; ad patrem. Hec solum
michi preſta qđ deprecor. Dimitte me
ut duobus mensib; circueam mōres:
et plāgam uirginitatē meā cū sodali-
bus meis. Cui ille respōdit. Vade. Et
dimisit eā duobus mensibus. Cumq;
abiisset cū socijs et sodalibus suis: he-
bat uirginitatem suā in mōribus. Ex-
pleuſq; duobus mensibus reuerſa est
ad patrem suū: et fecit ei sicut uouerat.
Que ignorabat uirū. Eiusde mos in-
creuit in isrl et consuetudo seruata est:
ut post anni circūlū conueniant in u-
num filie israhel et plangant filiā iep-
the galaadite dieb; quatuor. **xi**
Ere autē in ephraim dñs est iudi-
cio. Nam tranſeuntē contra a-
quilonem: dixerunt ad iepthe. Quare
uadens ad pugnā cōtra filios ammon
vocare nos noluiſti: ut pegeremus te-
num? Igitur incendere domū tuam.
Quib; ille respondit. Disceptatio erat
michi ⁊ p̃plo meo contra filios ammon
uehemens: uosq; uocauī ut prelerem
michi auxiliū: et facere noluistis. Di-
ceretis posui animā meā in manib;
meis: trāsiūq; ad filios ammon: et tra-
didit eos dñs in manus meas. Quid
comerui: ut aduersum me conſurgat⁹
in preliū? Vocatis itaq; ad se cunctis

uicis de galaad pugnabat contra e-
phraim. Percuſſerūq; uiri galaad e-
phraim: quia dixerat fugit⁹ est ga-
laad de ephraim ⁊ habitat in medio
ephrain et manasse. Occupauerunt
galaadite uada iordanis: per que e-
phraim reuerſurus erat. Cumq; uenisset
ad ea de ephraim numero fugies-
atq; dixisset obsecro ut me tranſire pe-
mitas: dicebant ei galaadite. Num-
quid ephraeus es? Quo dicente non
fuit: interrogabāt eū. Dixit ergo sebbol-
lech: qđ interpretat⁹ spica. Cui respon-
debat thebbollech: eadē ſitiera spicam
repperire non ualens: facin⁹q; appre-
hensum ingulabāt in ipſo iordanis
transitu. Et ceciderūt in illo tēpore de
ephrain quadraginta duo milia. Su-
dicauit itaq; iepthe galaadites israhel
se annis: ⁊ mortuus est ac sepult⁹ in
ciuitate sua galaad. Post hunc iudi-
cauit israhel abellā de beſſeem: qui
habuit triginta filios et totidem filias.
Quas cunctas foras maritis dedit: ⁊
cunctos nūmeri filijs suis accepit uxo-
res: introducens in domū suā. Cui se-
ptem annis iudicauit israhel: mortu⁹
q; est ac sepult⁹ in beſſeem. Cui succel-
ſit achialon zabulonites: et iudicauit
israhel decem annis: mortu⁹q; est ac se-
pult⁹ in zabulon. Post hūc iudica-
uit isrl abdon filius heliel pharaoni-
tes qui habuit quadraginta filios ⁊
triginta rē eis nepotes ascendentes ſu-
per ſeptuaginta pullos aſinarum: et
iudicauit israhel octo annis: mortu-
⁹q; est ac sepult⁹ in pharaon terre
ephrain in monte amalech. **xii**
Rurſumq; filij isrl fecerūt malum
in conspectu dñi: qđ tradidit eos
in manus philistin⁹: quadraginta
annis. Erat aut quidā uir de ſaraa

et de ſicpe dan nomine manue habēs
uxorem ſterilem: cui apparuit angel⁹
dñi: et dixit ad eam. Sterilis es et abl-
q; liberis: sed concipies et paries filiū.
Caue ergo ne bibas uinū ac ſiccam
nec immūdum quicūq; comedas: quia
concipies et paries filiū: cui⁹ nō tāget
caput nouacula. Erat enim nazareus
dei ab infantia sua et rē matris uero:
et ipse incipiet liberare israhel de manu
philistin⁹. Que cū uenisset ad mari-
num suū: dixit ei. Vir dei uenit ad me
habens uolum angelicū: terribilis
nimis. Quē nūc interrogassem quis
eſſet ⁊ unde uenisset ⁊ quo nomine vo-
cicaretur uoluit michi dicere: sed hūc re-
ſpondit. Ecce concipies et paries filiū.
Caue ne uinū bibas nec ſiccam: ⁊ ne
aliquo uelutis immūdo. Erat enī pu-
er nazareus ab infantia sua et rē uxo-
ris matris sue: usq; ad diē mortis sue.
Orauit itaq; manue dñm et ait. Ob-
secro dñe ut uir dei quē miſiſti ueniat
iterū: et doceat nos quid nos debeam⁹
facere de puero qđ natiurus est. Fran-
diūq; dñs deprecātem manue: et ap-
paruit rurſū angel⁹ dñi uxori eius ſe-
denti i agro. Namque aut marit⁹ eius
non erat cū ea. Que cū uidisset angelū
ſeſtinauit et cucurrit ad uirū suū: nū-
tiantq; ei dicens. Ecce apparuit michi
uir quē ante uidebam. Cui ſurrexit et
ſecus⁹ est uxorem suā: ueniensq; ad ui-
rum dixit ei. Tu es qđ locutus es mulieri:
Et ille respondit. Ego ſū. Cui manue.
Quando inquit ſermo tuus fuerit re-
plet⁹: quid uis ut faciat puer aut a
quo ſe obſecrare debebit? Dixitq; an-
gelus dñi ad manue. Ab omib; que
locutus ſum uxori tue abſtineat ſe: et
quicquid rē uinea natiſcitur non come-
dat: uinū et ſiccam non bibat: nullo

velletur immundo et qd ei prepi imple-
at atq; custodiat. Dixit itaq; manue
ad angelu dñi. Obsecro te ut acquies-
cas precib; meis: et faciam tibi hedi
de capris. Cui respondit angelus. Si
me rogis nō comedā panes tuos: si
aut vis olocustu facere offer illud do-
mino. Et nescietat manue qd angel?
dñi esset. Dixitq; ad eū. Nō est tibi no-
men: ut si hinc tu fuerit replet? hōq;
renus te? Cui ille respondit. Cur que-
ris nomē meū qd est mirabile? Tulit
itaq; manue hediū de capris et liba-
mentat: et posuit sup petra offere dñō
qui facit mirabilia. Ipse aut et vxor
eius intuebant. Cūq; ascenderet flam-
ma altaris in celū: angel? dñi pariter
in flāma ascendit. Nō cū vidisset ma-
nue et vxor ei? promi ceciderūt in terrā:
et ultra eis non apparuit angel? dñi.
Stantq; intellegit manue angelum
dñi esse: et dixit ad vxorē suā. Morie-
mur quia vidim? dñm. Cui re-
spōdit mulier. Si dñs nos velle occi-
dere: de manib; nrīs olocastū et liba-
menta non suscepisset: nec ostendisset
nobis hec omnia: neq; ea q sunt ven-
tura dixisset. Deperit itaq; filium: et
vocauit nomē eius samson. Crevitq;
puer et benedixit ei dominus: cepitq;
spiritus domini esse cum eo in castris
dan: in terra saraa et ethaol. **XXIIII**
Descendit ergo samson i thama-
tha: videntq; ibi mulierē de fili-
abus philistim ascendit et nūciauit
patri suo et matri sue dice. Vidi mu-
lierem in thama tha de filiabus philisti-
nor: quā queso ut michi accipias vx-
orem. Cui dixerūt pater et mater sua.
Aliquid nō est mulier i filiabus thami-
nor: et in omni pso tuo: qā vis accipe-
re vxorē de philistim qui mircuati

sunt? Dixitq; samson ad p̄m suum.
Hāc michi accipe quia placuit oculis
meis. Patres aut ei? nesciebāt q res
a dño fieret: et querebat occasione dñi
philistim. Et enī q dñabantur phi-
listim israeli. Descendit itaq; samson
cū p̄e suo et matre in thama tha. Cūq;
venissent ad vineas oppidi apparuit
caulus leonis sauis et rugiens: et oc-
currit ei. Irruit aut spirit? dñi in sam-
son: et dilacerauit leonē quasi hediū
in feuka deciperet nichil omnino ha-
bens i manib; hē p̄e et matri noluit
indicare. Descenditq; et locus est mu-
lieri que placuerat oculis ei? Et post
aliquot dies reuertens ut acciperet rā:
declinauit ut videret cadaver leonis.
Et ecce regimen apum in ore leonis e-
rat: ac san? mellis. Quē cū sumpsisset
in manib; comederat i via: veniensq;
ad p̄m suū et matri dedit eis partē
qui et ipsi comederūt: nec tamē eis vo-
luit indicare q mel de corpore leonis
assumpserat. Descendit itaq; pater ei?
ad mulierem: et fecit filio suo samson
conuiuiū. Sic enim iuvenes facere con-
sueuerāt. Cū ergo ciues loci illi? vidi-
sent eū dederūt ei sodales triginta qui
essent cū eo. Quib; locus est samson.
Propōnā vobis questionis proble-
ma: qd si solueritis michi intra septē
dies conuiuij dabo vobis triginta hy-
dones et totidē tunicas. Sin aut nō
potueritis soluere: vos dabitis michi
triginta hydones et eiusdē mumeri tu-
nicas. Qui responderunt ei. Propone
problema ut audiamus. Dixitq; eis.
De comedate requit absce: et fori egre-
ssa est dulcedo. Nec potuerūt q tres di-
es propositionē soluere. Cūq; adesset
dies septim? dixerūt ad vxorē samson.
Glādire viro tuo: et suade ei ut indit

tibi quid significet problema. Quod
si facere nolueris: incendat te et domū
p̄is tui. Au idcirco vocastis nos ad
nuptias ut spoliaretis. Que fundebat
apud samson lacrimas: et querebatur
dice. Vidisti me et nō diligis: idcirco
problema qd posuisti filiis p̄i mei
nō vis michi reponere. At ille respondit.
Patri meo et matri nolui dicere: et tibi
indicare poterō. Septē igit dieb; con-
uiuij stetit ate eū: tandēq; die septimo
cū ei esset molesta egrediuit. Que statim
inducit eū ibi suis. Et ille dixerūt ei
die septimo ate solis occubuit. Quid
dulce? melle: et quid forte? leone? Qui
ait ad eos. Si nō arastis in vincula
mea: non inuenissetis propositionem
meam. Irruit itaq; in eum spirit? do-
mini: descenditq; ascalonē et percussit ibi
triginta viros: quos ablatis vestes de-
dit hīs qui problema soluerāt. Iratus
q nimis ascendit in domum patris
sui: vxor autem eius accepit maritū v-
num de amicis ei? et p̄nubis. **XXV**
Post aliquantū aut temporis cū
dies tridice mellis instarent ve-
nit samson: inuissat volēs vxorē suā:
et attulit ei hediū de capris. Cūq; cubi-
culū ei? solito velle intrare: phibuit
illū pater illi? dice. Putavi q odisset
eā: et ideo tradidi illā amico tuo. Sed
habet sororē q iunior et pulchrior illa
est: sit tibi pro ea vxor. Cui samson re-
spōdit. Ab hac die nō erit culpa in me
contra philisteos. Faciā enī vobis ma-
la. Percussitq; et cepit recentas vulpes:
caudasq; earū vinxit ad caudas et fa-
ces ligauit in medio: quas igne suc-
cendens dimisit ut huc illucq; discurre-
rent. Que statim precepit in segetes
philistinor. Quib; succensis et copor-
tate iam feuges et adhuc stantes in

stipula cōcremate hūc intātū ut vineas
quodq; et oliueta flāma cōsumeret. Di-
xerūtq; philistim. Quis fecit hāc rem?
Quib; dictum est. Samson gener tha-
mache: qā tulit vxorē ei? et alteri tra-
didit hē op̄at? est. Ascenditq; phili-
stim: et cōbussit tā mulierē quā pa-
trē ei?. Quib; ait sason. Licet hē feceris
tamē adhuc q vobis repera vltionē:
et tūc quiescā. Percussitq; eos ingenti
plaga: ita ut stupētes surā femori im-
pōnerent. Et descendēs habitauit in
spelūca petre etham. Agit ascendēs
philistim in terrā iuda castrametati
sunt in loco qui postea vocat? est lechi
id est maxilla: ubi eorū filius est egerit?
Dixerūtq; ad eos de tribu iuda. Cur a-
scendistis adūsū nos? Qui responde-
runt. Ut ligamus samson venim? et re-
reddam? ei que in nos op̄at? est. De-
scenderūt ergo mīa mīlia viros de iuda
ad spelū silicis ethā. Dixerūtq; ad sam-
son. Aestas q philistim imprent no-
bis? Quare hoc facere voluisti? Qui-
bus ille ait. Sicut fecerūt michi: sic fe-
ci eis. Ligare inquit te venim? et tra-
dere in man? philistinor. Quib; sam-
son irate ait et spondere michi: q nō
occidatis me. Dixerūt. Nō te occidem?
sed vindū teadem? ligauerūtq; eū duo-
bus nouis funib;: et tulerūt eū de petra
etham. Qui cū venisset ad locū maxil-
le et philistim vnterates occurrissent
ei dicit spiritus dñi in eū: et sicut solēt
ad odorē ignis ligna cōsumi: ita vin-
cula quib; ligat? erat dissipata hūc re-
soluta. Inuentāq; maxillā id est man-
dibulā asini que iacebat arripens: in-
terfecit in ea mille viros et ait. In ma-
xilla asini in mādibula pulli asinarū
deleui eos: et percussit mille viros. Cūq;
hec verba canens compleisset: proiecit

mandibulā de manu: et vocavit no-
men loci illi? ramathlechi: qđ inpre-
tatur eleuatio maxille. **S**icutq; valde
clamauit ad dñm et ait. Tu dedisti in
manu secui tui salutē hāc maximam
atq; victoriā: et in firi morior: incidāq;
in manu? circūcisor. **A**pertit itaq; dñs
molare dēte in maxilla asini: et egres-
se lūt ē eo aque. **Q**uibus hauritis reso-
cillauit spiritus: et vires recepit. **I**ndirco
appellatum est nomen loci illius inuo-
cantis fons de maxilla: usq; in p̄sen-
tem diem. **I**udicauitq; israhel in die-
bus philistinū viginti annis. **XVI**
Abiit quoq; i gazam et vidit ibi
mulierē meretricē: ingressusq; est
ad eā. **N**ō cū audisset philistinū et pe-
crebuisse apud eos: intrasse urbem
samson: circūdederūt eū politis i pora-
ritatis custodibz: et ibi tota nocte cū
silētio prestolātes ut facto mane ege-
rent occideret. **D**ormiuit autē sam-
son usq; ad mediū noctis: et inde con-
surgēs ap̄tendit ābas porte fores cū
possibz suis: et leua: impositasq; hume-
ris suis portauit ad verticē mōtis qui
respicit hebron. **P**ost hęc amauit mu-
lierē q̄ habitauit in valle soreth: et vo-
cabat dalila. **V**enerūq; ad eā p̄cipēs
philistinū atq; dixerūt. **D**ecipe eū et
disce ab illo in quo habeat tantā for-
titudinē: et quomō eū superare valea-
mus et vindū affligere. **N**ō si feceris:
dabim? tibi singli mille argētos. **I**o-
ruta ē ergo dalila ad lāson. **D**ic michi
obsecro in quo sit tua maxima fortitu-
do: et qđ sit quo ligat? erūpere neque-
as. **C**ui respōdit samson. **S**i septem
neciceis funibz necdū sicis: et adhuc
humētibz ligat? fuero: infirm? ero ut
ceteri homines. **A**ctulerūq; ad eā sacra-
pe philistinū septem funes ut dixerat:

quibus vinxit eū latētibz apud se in-
sidijs: et in cubiculo sine rei expectātibz.
Clamauitq; ad eū. **P**hilistinū super te
samson. **Q**ui rupit vincula quomodo
si rupat quis fili? de stupa torū spura-
mine cū odorē ignis accepit: et nō est
cognitū in quo esset fortitudo eius. **D**i-
xitq; ad eū dalila. **E**cce illudst michi:
et fallum locut? es. **H**abē nunc indi-
ca michi quo ligari debeas. **C**ui ille re-
spōdit. **S**i ligat? fuero nouis funibz
qui nūq; fuerūt in opere: infirm? ero:
et alior? hominū similis. **Q**uibus rurū
dalila vinxit eū: et clamauit philistinū
super te samson: in cubito insidijs pre-
paratis. **Q**ui ita rupit vincula: quasi
fila relas. **D**ixitq; dalila rurū ad eū.
Et siquēdo decipis me et fallū loque-
ris? **A**scende de quo vinciri debeas.
Cui respōdit samson. **S**i inquit sepe
cētes capitis mei cū licio plegueris et
clauū hīs circūdagarū tere fueris: in-
firm? ero. **N**ō cū fecisset dalila: dixit ad
eū. **P**hilistinū super te lāson. **Q**ui rōsur-
gens de somno retraxit clauū cū cēti-
bus: et licio. **D**ixitq; ad eū dalila. **Q**uo-
modo dicis qđ amas me cū anim? nō
nō sit meū? **P**er tres vires mēis? et
michi: et nolūsti dicere in quo sit ma-
xima fortitudo tua. **C**umq; molesta ei
esset: et p̄ multos dies iugiter adheret:
spaciū ad quietē nō tribuēs: defecit a-
nima ei? et ad mortē usq; lassata ē. **T**ūc
ap̄tens vitatē rei dicit ad eā. **S**crū
nūq; ascendit super caput meū: quia na-
zareus id est cōsecrat? dñs sum de ve-
ro mēis mee. **S**i rālū fuerit caput me-
um: recedat a me fortitudo mea: et debi-
tā: et eoq; sicut meri homines. **I**dēq;
illa qđ cōfessus ei esset omnem animi
sui: misit ad p̄cipēs philistinū: ac
mādauit. **A**scendit adhuc semel: qđ

nūc michi ap̄tuit cor suū. **Q**ui ascende-
rūt: assumpta prouia quā pmiserāt. **A**t
illa dormire eū fecit super genua sua: et
i manu suo redinare caput. **V**ocauitq;
cōfor? et rālū sepe? cētes ei? et cepit ab-
igere eū et a se repellere. **S**tati em de eo
fortitudo discessit. **D**ixitq; philistinū
super te lāson. **Q**ui de somno cōsurgēs
dixit i animo suo. **E**grediar sicut āte
feci: et me egredia: nesciens qđ recessisset
ab eo dñs. **Q**uē cū ap̄hendisset phili-
stinū rācin eruerūt oculos ei? et duxe-
rūt gazā vindū catenis: et clauū in
racore molere fecerūt. **I**taq; capilli ei?
renasce? ceperāt: et p̄cipēs philistinū
cōuenerūt i vnū ut immolaret ip̄s
magnificas dagon deo suo: et epularen-
tur dūctos: reddidit de? nos? inimicū
nēm lāson i manu? nēas. **N**ō etiā p̄p̄s
vidēs laudabat dñi suū: eadēq; dicebat.
Tradidit de? nos? adūsariū nēm in
manu? nēas: qđ deleuit terrā nēam: et oc-
cidit plurimos. **I**etāq; per cōiunia
lūpis iā epulis p̄cepit ut vocaretur
lāson: et āte eos luderet. **Q**ui adduct?
de carcere ludebat āte eos: fecerūq; eū
flare inter duas colūnas. **Q**ui dixit
puero regēi gressus suo? **D**imite me
ut tangā colūnas quibz oīs immi-
ner dom? et redimet super eas et paululū
requiescā. **D**om? aut erat plena viro-
ri ac mīer: et erat ibi oīs p̄cipēs
philistinū: ac de redo et solario circi-
er tria milia viriūq; segus sp̄dabāt
ludēte lāson. **A**t ille inuocato dñō
ait. **D**ñe de? me? mēmento mei: et redde
michi nūc fortitudinē pristina? de? me?
ut vltiscar me de hōibz meis: et p̄ amil-
sione duorū luminū vnā vltionē recū-
piā. **E**t ap̄prehēs ābas colūnas qui-
bus iminebat dom? alterāq; eaz de-
xtē: et alterā leua tenēs ait. **M**ortuā

animā mea cū philistinū. **C**ōcussitq;
fortiter colūnas: cecidit dom? super oīs
p̄cipēs et ceterā multitudinē q̄ ibi erat.
Multosq; plures interfecit mories: qđ
āte vin? occideret. **D**escendētes aut fies
ei? et unūsa cognatio tulerūt corpus
ei? et sepelierunt inter laraa et estahol
in sepulcro patris sui manue: iudica-
uitq; israhel viginti annis. **XVII**
Itaq; eo tpe vir quidā de mōte e-
phraim nomine michas: qđ dixit
mīi sue. **M**illecū argētos qđ separa-
ueras et super quibz me audire iuraue-
ras ecce ego habeo: et apud me sūt. **C**ui
illa respōdit. **B**enedict? fili? me? dñō.
Reddidit ergo eos mīi sue: qđ dixerat ei.
Cōsecraui et vniui hęc argenti dñō: ut
de manu mea suscipiat fili? meus et
faciat sculptile atq; cōflatile: et nūc tra-
do illud tibi. **R**eddidit igit? eo? mīi sue.
Que tulit ductos argētos et dedit e-
os argētario: ut faceret eū sculptile
atq; cōflatile qđ fuit in domo miche.
Qui ediculā qđ in ea deo separauit: et fe-
cit ephod et theraphim id est ueste sacer-
dotalē et ydola. **I**mpleuitq; vni? filior?
suorū manū: et fact? ē ei sacerdos. **I**n di-
ebz illis non erat rex in isrl: sed vnus-
quisq; qđ sibi redū videtāt hęc faciebat.
Fuit qđ in tpe illo alter adulescēs de be-
thleem iuda ē cognatione ei? et atq;
ip̄e leuites et habitabat ibi. **E**gressusq;
de ciuitate bethleem: peregrinari voluit
ubicūq; sibi cōmodū repperisset. **E**ūq;
venisse in mōte ephraim iter facies: et
dedinasset parūper i domo miche: in-
terrogat? ē ab eo unde venisset. **Q**ui re-
spōdit. **L**euita sū de bethleem iuda: et na-
do ut habite? ubi potero: et vtile michi
esse p̄p̄ero. **M**ane apud me inquit
et esto michi parēs ac sacerdos: dabo
qđ tibi p̄ ānos singlos decē argētos

ac veste duplici: et quod ad vidu sunt neces-
saria. **R**egressit et mansit apud hominem:
fuitque illi sicut unus de filiis. Implevitque
micha manum eius: et habuit puerum
sacerdotem apud se: nunc scio dicere
quod bene faciet michi deus: habenti le-
uitici generis sacerdotem. **xviii**
In diebus illis non erat rex in israel: et rebus dan
querelabatur possessionem sibi ut habitaret in
ea. **V**ltroque ad illu enim die inter ceteras tri-
bus forte non acceptat. **M**iserunt ergo fi-
lij dan stirpis et familie sue quique viros
fortissimos de saraa et ethaol: ut re-
plorarent terram et diligenter inspicerent.
Dixeruntque eis. **I**te et considerate ita. **Q**ui
cum peregrinos venisset in montem ephraim
et intrasset domum miche: requieverunt
ibi. **E**t agnoscetes vocem adolescentis le-
uite: uterqueque illi diuorsio: dixerunt ad
eu. **Q**uis te huc adduxit? **Q**uid hic a-
gis? **Q**uia ob causam huc venire volui-
sti? **Q**ui respondit ei. **I**te et hec prestat
michi micha: et me mercede conduxit ut
sim ei sacerdos. **R**ogaueruntque eu ut co-
suleret dominum: et scire posset an prospero in-
nere pgeret: et re haberet affedum. **Q**ui re-
spondit eis. **I**te cum pace. **D**ominus respicit vi-
am vestram: iter quo pgeritis. **E**untes
igitur quique viros venerunt lais: videruntque
populum habitantem in ea absque ullo timore
iuxta consuetudinem sydoniorum: secus et
quietum nullo ei periculo resistere magna-
rumque opum: et pcul a sydone atque a cunctis
hominibus separatum. **R**estitque ad fratres suos
in saraa et ethaol: et quod egisset sci-
ficantibus responderunt. **S**urgite et ascen-
dimus ad eos. **V**idimus enim terram valde
opulentam et ubera. **N**olite negligere: noli-
te cessare. **E**amque possideamus eam: nullus
erit labor. **I**ntrabimusque ad securos in regi-
onem lacustimam: et aderuntque nobis domus lo-
cui quo nullus rei est penuria eorum que

gignuntur in terra. **P**rofecti igitur sunt de
cognitione dan de saraa et ethaol secuti
viri accendi armis bellicis: ascenderuntque
miserunt in chariathiarim iude: et locum
ex eo per castrorum dan nomen accepit: et est
post tergum chariathiarim. **I**nde transie-
runt in montem ephraim. **C**umque venisset ad
domum miche: dixerunt quique viros qui prius
missi fuerant ad considerandam terram lais
ceteris fratribus suis. **R**ostis quod in domibus
istis sit ephod et theraphim et sculpile
atque cetera ista. **V**idete quid vobis pla-
ceat. **E**t cum paululum declinasset ingressi
sunt domum adolescentis leuite qui erat in do-
mo miche: salutaueruntque eu verbis pa-
cificis: secuti autem viros ita ut erant arma-
ti stabant ante ostium. **A**t illi qui ingressi
fuerant domum iuuentis sculpile et ephod
et theraphim atque cetera ista tollere nite-
bantur: et sacerdos stabat ante ostium: secuti
autem viros fortissimos haur paul respicebat
illis. **V**iderunt igitur quod intrauerat sculpile
epthod et ydola atque cetera ista. **Q**uibus di-
xit sacerdos. **Q**uid facitis? **C**ui respon-
derunt. **L**ace et pone digitum super os tuum:
venimusque nobiscum: ut habeamus te ptem ac
sacerdotem. **Q**uid tibi melius est ut sis sacer-
dos in domo unius viri: an in una tribu
et familia israel? **Q**uod cum audisset ac-
quieverunt hominibus eorum: et tulit ephod et
ydola ac sculpile et pferat eis. **Q**ui
cum pgeret et ante se ire fecissent paruulos
ac numerum et omne quod erat preciosum ista a
domo miche esset paul: viri qui habitant
in edibus miche clamantes secuti sunt:
et post tergum clamare ceperunt. **Q**ui cum re-
spexissent dixerunt ad micha. **Q**uid tibi
vis? **C**ur clamas? **Q**ui respondit. **D**e-
os meos quos michi feci cultus et sacer-
dotes et omnia que habeo: et dicitis quid tibi
est? **D**ixeruntque ei filij dan. **E**cce ne
vltro loquaris ad nos: et veniat ad

te viri animo coacti: et ipse cum omni do-
mo tua pteas. **E**t sic cepto idnere pre-
perunt. **V**iderunt autem micha quod fortiores se
essent: restititque in domum suam. **S**ecuti
autem viros tulit sacerdos et qui supradixi-
mus: veneruntque in lais ad populum quie-
scentem atque secus et pculerunt eos in ore
gladii: urbemque incendio tradiderunt nul-
lo penitus secute pndu: eo quod paul habi-
taret a sydone et cum nullo hominum ha-
beret quicquam societatis ac negotij. **E**rat
autem civitas ista in regione roob quam
rursus reuerteris habitauerunt in ea voca-
to nomine civitatis dan iuxta vocabu-
lum patris sui quem genuerat ista qui prius lais
dicebat. **P**osueruntque sibi sculpile: et io-
nathan filium gesan filij moysi ac fi-
lios eius sacerdotes in tribu dan: usque
ad diem captivitatis sue. **M**anque
apud eos ydolum miche omni tempo-
re quo fuit domus dei in sydo. **I**n die-
bus illis non erat rex in israel. **xix**
Fuit quidam vir leuitus habitans in
latere montis ephraim: qui acce-
pit uxorem de bethleem iuda. **Q**ue reliquit
eu et restitit in domum patris sui bethleem:
mansitque apud eu quatuor mensibus. **S**e-
cularisque est ea vir suus volensque reconcilia-
ri ei atque blandiri: et secum reducere: habes
in comitatu pueros et duos asinos. **Q**ue
suscepit eu: et introduxit in domum patris
sui. **Q**uod cum audisset socer eius: et vidisset
occurrere ei levi: et amplecti et hominem.
Manque gener in domo soceri tribus die-
bus comedes cum eo et bibes familiari-
ter: die autem quarto de nocte consurgens
profugit voluit. **Q**ue tenuit socer: et
ait ad eu. **E**cce praeparavi panis et
cetera hominibus: et hic psciscaris. **S**e-
deruntque simul: ac comederunt et biberunt.
Dixitque pater puellae ad generum suum.
Questo te: ut hodie hic maneas pariterque

letemur. **A**t ille consurgens cepit velle p-
fugiri. **E**t nichilominus obvixit eu socer
tenuitque et apud se fecit manere. **M**ane
autem facto parabat leuitas iter. **C**ui socer
rursus. **O**bsceco inquit ut paululum tibi
capias: et assumptis viribus donec ince-
scat dies: postea psciscaris. **C**omede-
runt ergo simul: surrexeruntque adolescentes ut
pgeret cum uxore sua et puero. **C**ui rursus
locutus est socer. **C**onsidera quod dies ad oc-
casum declinavit: licet et pinguat ad vesp-
erum. **M**ane apud me etiam hodie et dur-
lectu die: et mas psciscaris ut vadis in
domum tuam. **R**esolvit gener acquiescere
hominibus eius: sed statim pgerit et venit co-
tra iebus que altero nomine vocat ier-
usalae: ducens secum duos asinos onu-
stos et concubinas. **I**taque aderat iuxta ie-
bus et dies mutabat in noctem. **D**ixitque
puer ad dominum suum. **V**eni obsceco dedi-
nemus ad urbem iebus: et maneamus
in ea. **C**ui respondit dominus. **N**on ingredi-
ar oppidum gentis alienae quod non est de filiis
israel: sed transibo usque gabaa et cum illuc
puerit manebimus in ea: aut certe in ur-
be rama. **T**ransierunt ergo iebus et cepit
carpere iter: occubuitque eis sol iuxta
gabaa quod est in tribu beniamin: duxerunt
que ad eam ut manerent ibi. **Q**uo cum intras-
sent sedebat in platea civitatis: et nullus
eos recipere voluit hospitio. **E**t ecce ap-
paruit homo senex reuerens de agro et
de opere suo vespertinus: et ipse de nocte e-
rat ephraim: et peregrinus habitabat in
gabaa. **H**omines autem regionis illius
erat filij beniamin. **E**levatisque oculis vidit
senex sedentem hominem cum sarcinulis suis
in platea civitatis: et dixit ad eu. **V**nde
venis: et quo vadis? **Q**ui respondit ei.
Profecti sumus de bethleem iuda: et pergi-
mus ad locum nostrum quod est in latere montis
ephraim unde iteramus bethleem. **E**t nunc

100
vadim? ad domū dei nullusq; sub te-
dū suū nos vult recipere habentes pa-
leas et fenu in alimō pabulū et panē
ac vinū i meos et acille tue usus et pu-
erū q; meū ē. Nulla re indigē nū hū-
spitio. Cui respōdit sene. Pax eccl̄ sit.
Ego pbebo omnia q; necessaria sūt: tan-
tū q;so ne in platea maneas. Introdu-
xitq; eū in domū suā: et pabulū alimē
pbeuit: ac postq; lauerūt pedes suos re-
cepit eos in cūmū. Illis epulātibz et
post laborē itineris cibo et potu reficē-
tibz corpora: venerūt viri civitatis illi
filij belial id ē absq; iugo: et circūdātes
domū senis fores pullare ceperūt cla-
mātes ad dñm dom? atq; dicētes. E-
duc virū q; ingressus est domū nā: ut
abutamur eo. Egredulq; ē ad eos se-
ne et ait. Nolite fies nolite facere ma-
lū hoc: qā ingressus ē hūmo hospitii
mei: et cessate ab hac stulticia. Habeo
filia virgine: et hic hūmo habet cūbi-
nā: educā eas ad vos ut humilietis e-
as et vram libidinē cōpleatis: tātū ob-
sacro ne scil? hoc cōtra naturā opremi-
ni i virū. Nolēbāt acquiescere hūmonibz
illū. Qd cecēs homo adduxit ad eos
cūbina suā: et eis tradidit illudendā.
Quā tū tota nocte abusi esset: dimise-
rūt eā mane. At mlier recedētibz tene-
bris venit ad ostiū dom? ubi mane-
bat dñs suus: et ibi corruit. Mane fa-
cto surrexit hūmo et aperuit ostiū ut ce-
ptā repleteret viā: et ecce cūbina et iace-
bat ante ostiū sparsa i limine manibz.
Cui ille putās eā quiescere loquebat.
Burge ut abulē. Quā nichil respō-
dē intelligēs q; erat mortua tulit eā
et imposuit asino: refulsq; ē i domū su-
am. Quā tū esset ingressus accipuit
gladiū: et cecidit uxoris tū ossibz sui
in duodeci partes ac fusta cūctis milit

in omēs annos isrl. Qd tū vidissent
singl cōdamabāt. Nūq; res talis fa-
cta ē in israhel et eo die quo ascēderunt
patres nostri de egipco usq; i presens
tempus. Fere senectūam: et in comu-
ne decemite quid facto op? sit. **XX.**
Egressi itaq; sūt omnes filij isrl: et
pariter cōgregati sūt viri vni de
dan usq; beelabe et terra galaad ad do-
minū i maspha: omēs q; aguli plosq;
et cūde mibz isrl in ecclēsiā ppi dei cōue-
nerūt q; dñm gēta milia pedū pugna-
torū. Nec lauit filios bēiamin: q; alie-
dilla filij isrl in maspha. Introgavit
q; leuita marit? mulieris infide: quo-
modo tāti scil? pperatū esset respōdit.
Veni i gabaa bēiamin tū uxore mea:
illucq; diū. Et ecce homines civitas
illū circūdēdēt uode domū i qua ma-
nebā volētes me occidere: et uxore meā
incredibili furore libidinis uēgātes: te-
niq; mortua ē. Quā acceptā in fusta
concidit: milibz partes i omēs hūmos
possessionis vtr: qā nūq; tāti nefas et
rā grāde pculū factū ē in isrl. Adēb?
omēs filij isrl: decemite qd facere debe-
ant. Stāsq; omēs plos et q;li vni hū-
minis hūmone respōdit. Nō recedem?
in tabernaculo nra: nec suā quisquā in-
teabit domū: sed hoc oia gabaa in cō-
mune faciē. Decē viri eligāt e centū
et omibz tribubz isrl et cētū de mille et
mille de decē milibus ut cōponūt repe-
riū cibaria: et possint pugnare oia
gabaa bēiamin: et reddere ei p seclere
qd meret. Conuenitq; omniū isrl ad
civitātē q;li hūmo vni eadē mte vno
q; cōsilio: et misērūt nūcios ad omēn
tribū bēiamin q; diceret. Cur tāti ne-
fas i vobis reperit? Tradite hominē
de gabaa q; hoc flagitiū pperatū ut
morian: et auferat malū de isrl. Qui

101
noluerūt fratru suoz filioz isrl audire
mādatū: sed et cūctis urbibus q; sortis
sue erāt cōueniūt i gabaa ut illis fer-
rēt auxilium: et oia vniū plos israhel
dimicaret. Iuueniq; sūt viginquiq;
milia de bēiamin educētū gladiū
preter habitatores gabaa q; septuagēti
erant viri fortissimi ita sinistra ut de-
stra pstantes: et sic fundis lapides ad
cētū iaciētes ut capillū q; possēt pceue-
re: et nequaq; i alterā partē idus lapi-
dis deferret. Virorū q; isrl absq; filijs
bēiamin inuenta sūt quadrigēta mi-
lia educētū gladios et paratorū ad
pugnā: qui surgētes venerūt in domū
dei hūc ē in silo: cōsulerūtq; dñm atq;
dixerūt. Quis erit in exercitū nro prin-
ceps certaminis oia filios bēiamin?
Quibz respondit dñs. Judas sit dux
vestre. Stāsq; filij isrl surgētes ma-
ne castrametati sūt iuxta gabaa: et in-
de pcedētes ad pugnā oia bēiamin:
urbē cōpugnare ceperūt. Egredulq; filij
bēiamin de gabaa: occiderūt de filijs
isrl die illo viginquē milia virorum.
Rursū filij isrl et fortitudine et numero
cōstēdētes in eodē loco in quo pri?
ceperūt acie direxerūt: ita tamē ut pri?
ascēderēt et stēt corā dño usq; ad no-
ctem: cōsulerūtq; eū et diceret. Debeo ul-
tra pcedere ad dimicandū oia filios
bēiamin fies meos an non? Quibz
ille respōdit. Ascendite ad eos: et inite
certamē. Cūq; filij isrl altera die cōtra
filios bēiamin ad plū pcessissent: e-
ruperūt filij bēiamin de portis gabaa:
et occurrētes eis tāta i illos rede bacha-
ni sūt: ut decē et octo milia virorū educē-
tū gladiū pstanterent. Quāobrem
omēs filij isrl venerūt in domū dei: et
sedēs stebāt corā dño. Reunuerūt
q; die autem illo usq; ad vespertim:

et obtulerunt ei olocausta atq; pacifi-
cas victimas: et super statu suo inter-
rogauerūt. Eo tempore ibi erāt archa fe-
deris dñi: et phinees filij eleazari filij
aaron ppositus domū. Cōsulerunt
igit dñm atq; dixerūt. Exire ultra debe-
mus ad pugnā oia filios bēiamin
fratres nros an quiescere? Quibz ait
dñs. Ascendite. Cras enī tradā eos in
manū vtrā. Posuerūtq; filij isrl insidi-
as p circuitū urbis gabaa: et tertia vice
sicut samel et bis oia bēiamin exercitū
produxerūt. Sed et filij bēiamin au-
dacter recuperūt de civitate: et fugientes
adūsarios lōgū psecuti sunt: ita ut
vulneratē et ei sicut primo die et secū-
do: et cederet p duas semitas videntes
regē quāq; una ferebat in berhel et al-
tera in gabaa: atq; pstanterent trigēta
circa viros. Putauerūt enī solito eo
more cedere. Qui fugā arte simulātes
inierūt cōsiliū ut abstraherēt eos de ci-
uitate: et q;li fugientes ad supradictā
semitas pduceret. Omēs itaq; filij isrl
surgētes de sedibz suis retenderūt ad
eū in loco q; vocat baalchamar: insi-
die q; que circa urbē erāt paulatim se
apetere ceperūt et ab occidentali urbia
parte pcedere. Sed et alia decē milia
virorū de vniūso isrl: habitatores urbi
ad certamina provocabāt: in gravatū
q; ē bellū cōtra filios bēiamin: et non
intellegerūt q; et omni parte illi instaret
interit. Percussitq; eos dñs i cōspatu
filiorū isrl: et misērūt q; illis in illo die
viginquiq; milia et centū viros omēs
bellatores et educētes gladiū. Filij
aut bēiamin cum se inferiores esse vi-
dissent ceperūt fugere. Qd cecēs filij
isrl dederunt eis ad fugiendū locū: ut
ad pparatas insidias ducerēt: quas
iuxta urbem posuerāt. Qui cum repē-

de latibulis surrexissent et beniamin
terga cedebat daret: ingressi sunt ciuitatem
et percussit eam i ore gladij. Signum
aut dederat filij israel hys quos in insi-
dijs collocauerat: et postquam urbe cepis-
set igne accenderent: ut ascendente in
altu fumo capta urbem demonstraret.
Quod cum tenerent filij israel in ipso ceta-
mine positi: putauerunt cum filij benia-
min eos fugere et instantius persequen-
bantur: testis de exercitu eorum triginta vi-
ris: et viderunt quasi columnam fumum de
ciuitate ascendere: beniamin quoque re-
spiciens retro cum capta tenerent ciuita-
tem et flamas in sublimi ferri: qui pri-
us simulauerat fugam: uersa facie for-
us respicebat. Quod cum uidissent filij
beniamin in fugam uersi sunt: et ad viam
deserti ire ceperunt: illuc quoque eos ad-
uersarijs persequentibus. Sed et hii qui
urbem succenderat occurrerunt eis: atque
ita factum est ut ex utraque parte ab hosti-
bus cederent: nec erat ulla requies mo-
rientium. Ceciderunt atque prostrati sunt ad
orientalem plagam urbis gabaa. Fue-
runt autem qui in eodem loco interfecti sunt
decem et octo milia virorum: omnes robu-
sissimi pugnatores. Quod cum uidis-
sent qui remanserant de beniamin fuge-
runt in solitudine: et pergebant ad peram
aut vocabulum est rammon. In illa ergo
fuga palantes et in diuersa tendentes
occiderunt quingenta milia viros. Et cum
ultra tenderet persecuti sunt eos: et inter-
fecerunt etiam alia duo milia. Et sic fa-
ctum est ut omnes qui ceciderant de benia-
min i diuersis locis esset viginti quingenta
milia pugnatores: ad bella promptissi-
mi. Remanserunt itaque de omni numero
beniamin qui euadere potuerunt et fu-
gere in solitudine secuti viri: sedentesque
in petra rammon mensibus quatuor.

Regressi autem filij israel omnes reliquias ci-
uitatis a viri usque ad iumenta gladio
percussit: ciuitatemque urbesque viduas benia-
min vocem flammae consumpsit. **Ruth**
urauerat quoque filij israel in maltha
dixerunt. Nullus nostrum dabit filiam
beniamin de filiabus suis uxorem. Ve-
neruntque omnes ad domum dei in bethleem
in conspectu eius sedentes usque ad vespe-
ram leuauerunt vocem: et magno vlu-
latu ceperunt flere dicentes. Quare domine
deus israel factum est hoc malum in popu-
lo tuo: ut hodie una tribus auferatur
ex nobis. Altera autem die diluulo co-
surgentes ceperunt altare obambulare
et ibi oblocuta et pacificas victimas
et dixerunt. Quis non ascendit in exerci-
tum domini de universis tribubus israel?
Grandienti iuramento se constituerant
cum essent in maltha: interfecit eos qui
desiderant: dudumque penitentia filij israhel
super faciem suam beniamin ceperunt di-
cere. Ablata est tribus una de israel. Un-
de uxores accipient? Omnes enim in co-
mune iurauimus non duros nos
habeere filias nostras. Idcirco dixerunt.
Quis est de universis tribubus israel
qui non ascendit ad dominum in mal-
tha? Et ecce inuenerunt habitatores
iabab galaad in illo exercitu non fuisse.
Eo quoque tempore cum essent in bethleem
nullus ex eis ibi repperit est. Misecunt
itaque decem milia viros robustissimos:
et preceperunt eis. Ite et percute habita-
tores iabab galaad i ore gladij: tam
uxores quam paruulos eorum: et hoc rei
quod obseruare debemus. Omne ge-
neris masculini et mulieres que cognou-
erunt viros interficite: virgines resua-
te. Inueniunt sunt de iabab galaad qua-
dringente virgines que nescierunt viri
thorunt: et adduxerunt eas ad castra

in bethleem in terra chanaan. Misecuntque
milios ad filios beniamin qui erant in
petra rammon: et preceperunt eis ut eos sus-
ciperent i pace. Veneruntque filij beniamin
in illo tempore: et date sunt eis uxores de
filiabus iabab galaad: alias autem non
repperunt quas simili modo traderent.
Veneruntque filij israel valde doluit: et egit
penitentiam super interfecione viri: et tribus
ex israel dixeruntque maiores natu. Quid
faciemus reliquis qui non acceperunt
uxores? Omnes in beniamin femine
concederunt: et magna nobis cura in-
gentium studio providendum est: ne
una tribus deleatur ex israel. Filias enim
nostras eis dare non possumus: constituti
iuramento et maledictione qua dixi-
mus: maledictus qui dederit de filiabus
suis uxorem beniamin. **Ruth** ceperuntque con-
siliū: atque dixerunt. Ecce sollicitudo domini
est in bethleem annuaria: que sita est ad
septentrionem urbis bethleem: ad orienta-
lem plagam vię que de bethleem tendit ad
bethleem: et ad meridiam oppidum lebona.
Preceperuntque filij beniamin atque di-
xerunt. Ite et latetate in vineis. Cumque
viderent filias bethleem ad duccendos tho-
ros ex more procedere: ceperunt repetere de vi-
neis et rapere ex eis singuli uxores sin-
gulas: et pergit in terram beniamin.
Cumque venerint patres earum ac fratres
et aduersum vos queri ceperint atque iurga-
ri: dicant eis. Misecimini eorum. Non enim
rapuerunt eas iure bellum atque viduorum:
sed rogantibus ut acciperent non dedistis:
et a vera parte peccatum est. **Ruth** ceperuntque filij be-
niamin ut sibi fuerat imperatum: et iuxta
numeri sui rapuerunt sibi de hys que
ducebantur uxores singulas: abie-
ceruntque in possessionem suam edificantes
urbes et habitatores in eis. Filij quoque
israhel reuerti sunt per tribus et familias

in tabernacula sua. In diebus illis non
erat rex in israhel: sed unusquisque quod si-
bi rectum videbatur hoc faciebat. **Ex-
plic libellus iudicium. Incipit liber Ruth. j.**
A diebus unius iudicis quando iudi-
ces preerant facta est fames in terra. A-
biit ergo homo de bethleem iuda: ut
peregrinaretur in regione moabitide:
cum uxore sua ac duobus liberis. Ipse vo-
cabatur elimelech: et uxor eius noemi: et
duo filij alter naalon: et alter elielon:
effecit de bethleem iuda. Ingressi quoque re-
gionem moabitidem morabatur ibi.
Et mortuus est elimelech maritus noe-
mi: remansitque ipsa cum filiis. Qui accepe-
runt uxores moabitidas: quarum una
vocabatur orpha: altera quoque ruth. Man-
seruntque ibi decem annis: et ambo mor-
tui sunt naalon uidelicet et elielon: re-
mansitque mulier orbata duobus liberis
ac marito. Et surrexit ut in patriam pe-
geret cum utraque nuru sua de regione
moabitide. Audierat enim quod respexisset
dominus populum suum: et dedisset eis escas. E-
gressa est itaque de loco peregrinationis
sue cum utraque nuru: et iam in via reuer-
endi posita in terra iuda: dixit ad eas.
Ite in domum matris vestre. Faciat vo-
biscum dominus misericordia: sicut fecit cum
mortuis et mecum. Det vobis inuenire
requiem in domibus virorum quos sortitu-
re estis. Et osculata est eas. Que deuota
vixit flere ceperunt: et dicere. Tecum peregre-
mus ad populum tuum. Quibus illa respon-
dit. Reuertimini filie mi. Cur venitis
mecum? Num ultra habeto filios in ve-
stro meo: ut viros ex me sperare possitis?
Reuertimini filie mi: et abite. Nam enim
senectute confecta sum: nec apta vincu-
lo coniugali. Etiam si possem hac nocte
concipere et parere filios: si eos repudare
velis donec cesset et aetas pubertatis

implēat: ante cētīs verule q̄ nubatis.
Nolite quēto filie mi: quia vestrā an-
 gustia magis me premitt: & egressa est
 manus dñi cōtra me. **E**levata igitur
 voce rursū flere cepit. **O**rpha cōfata
 est locū ac rēuā: ruth ad hēsit locui
 sue. **C**ui dixit noemi. **E**u ruerā est co-
 gnata tua ad pplū suū et ad dēos su-
 os: vade cū ea. **Q**ue respōdit. **N**e ad-
 uerteris michi: ut relinquā te et aliam.
Quocūq; preceperis pēgā: tū ubi mō-
 rata fueris: & ego pariter morabor. **P**o-
 pulus tu⁹ ppl⁹ meus: & deus tuus de⁹
 meus. **Q**ue te terra suscepit morientē
 in ea moriar: ibiq; locū accipia sepul-
 ture. **H**ec michi faciat deus et hec ad-
 dat: si non sola mors mea te sepaue-
 rit. **V**idens ergo noemi q̄ obtināto
 ruth animo decreuisset seui pēgre: ad-
 uertari noluit: nec ad suos ultra redi-
 tum pēssit ade. **P**rofectq; sunt simul:
 et uenerunt in bethleem. **Q**uibz urbem
 ingressis uelox apud cūdos fama pē-
 crebruit: dicebatq; mulieres. **H**ec est illa
 noemi. **Q**uibz ait. **N**e vocetis me noe-
 mi id est pulcra: sed vocare me mara
 id est amara: q̄a amaritudine valde
 repleuit me omnipotens. **E**gressa sū
 plena: et vacuā reduxit me dñs. **C**ur
 ergo vocatis me noemi quam domi-
 nus humiliavit: et afflixit omnipo-
 tens? **V**enit ergo noemi cum ruth mo-
 abinde iuru sua de terra perigrinā-
 onis sue: ac ruerā est in bethlē quā-
 do primum odea merebantur. **¶**
Erat autē viro elimelech s̄anguis-
 neus: hmo potens et magnas
 opit nomie boos. **D**ixitq; ruth mo-
 bitis ad locū suū. **S**i libes vadā i a-
 gū et tolligā lpicas q̄ fugerint man⁹
 merentū: ubicūq; demētis in me pā-
 nissimilias repperco grātiā. **C**ui illa

respondit. **V**ade filia mi. Abiit itaq;
et colligebat spicas post terga merce-
ntiu. **A**ccidit aut ut ager ille haberet do-
mini nomine boos: q̄ erat de cogni-
tione elimelech. **E**t ecce ipse veniebat de
bethleem: dixitq; messoribus. **D**ominus
vobiscum. **Q**ui responderunt ei. **B**ene
dicat tibi dñs. **D**ixitq; boos nueri q̄
messoribus preerat. **C**ui? est hec puel-
la? **C**ui respondit. **H**ec est moabitis
q̄ venit cu nomine de regione moabiti-
te: et rogavit ut spicas colligeret veni-
entes: sequēs messoru vestigia. **E**t de
mane usq; nūc stat in agro: et nec ad
momentu quidem domum reuertit est.
Et ait boos ad ruth. **A**udi filia. **N**e
vadas in alteru agri ad colligendu
nec recedas ab hoc loco: sed iungere
puellis meis: et ubi messuerint sequere.
Mandavi enī pueris meis ut nemo
molestus sit tibi: sed etiam si sitieris
vade ad sarcinulas et bibe aquas de
quibz et pueri mei bibūt. **Q**ue eadem
in faciem suā et adorās sup terram: vi-
xit ad eū. **U**nde hoc michi ut inveni-
rem grāiā ante oculos tuos: et nosse
me dignaretis peregriṇā mulierem?
Cui ille respondit. **R**unciata sunt mi-
chi omnia que feceris locuti tue post
mortem viri tui: et q̄ reliqueris paren-
tes tuos et terrā in qua nata es: et veni-
ris ad pplm quē antea nesciebas. **R**ed-
dat tibi dñs pro opere tuo: et plenam
mercedē recipias a dño dō istā ad quē
venisti: et sub cui? cōsugisti alas. **Q**ue
ait. **I**nveni grāiā apud oculos tuos
dñe mi: qui cōsolatus es me et locut⁹
es ad cor ancille tue: que nō sum simi-
lis un⁹ puellarū tuar. **D**ixitq; ad ea
boos. **Q**uando hęc vestendi fuerit ve-
ni huc et comede panem: et intinge bu-
cellam tuam in aceto. **S**edit itaq; ad

messoru lacus et congescit plenam
sibi: comeditq; et saturata est: et tulit
reliquias. Atq; inde surrexit: ut spica
et more colligeret. Precepit aut; booz
pueris suis dicens. Etiam si vobiscu
merere voluerit ne prohibeatis eam: et de
vris quoq; manipulis proicite de in-
ducta et remanente primitie ut absq;
rubore colligat: et colligentem nemo
corripiat. **C**ollegit ergo in agro usq;
ad vespertam: et que collegerat virga
redens a requiescente inuenit ordei quasi
ephi mesura id est tres modios: quos
portans reuersa est in ciuitate et osten-
dit socui sue. Insuper pronulit et dedit
ei de reliquijs sibi sui quo saturata fu-
erat. Dixitq; ei socus sua. Vbi hodie
collegisti? Et ubi fecisti opus? Sic be-
nedictus qui misertus est tui. Indica-
uitq; ei apud quem esset operata: et
nomen dixit viri q; booz vocaretur.
Cui respondit nomen. Benedictus sit
a dño: quoniã eandem gratiam quã
prebuerat vniuersi seruauit et mortuis.
Rursusq; ait. Propinquus nostre è
homo. Et rurs; hoc quoq; inquit pre-
cepit michi: ut tandiu messoribus ei
iungeret donec omnes fegeres mereretur.
Cui dixit socus. Melius est filia
mi ut cum puellis ei? recas ad meren-
dum: ne in alieno agro quispiam re-
sistat tibi. Iuda est itaq; puellis booz:
et tãdiu cū eis messuit donec ordea et
minum in horreis conderentur. **iiij**

Postq; aut; reuersa est ad socum
suam: audiuit ab ea. Filia mi
queram tibi requiem: et prouidebo ut
bene sit tibi. Booz iste cui? puellis in
agro iunda es propinquus? noster est:
et hac nocte arcam ordei venellat. Le-
uare igitur et iungere: et induere culci-
cibus vestimentis: et descende in arcam.

Que portans ingressa est civitatem: et
venit ad soror suam. Que dixit ei. Quid
egisti filia? Narra mihi: et omnia que tibi
fecisset homo. Et ait. Ecce leg modicus
ordei dedit michi: et ait: nolo vacuam re-
reverti ad sororem tuam. Dixitque: nomen.
Epeida filia domer videtur: que res re-
tineat. Atque enim cessabit homo:
nisi compleverit quod locutus est. **My**
Ascendit ergo bogz ad portam: et
sedit ibi. Cumque vidisset propinquum
pretor de quo prius sermo habitus
est: dixit ad eum. Declina paulisper: et se-
de hic: vocas enim nomine tuo. Qui di-
verit et sedit. Tollens autem bogz decem
viros de senioribus civitatis dixit ad e-
os. Sedete hic. Quibus respondens lo-
cutor est ad propinquum. Parce agri huius
nisi elimelech vender nomen quod relictum est
de regione moabitarum: quod audire te vo-
lui et tibi dicere coram iudicibus sedentibus
et maioribus natum de populo meo. Si vis
possidere iure propinquitatis tue: et pos-
sideris autem displicet tibi: hoc ipsum indi-
ca michi: ut sciam quid facere debeat. Nullus
enim est propinquus excepto te qui prior es: et
me qui sedes tu. At ille respondit. Ego
agrum tuum. Qui dixit bogz. Quando eme-
ris agrum de manu mulieris: et cum quo
abundantem uxorem defuncti fueris debes acci-
pere: ut succedat nomen propinqui tui in be-
reditate sua. Qui respondit. Et do iure
propinquitatis. Atque enim posteritatem
familie mee de te habeo. Tu meo vice
privilegium: quo me libere facere pte-
or. Hic autem erit mos antiquus in israhel
inter propinquos: ut si quando alter al-
teri suo iure cedebat: ut esset firma con-
cessio solubatur homo: taliam mentem
sumit: et dabat propinquo suo. Hoc
erat testimonium rationis in israhel. Di-
xit ergo propinquus suo bogz. Tollit

calciamen tuum. Quod statim soluit de pro-
pquo. At ille maioribus natum et viduam
populo relictis vos inquit relictis hodie
possederim omnia que fuerunt elimelech et
chilion et maalon tradenti nomen
ruth moabitide uxore maalon in co-
ingui sumptum ut succedat nomen de-
functi in hereditate sua: ne vocabulu-
rum de familia sua ac stirpebus et populo
deleatur. Vos inquit huius rei testes
estis. Respondit omnis populus qui erat in
porta: et maiores natum. Nos testes su-
mus. Faciat dominus hanc mulierem quod ingre-
dit domum tuam sicut Rachel et Leah que
edificaverunt domum israhel: ut sit exemplum
virtutis in effata et habeat celestem no-
men in bechleam. **Fiatque domus** vasa-
rum domus phares que thamar pepe-
xit iude: de semine quo tibi dedit dominus
ex hac puella. Tulit itaque bogz ruth et
accepit uxorem: ingressusque est ad eam:
dedit illi dominus ut conciperet et pareret fili-
um. Dixitque mulier ad nomen. Be-
nedictus dominus qui non est passus ut defice-
ret successores familie tue: et vocaretur no-
men eius in israhel: et haberes quod solentur a-
nimam tuam et renouet senectutem. De nomen
enim tuum vocetur et quod diliget: et multo
melior est: quam si septem haberes fili-
os. **Acceptumque** nomen puerum po-
suit in sinu suo: et nomen ac gentile
fugebatur officio. Vidit autem mulie-
res coniugulantes et dicentes nomen
est filius nomen: vocauerunt nomen
eius obid. Hic est pater noster pater da-
uid. Hic sunt generatiores phares.
Phares genuit elom. Elom genuit
aram: aram genuit aminadab. A-
minadab genuit naalon: naalon ge-
nuit salmon. Salmon genuit bogz:
bogz genuit obid. Obid genuit phar:
phar genuit dauid. **Capitulum** **libri** **Ruth**

Inquit prologus in libros regum.

Uiginti et duas litteras esse
apud hebreos. Syrorum quod
lingua et chaldeorum testat:
quod hebre magna ex parte
similis est. Nam et ipsi viginti duo denota
hinc: eodem sono. Sed diuisis characteribus.
Samaritanorum etiam parathauri moysi
testat: lris scripturam: figuris tantum et
apicibus discrepantes. Latius est hebre
scriptura legibus: post captam ihero-
solimam: et in claustratione templi sub
zoroabel: alias lris reperiisse. quibus
nunc videtur: cum ad illud usque tempus: in
samaritanorum et hebreorum characteres
fuerint. In libro quoque numerorum. hec
eandem supputationem habet: ac sacerdotum
restitu: multum ostenditur: et nomen diu-
ritagramearon. in quibusdam grecis
voluminibus: usque hodie. Antiquis quodam
lris fuerint. Sed et psalmi. xxxvi. et
xx. et cxi. et cxi. et cxi. et cxi. et cxi. di-
uerso scribantur: tamen eiusdem nu-
meri reperiuntur alfabeto. Et iheronimus la-
mentationes: et orationes eius. salomoni
et in fine pibia. ab eo loco in quo ait.
Mulierem fore quis inueniet: etiam
alphabeticis vel in alio modo supputant.
Porro quinque lris duplices apud he-
breos sunt. raph. mem. nun. phe. sade.
Aliter cum scribuntur per has: principia me-
dianturque: ubi: aliter fines. Unde et
quinque a plebis libri duplices estimant:
samuel. malachiam. dabravamin. hel-
dras. iheronimus cum cynoch. id est lamen-
tationibus suis. Quod igitur viginti duo e-
littera sunt. per quod scribuntur hebraice omne
quod loquitur: et eorum indicis vox humana
operatur: ita viginti duo volumina sup-
putant: quibus ipsi lris et zoroastri. i. dei

doctrina tenet adhuc et latens. viri
iusti erudit infamia. Primum apud eos
liber. vocat brelich: que nos genclim
dicimus. Sed et elimelech: qui exodus
appellat. Tercius vagetia: id est leuiticus.
Quartus vagedaler: que nomen voca-
mus. Quintus elledabari: id est deuterono-
mii pnotat. Sextus lris libri moysi:
quos prius chorach id est lege appellat.
Septimus pphay ordine facit: et incipi-
unt a ihu filio naue: qui apud illos
iosue bennum dicit. Deinde subter
sophym id est iudiciis libris: et in eadem
copingit ruth: quia in diebus iudici:
lra ei narrat historia. Tercius sequi-
tur samuel: quem nos regum pmi et
secundum dicimus. Quartus malachim id est
regum: quod tertio et quarto regum volumine
continet. Meliusque est multo malachi
id est regum: quoniam malachim id est regum
dicit. Non enim multum genclim describit
regna: sed unum israhel. pmi. et tribus
duodecim continet. Quintus est psalmi. Hec
iheronimus. Septimus ezechiel. Oda-
mus. liber duodecim pphay: qui apud illos
vocat charestra. Tercius ordo: agio-
pha possidet. Et primum liber incipit ab
iob. Sed et dauid: que quinque incho-
nibus: et uno psalmorum voluit operari
dunt. Tercius est salomon. tres libros
habens: pibia. et illi parabolas id
est maloch appellat: quartus ecclesiastem
id est coelestis: que est canticum canticorum.
que titulo syrachim pnotat. Hec est
daniel. Septimus dabravamin id est uba
dies: quod significat eius conicon totius
diuine historie possumus appellare: qui
liber apud nos. paralipomenon pmi
et secundus inscribit. Odamus heldras: qui
ipse scribit apud grecos et latinos in duos

libros diuinitus ē. **N**onius hēter. Atq;
ita sūt pter veteris legis libri viginti-
duo: id ē moysi quinq; et pphay odo:
aglogphoy nouē. Quamq; nōnulli
ruth. et cinodj inter aglographa scrip-
tū. et hps libros i suo puter numēo
supputādos: ac p hoc esse pster legis
libros viginti quatuor quos sub nume-
ro viginti quatuor senioy apocalipsis
iohis induit. adorantes agnū. et co-
ronas suas pstratis vultib; offerēt:
stans corā qtuor aialib; oculatis
ante et retro id est in pteritū et in futurū
respiciētib; et indefella voce damān-
bus. sandus. sēs. sēs. dñs deus omni-
potens. qui erat. et qui est. et qui vētur
est. Hic prologus scripturay quasi ga-
leati principii. omib; libris quos de
hebreo vrim? i latinū cōuenire potest:
ut scire valeam? quicqd; extra hos est.
inter apocrapha ēe ponendū. Igitur
lapis q vulgo salomōis inscribit. et
ihū filij sacy lib. et iudith. et thobias.
et paltor nō sūt i canone. Machabeoy
pimū libru. hebraicū regni. Scōs grec?
ē: qd; ē ipa phras; pbati potest. Que
cū ita se habeat: obsecro te lector. ne la-
borem meū reprehensionē estimēs ani-
quoy. In tēplo dei. offert unūquq;
qd; potest. Alij aur; et argenti et lapi-
des piosos: alij billy et purpuram et
corcū offerūt et iacindū. Nobiscū bene
agitur: si obulerim? pelles et rapray
pilos. Et tamē ap̄s cōtempnibilia
nra magis necessaria iudicat. Unde
et corā illa tabernadi pulchritudo. et
p singlas species ecclie pūis. futureq;
distincto p̄lib; regit et cūctis: ardore
q; solis. et iniuriā ymbriū. ea q; viliō-
ra sūt p̄hibet. Ite ergo pimū samuel.

et malachim meū. **N**on in quā meū.
Quicqd; enī crebrius vterendo. et auen-
dando sollicitus. et dididim? et tenem?
nēm ē. Et cū intellexis qd; antea uelie-
bas. ut interpretari me estimato si grat?
es: ut parafrastra si ingratu: quāq;
michi omīno scius nō sim. miralle
me quippā de hebraica veritate. Etenim
si incredulus es. lege grecos codices et
latios. et oter cū hys opusculis q; nup
emendauim? et ubiq; discrepare inter
se vidēs. interroga quēlibet hebreoy:
cū magis accommodare debeas hien:
et si nostra firmaverit. puto qd; cū nō
estimes didicisti: ut i eodē loco meū
fiter diuinari. Sed et vos famulas
xpi rogo q; dñi discipulis p̄ciosissima
libel mirra vnguis caput. q; nequaq;
saluatore quēctis i sepulchro. quib;
iā ad p̄m xpc ascēdit: ut ora laceran-
tes canes. qui aduētū me rabido ore
deserūt. et circueūt ciuitatē atq; in co-
le doctos arbitrantē alij detrahāt:
oracionum vrāy r̄ipros opponant.
Ego sciens humilitatē meā. illi? semp
sententiē recordabor. Dixi custodiam
vias meas: ut nō delinquā i lingua
mea. Posui ori meo custodiā: ut con-
fiterer peccator aduētū me. Obmutui
et humiliat? sūt i filii de bonis.

Incipit p̄m? liber regū capitulu pimū

Vir vir unus de ra-
machim sophim-
de mōre ephraim:
et nomē ei? helcha-
na. filius iheroba-
filij heliu. filij thau-
alij suph. et ceteris: et habuit duas ux-
ores: nomē vni anna: et nomen sode
fēnema. **S**uerunt: fēnema filij: anna

autē nō erat liberi. **E**t ascendebat vir
ille de ciuitate sua stantis dieb;: ut a-
dorare et sacrificare dño exercitū in
sylo. Erant autē ibi duo filij heli. othi
et hūnes: sacerdotes dñi. **V**er ergo dies
et imolauit helchana. deditq; fēneme
uxori sue et cūctis filiis eius et filiab;
partes. **A**nne autem dedit partē unā
nistis: quia annam diligebat. **D**ñs
autē cōdulerat vultū ei?. **A**ffligebat
quoq; eā annula aius. et vehemētē an-
gebat: inuēniū ut reprobraret q; dñs
cōdulerat vultū eius. **S**icq; faciebat
p singlos annos. atq; rediret q; ascē-
derat ad tēplū dñi: et sic p̄uocabat eā.
Porro illa flebat: et nō capiebat cibū.
Dixit q; ei helchana vir suus. **A**nna
aur fles. et q̄re nō comedis: et quāobre
affligit cor tuū? **R**espondit ei? helchana
ibi sūt quā dicit fili;: **S**urrexit autem
anna: postq; comedere et biberat in
sylo. **E**t heli sacerdos sedet sup tellā
ante portē domi? dñi. cū esset anna
amato animo. orauit ad dñm flēs
largiter: et vocū uouit dicere. **D**ñe re-
cediū si respicēs vidēs afflictionem
famule tue. et recordat? mē fueris nec
oblitus ancille tue. deditq; serue tue
legū virilē. **D**abo eū dño omnib; dieb;
vire eius: et nouada nō ascendet sup
caput eius. **F**actū est autē cū illa mlti-
plicaret p̄es corā dño: ut heli obser-
uaret os eius. **P**orro anna loquebat
in corde suo. tantūq; labia eius moue-
bant: et vox penitus nō audiebatur.
Estimauit ergo eam heli temulentā:
dixitq; ei. **V**sq; quo ebria es? **D**igē
paulit; vinū quo mades. **R**espondēs
anna. nequaq; inq; dñe mī. **M**ā mu-
lier infelix nimis ego sum: vniūq; et

quē qd; inebriare potest non bibi. sed
effudi animā meā in cōspū dñi. **N**e
reputes ancillā tuā q̄st unā de filiab;
helial. quia ēe multitudinē doloris et
meroris mei locuta sū vlt; i p̄sens.
Tunc heli ait ei. **V**ade in pace. et deus
istē det tibi p̄cōnem tuā quā rogasti
eū. **A**t illa dixit. **H**inā inueniat an-
cilla tuā gratiā i oculis tuis. **E**t abiit
mulier i viā suā et comedit: vultūq;
illi? nō sūt āplius in diuersa mutati.
Et surrexerunt mane. et adorauerunt
coram dño: reuelat; sūt et venerūt in
domū suā ramatha. **C**ognouit autē
helchana annā uxore suā: et recordat?
est ei? dñs. **E**t factū ē post circulū dieq;
cōcepit anna et peperit filiū. vocauitq;
nomē eius samuel: eo q; a dño postu-
lasset eū. **A**scēdit autē vir ei? helchana
et oīs dom? ei?. ut imolaret dño hptā
solennē. et vocū suū: et anna nō ascen-
dit. **D**ixit enī viro suo. **N**on vadam
donec ablatur infans: et ducā eū ut
appareat ante cōspētū dñi. et maneat
ibi iugit. **E**t ait ei helchana vir suus.
Fac quod bonū tibi videtur: et mane
donec ablatus eū p̄corq; ut impleat
dñs verbū tuū. **M**anuit ergo mulier
et lactauit filiū suū: donec annoueret
eū a lacte. **E**t adduxit eū secū postq; ab-
laturat in vitulis rebus et rebus mo-
dis farine et aphora vini: et adduxit
eū ad domū dñi in sylo. **P**uer autem
erat adhuc infansulus. **E**t imolau-
runt vitulū. et obulerūt p̄es heli. **E**t
ait anna. **O**bscuro mī dñe. vniūc aia
tua dñe. **E**go sum illa mlier que steti
corā te hic. orās dñm pro puero isto.
Orauit: et dedit michi dñs p̄cōnem
meā quā postulauī eū. **I**ndico et ego

comodavi eū dñō: cūdis diebus quibus
fuit accomodat' dñō. Et adorauerūt
ibi dñm. Et adoravit anna et ait. **¶**
Exultavit cor meū in dñō: et exal-
tatu est cornu meū in deo meo.
Dilatatu ē os meū sup inimicos me-
os: quia letata sū in saluati tuo. Nō
est scūs ut ē dñs: neq; mi ē alius terra-
re: et nō est foris sicut deus noster. No-
lite multiplicare loqui sublimia: glo-
riantes. Recedat uerba de ore uestro:
quia deus scientiā dominū est: et ipsi
parant cogitationes. Arcus fortis
superat' ē: et inferni accendi sūt robore.
Saturati pūs p panibz se locauerūt:
et fameliā saturati sūt. Donet stecilis
peperit plurimos: et que multos ha-
bebat filios infirmata est. Dñs mor-
tificat et uiuificat: reducit ad inferos et
reducit. Dñs pauperem facit et dicit:
humiliat et subleuat. Suscitāt de pul-
uere egenū: et de stercore eleuat paupe-
rem: ut sedeat cū principibus: et solū
glē teneat. Dñi enī sūt cardines terre:
et posuit sup eos orbem. Pedes scōz
suoz seruabit: et impij in tenebris con-
nectentur: quia non in fortitudine sua
roborabit uir. Dñm formidabit ad-
uersarij ei: et sup ipos i celis tonabit.
Dñs iudicabit fines terre: et dabit im-
petium regi suo: et sublimabit cornu
xpī sui. Et abiit helchana i ramatha:
in domū suā. Puer autē erat minister
in conspē dñi: ante faciem hely sacer-
dotis. Porro filij hely: filij belial: uelri-
entes dñm: neq; officii sacerdotū ad
populū: sed qñq; insolasset uidiuā:
uenietat puer sacerdotis dñi coquerent
carnes: et habebat fustāculā cūdenē
in manu sua: et murebat eā in leberem

uel in caldaria: aut in ollam siue in
cacabū: et omne qd leuabat fustāculā:
tollebat sacerdos sibi. Sic faciebant
unūso isrl: uenietatū in sylo. Etiam
autēq; adolebant adipē uenietat puer
sacerdotis: et dicebat immolandi. Da
michi carnē: ut coquā sacerdoti. Non
enī accipiam a te carnem totam: sed
reudā. Dicebatq; illi immolans. Immo-
datur pñm iuxta more hodie adpe:
et tolle tibi quāntūq; desiderat aīa
tua. Qui rīdens aīebat ei. Nequaq;
stāt enī dabis: alioqui tollā ui. Erat
ergo peccatum pueroy grande uimā
coram dñō: quia terahēbat homines
sacchō dñi. Samuel autē ministrā-
bat aī facē dñi puer accind' ephor
lineo. Et nutiā paruā faciebat ei ma-
ter sua: quam afferebat stauis diebz
ascendens cum uiro suo: ut imolaret
hostiā solennem i uocu suū. Et bene-
dixit hely helchane et uxori eius: dixit
q; ei. Reddat tibi dñs semen de mēte
hac: pro serore qd comodasti dñō. Et
abierūt i locū suū. Vidit autē ego dñs
annā et cōcepit: et peperit tres filios et
duas filias. Et magnificatus ē puer
samuel apud dñm. Hely autem erat
senex valde: et audiuit omia que faci-
ebat filij sui unūso isrl: et quomodo
domināret cū mulieribz q obsecrabāt
ad hostiū tabernaculi: et dixit eis. Qua-
re facitis res huiusmodi quas ego
audio res pñimas ab omī ppho? No-
lite filij mei. Non enī est bona fama
quā ego audio: ut transgredi faciat
pphm dñi. Si peccauerit uir i uis: pla-
cari ei potest deus: si autem in domino
peccauerit uir: quis orabit pro eo? Et
nō audierunt uocem patris sui: quia

uoluit dñs occidere eos. Puer autem
samuel pñiebat atq; credebatur: et pla-
cebat tam deo q; hominibus. Venit
autē uir dei ad hely: et ait ad eū. Hec
dicit dñs. Numquid nō apre reudatus
sum domui patris tui cū esset i egip-
to in domo pharaonis: et elegi eū ex om-
nibus tribubz isrl michi i sacerdotem:
ut ascenderet ad altare meū: et adole-
ret michi incensum: et portaret ephor corā
me: et dedi domui patris tui omnia de
sacrificijs filioy isrl. Quare talē abie-
cisti uidiuā meā: et munera mea: q
pēpi ut offerrent in templo: et magis
honorasti filios tuos q; me: ut come-
deretis pñidas oīs sacrificij isrl ppli
mei: pñia autē dñs deus isrl. Loqueris
locut' sū: ut dom' tua et dom' patris tui
ministraret i conspē meo: usq; i semp-
ternū. Nūc autē dicit dñs. Abiit hoc
a me. Sed qñq; honorificauit me glē
facabo eū: qui autē contempnit me erit
ignobles. Ecce dies uenit: et pñdam
brachiū tuū: et brachiū dom' patris
tui: ut nō sit senex i domo tua. Et uide-
bis euulsum tuū in templo in uniuersis
prophjs isrl: et nō erit senex in domo
tua omibz diebz. Verūtamē nō auferā
uis pñius ex te ab altari meo: sed ut
destituerit oculi tui: et tabescat aīa tua:
et pars magna dom' tue moriet' cū
ad uirilem erat uenire. Hoc autē erit
tibi signū qd uerū ē duobz filijs tuis
ophuy et fines. In die uno morient'
ambo. Et suscitabo michi sacerdotem
fidelē qui iuxta cor meū et animā meā
faciet: et edificabo ei domū fidelē: et am-
bulabit coram xpō meo cūdis diebz.
Fuerit autē: ut quāq; remanserit i
domo tua ueniat ut oretur pro eo: et

offerat nūmū argenteum et totam pa-
tis: dicatq;. Dimitte me obsecro ad
unā partem sacerdotalem: ut comedā
bucellam panis. **¶**
Puer autem samuel ministrabat
dñō corā hely: et sermo dñi erat
pñius. In diebz illis non erat uisio
manifesta. Factū ē ergo in die quadā
hdy iacebat in lectulo suo: et oculi eius
caligauerāt: nec poterat uidē lucernā
dei anteq; exingueret. Samuel autē
dormiebat i templo dñi: ubi erat archa
dei. Et uocauit domin' samuel. Qui
respondens ait. Ecce ego. Et uocauit
ad hely: et dixit. Ecce ego. Vocasti enī
me. Qui dixit. Non uocaui te fili. Re-
uertere et dormi. Et abiit et dormiuit.
Et adiecit dñs rurliū uocare samuel.
Consurgeatq; samuel abiit ad hely: et
dixit. Ecce ego: quia uocasti me. Qui
rīdit. Nō uocaui te fili mi. Reuertere
et dormi. Porro samuel nec dū sciebat
dñm: neq; reudat' fuerat ei sermo dñi.
Et adiecit dñs: et uocauit adhuc sa-
muel scio. Qui surgēs abiit ad hely:
et ait. Ecce ego: quia uocasti me. Intel-
legit ergo hely quia dñs uocaret puer:
et ait ad samuel. Wade et dormi: et si
deinceps uocauit te dices. Loquere do-
mine: quia audit seruus tuus. Abiit
ergo samuel: et dormiuit in loco suo.
Et uenit dñs et stetit: et uocauit sicut
uocauerat scio. Samuel samuel. Et
ait samuel. Loquere dñe: quia audit
seruus tuus. Et dixit dñs ad samuel.
Ecce ego facio obū in isrl: qd quāq;
audierit timuerit ante aures eius. In
die illa suscitabo aduersū hely omia
q loquit' sū sup domū eius. Incipiā et
cōplebo. Predixi enī ei q iudicaturus

esset domū ei⁹ intermū ppter iniquita-
tem: eo qd nouerat indigne agē filios
suos: et non corripuerit eos. Idcirco
iurauit domui hely: qd nō epiet inq-
tas dom⁹ eius uidebis et munerib⁹
usq; intermū. Dormiuit autē samuel
usq; mane: aperuitq; hostia domus
dñi. Et samuel timebat indicare uis-
itū hely. Vocauit ergo hely samuelem
et dixit. Samuel fili mi. Qui rēdēns
ait. Presto sū. Et interrogauit eū. Quis
est hmo quē locut⁹ est dñs ad te? Dro-
re: ne claueris me. Hec faciat tibi de⁹
et hec addat: si abscondis a me hmonē
q; omnib⁹ uerbis que dida sunt tibi.
Iudicauit itaq; ei samuel uniuersos
sermōnes: et nō abscondit ab eo. Et ille
respondit. Dñs est. Quod bonū est i
oculis suis faciat. Creuit autē samuel
et dñs erat ei⁹: et nō recidit q; oib⁹
uerbis eius in terrā. Et cognouit uni-
uersus israhel a dan usq; beelabee: qd
fidelis samuel ppheta esset dñi. Et ad-
didit dñs ut apparēt in sylo: quoniā
reuelat⁹ fuerat domin⁹ samueli i sylo
iuxta uerbum domini: et euenit sermo
samuelis uniuerso israheli. **iii**

Et factū est i diebus illis: ouerūt
philistiim in pugna. Egredius
est nāq; isrl obuiā philistiim in p̄liū:
et castra metatus est iuxta lapidē ad-
iuorū. Porro philistiim uenerunt in
asser: et instruxerunt aciem contra isrl.
Intro autē certamine rega uenit isrl
philisteis: et celsi sūt in illo certamine
passim per agros q̄li quatuor milia
uicorū. Et reuersus est p̄plus ad castra.
Dixerūtq; maiores nati de isrl. Qua-
re percussit nos dñs hodie coram phi-
listiim? Jasteramus ad nos de sylo

archa federis dñi: et ueniat in mediū
nūc: ut saluet nos de manu inimicorū
nōrū. Misit ergo p̄plus in sylo: et ule-
runt inde archa federis dñi exercitū
federis sup cherubin. Itaq; duo filij
hely cū archa federis dñi oīy et fines.
Cūq; uenisset archa federis dñi i castra:
uociferat⁹ ē omīs isrl clamore gēdi:
et p̄sonuit ita. Et audierūt philistiim
uocē clamoris: dixerūtq; Que nā hec
est uox clamoris magni in castris he-
breorū? Et cognouerunt qd archa dñi
uenisset in castra. Timueruntq; philisti-
im dicētes. Venit deus i castra. Et in-
ganuerūt dicētes. Ne nobis. Nō enī hūc
tanta exaltatō hec et nudiustertius? Ne
nobis. Quis nos saluabit de manu
deorū sublimiū istorū? Hic sunt dñj: qui
percussit egip̄tū omni plaga i dēto.
Cōfortamini et estote uiri philistiim: ne
seruiatis hebreis sicut et illi seruierunt
nobis. Confortamini et bellare. Pugna-
uerūt ergo philistiim et celsus est isrl:
fugit unusquisq; in tabernaculū suū.
Et facta est plaga magna nimis: et
ciderūt de isrl triginta milia pedinū: et
archa dei capta ē. Duo quoq; filij hely
mortui sūt oīy et fines. Curres autē
vir de beniamin qd acie uenit in sylo
in die illa: celsa uelē: et cōsp̄sus puluē
caput. Cūq; ille uenisset: hely sedebat
sup sella cetera uia repedās. Erat autē
cor ei⁹ paues pro archa dñi. Vir autē
ille postq; ingressus est nūdauit uerbi:
et ululauit omīs ciuitas. Et audierūt
hely sonitū clamoris: dixerūtq; Quis ē
hic sonitus tumultus hui⁹? At ille re-
spondit et uenit: et nūdauit hely. Hec
autē erat nonaginta et octo annorū:
et q̄li eius caligauerāt: et uidere non

poterat. Et dixit ad hely. Ego sū qui
ueni de filio: et ego qui de acie fugi ho-
die. Cui ille ait. Quid adū est fili mi?
Rēdēns autē ille qui nūciabat: fugit
inquit isrl coram philistiim: et cūcta
magna scā est in p̄lo. Insup et duo
filij tui mortui sūt oīy et fines: et
archa dei capta est. Cūq; ille noiasset
archa dei recidit de sella retrorsū iuxta
hostiū: et hactis reuolū mortuus est.
Sēpē enī erat uir et grandiuus: et ipse
iudicauit isrl i dragita annis. Muris
autē ei⁹ uxor fines p̄gnans erat: uide-
naq; paruū. Et audito nuntio qd ca-
pta esset archa dei: et mortuus ē socer
suis et uir suus: inuoluauit se et pepit.
Iperuerunt enī in ea dolores subin. In
ipso autē mortuus mortuus ē? Dixerūt
ei qd stabāt circa eā. Ne timeas: quia
filij peperisti. Que nō rēdit eis: neq;
animaduertit. Et uocauit puer ycha-
bōd: dicens. Translata est glā dñi de
isrl: quia capta est archa dei. Et pro-
fecto suo et p puerū suo ait. Translata ē
glā ab isrl: eo qd capta esset archa dei.
Philistiim autē tulerūt archā. **v**
Dixit: et asportauerūt eā a lapide
adiuorū in azotū. Tulerūtq; philisti-
im archā dei: et inuoluerūt eā in templū
dagon: et statuerunt eā iuxta dagon.
Cūq; surrexissent diludo azotij altera
die: ecce dagon iacebat prius in terra
ante archā dñi. Et tulerūt dagon: et
restituerūt eū i locū suū. Rursūq; ma-
ne die altera cōsurgentes inuenerunt
dagon iacentem sup facie suā in terra
corā archa dñi. Capud autē dagon
et due palme manū ei⁹ absce reant
sup limen: porro dagon solus nūcus
remāscat in loco suo. Propter hanc

causā nō calcāt sacerdotes dagon et
omēs qui ingrediantur templū ei⁹ sup
limē dagon in azotū: usq; i hodiernū
diem. Agguata ē autē man⁹ dñi sup
azotios: et demolit⁹ est eos. Et percussit
in secciore parte natiū azotū et fines
ei⁹: et ebullierūt uille et agri in medio
regionis illius et nate sunt mures: et
facta est celsio mortis magne in ciui-
tate. Videntes autē uiri azotij huius-
modi plagā dixerūt. Non maneat
archa dei isrl apud nos: quā dura est
man⁹ eius sup nos et sup dagon dei
nr̄i. Et uidentes cōgregauerūt omēs
sarrapas philistiim ad ler: et dixerūt.
Quid faciam⁹ de archa dei isrl? Rē-
runtq; gēthi. Circumducat archa dei
isrl. Et circūduxerūt archā dei israhel.
Illis autē circūducentib⁹ eam: fiebat
man⁹ dñi dei p singlas ciuitates in
seccione magne nimis: et p̄uidebat
uiros uniuersosq; uerbis a puo usq;
ad maiorem: et computrebāt p̄mi-
netes q̄tales eorū. Inierūtq; gēthi celi:
sūt: et fecerūt sibi sedes pelliceas. Misit
enī ego archā dñi i archaron. Cūq;
uenisset archa dñi dei in archaron: et
damauerūt archaronite dicētes. Ad-
duxerūt ad nos archā dei isrl: ut inter-
ficiat nos et p̄p̄m nr̄m. Misit enī itaq;
et cōgregauerūt omēs sarrapas phil-
istin. Qui dixerūt. Dimitte archā
dei isrl et reuertat in locū suū: ut non
incedat nos cū p̄lo nr̄o. Stabat enī
pauor mortis in singulis uerbis: et
guillima man⁹ dñi dei. Viri quoq; q
mortui nō fuerāt p̄uidebant in seccio-
re parte natiū: et ascendebat ulular⁹
Fon⁹ cuiusq; ciuitatis in celū. **vi**
uit ergo archa dñi in regione

philistinorum septem mensibus. Et post hoc
vocauerunt philistinorum sacerdotes et di-
uinos dicentes. Quid faciamus de archa
dei? Indicare nobis: quod remittamur
ea in locum suum. Qui dixerunt. Si remit-
tis archam dei israel nolite dimittere ea
vacua: sed quod debemus ei: reddite pro peccato.
Et tunc curabimini: et scietis quare non
recedat manus eius a vobis. Qui dixe-
runt. Quid est quod pro delicto reddere
debeamus ei? Respondimus illi. Quia
numquam puellas philistinorum quinque
annos aureos faciemus: et quinque mures
aureos: quia plaga una fuit omnibus
vobis et sacerdotibus vestris. Faciemusque simi-
tudines annorum vestrorum: et similitudines mu-
rii qui demoliti sunt terra: et habundans deo
israel gloriatur: si forte reuertatur manus suam
a vobis: et a dijs vestris: et a terra vestra.
Quare grauatis corda vestra sicut aggerem
vane egredi: et pharaon cor suum: Nonne postquam percussus est: tunc dimisit eos et
abierunt? Nunc ergo accipite et facite
plaustra novum unum: et duas vacas fe-
cias quibus non est imposuimus iugum iungere
in plaustro: et recludite vitulos earum
domini. Tolleisque archam domini et ponetis
in plaustro: et vasa aurea que egessimus
ei pro delicto ponetis in capsellam ad lac-
tus eius: et dimittite eam ut vadat: et aspici-
etis. Et si liquidum per viam finium suorum
ascendit: terra bechlamis ipse fecit nobis
hoc malum grande: sin autem minime:
sciamus quia nequaquam manus eius? reigrit
nos: sed casu accidit. Fecerunt ergo illi
hoc modo: et tollentes duas vacas
que ladabatur vitulos iuxerunt ad plaustrum:
vitulosque earum conduxerunt domum. Et po-
suerunt archam dei super plaustrum: et ca-
psellam que habebat mures aureos et
similitudinem annorum. Ibat autem indirectum
vace per viam que ducit bechlamis: et

inter uno gradiebantur pueri et mu-
gientes: et non declinabat neque ad dex-
tram neque ad sinistram. Sed et sarcaphe
philistinorum sequebantur usque ad terminos
bechlamis. Porro bechlamitis mercedem
trahunt in valle. Et elevantes oculos suos
viderunt archam: et gaudium fuit eis
dixissent. Et plaustrum venit in agrum iohannis
bechlamitis: et fecit ibi. Erat autem ibi
lapis magnus. Et contriderunt ligna
plaustrum: vacasque imposuerunt super ea
holocaustum domino. Revertit autem deposuerunt
archam dei: et capsellam que erat iuxta
eam in qua erat vasa aurea: et posuerunt
super lapidem grandem. Viri autem bechla-
mitis obulerunt holocausta: et immola-
verunt victimas in die illa domino. Et
quinque sarcaphe philistinorum viderunt: et
reverti sunt in archaron in die illa. Qui
sunt autem anni autem quos reddiderunt
philistinorum pro delicto domino. Azor unum:
gaza unum: ascalon unum: geth unum:
archaron unum: et mures aureos secundum
numeros: verbum philistinorum quinque: puellas
quas ab urbe murata usque ad villam
que erat absque muro: et usque ad abel
magnum super que posuerunt archam domini:
que erat usque in illa die in agro iohannis
bechlamitis. Percussit autem dominus de
viris bechlamitis eo quod viderunt
archam domini: et percussit de populo septuaginta
viros et quinquaginta milia plebis. Pu-
erique populi eo quod dominus percussisset plebem
plaga magna. Et dixerunt viri bechla-
mitis. Quis poterit stare in conspectu domini
dei sancti huius? Et ad quem ascendet a
nobis? Misimusque minos ad habita-
tores carchiarum dicentes. Redu-
cite philistinorum archam domini: descendite
et reducite eam ad vos. **vi**
Uenerunt ergo viri carchiarum et
reduxerunt archam domini: et intulerunt

eam in domum aminadab in gabaa.
Erazar autem filius eius edificaverunt:
ut custodiret archam domini. Et factum est
ex qua die mansit archa domini in carchia-
thiarum: multiplicati sunt dies. Erat
quinque iam annus vicinus. Et requieverunt
omnes domus israel post dominum. Fuit autem
samuel ad unumquamque domum israel dicens.
Si in toto corde vestro revertimini ad dominum
auferite deos alienos de medio vestrum
baalim et astaroth: et parate corda
vestra domino: et servite ei soli: et erit vobis
de manu philistinorum. Abstulerunt ergo
filii israel baalim et astaroth: et servierunt
domino soli. Dixit autem samuel. Congre-
gate unumquemque israel in masphar: ut oran
pro vobis dominum. Et convenerunt in mas-
phar. Hauseruntque aquam et effuderunt
in conspectu domini: et ieiunaverunt in die
illa et dixerunt. Tibi precamini? dicit. Qu-
dicaveruntque samuel filius israel et masphar.
Et audierunt philistinorum quod congregati
esset filii israel in masphar: et ascenderunt
sarcaphe philistinorum ad israel. Quod cum
audisset filius israel: dimiserunt a facie phi-
listinorum. Direxeruntque ad samuelem. Ne
cesses pro nobis clamare ad dominum deum
nostrum: ut salvet nos de manu philisti-
norum. Tulit autem samuel agnum ladentem
unum: et obtulit illi holocaustum in regem
domini. Et clamavit samuel ad dominum pro
israel: et gaudium ei dominus. Factum est
autem cum samuel offerret holocaustum
philisteos inter bellum contra israel. Quo-
tunc autem dominus fragore magno in die
illa super philistinorum: et evertit eos: et reli-
quavit a filiis israel. Egredienturque viri israel de
masphar persecuti sunt philisteos: et
percussit eos usque ad locum quem erat siber
bechthar. Tulit autem samuel lapidem
unum: et posuit eum inter masphar: et inter
seu: et vocavit nomen loci illius: lapis

adiutorij. Dixeruntque. Quicquidque auxiliatur
est nobis dominus. Et humiliati sunt phi-
listini: nec apposuerunt ultra ut veni-
rent in terminos israel. Facta est itaque ma-
nus domini super philisteos cunctis diebus
samuelis: et reddite sunt urbes quas
tulerat philistinorum ab israel: ab archa-
ron usque: geth: et terminos suos. Libera-
vitque israel de manu philistinorum: et erant
pax inter israel et amoretum. Iudicabatque
samuel israel cunctis diebus vite sue: et ibat
per singulos annos circumiens bechel et gal-
gala et masphar: et iudicabat israel in
supradictis locis. Revertaturque in
ramatha: ibi enim erat domus eius:
et ibi iudicabat israel. Edificavit
etiam ibi altare domino. **viii**
Factum est autem cum senisset samuel:
posuit filios suos iudices israel.
Fuitque nomen filij eius primogeniti
iohel: et nomen secundi aby: iudici
in beclaber. Et non ambulaverunt filii illi
in vijs eius: sed declinaverunt post aua-
ritiam acceperuntque munera: et pervertit
iudiciu. Congregati ergo universi ma-
iores natu israel venerunt ad samuelem in
ramatha: dixeruntque ei. Ecce tu senes-
cit: et filij tui non ambulant in vijs tuis.
Constitue nobis regem ut iudicet nos:
sicut et universi habent nationes. Disple-
cuitque sermo in oculis samuelis: eo quod
dixisset de nobis regem ut iudicet nos.
Et oravit samuel ad dominum. Dixit au-
tem dominus ad samuelem. Audi vocem populi:
in omnibus que locutus sum tibi. Non enim abiecerunt
sed me: ne regem super eos. Iuxta dicta
opera sua que fecerunt a die quando edu-
xi eos de egipto usque ad diem hanc: sicut dixe-
runtque me et fuerunt dijs alienis: sic
faciunt etiam tibi. Nunc ergo voca eos:
audi. Veritatem ostendat eos: et p-
dis eius regis qui regnabitur est super eos.

Dixit itaq; samuel oia verba dñi ad
pplm qui pecierat a se regē. et ait. Hec
erit ius regis. qui imperatur⁹ est vob.
filios vros tollet et ponet in currib⁹
suis. facietq; sibi equites et p̄cursores
q̄drigay suay. et stituer sibi tribunos
et cūriones. et aratores agroꝝ suoy
et meliores segetū. et fabros armoy
et curruū suoy. filias q; vras faciet sibi
vnguētarias. et forarias. et panificas.
Agros q; vros et vineas et oliueta o-
prima tollet. et dabit suis suis. Sed et
segetes vestras et vineas reddet. adde-
rimabit. ut de eunuchis et famulis suis.
Securos etiā vros et acillas. et iuvenes
oprimos et alinos aufert. et ponet in
ope suo. Greges q; vros addicimabit.
votq; cūis ei serui. Et clamabit in
die illa a facie regis vti quē elegistis
vobis. et nō exaudiet vos dñs in die
illa. quia p̄stis vobis regē. Soluit
autē p̄ps audire vocem samuelis. sed
dixerūt. Nequaquē. Rē enī erit sup nos
et erim⁹ nos q; sicut omnes p̄ces. et iu-
dicabit nos rex n̄r. et egrediet aū nos.
et pugnabit bella n̄ra p nobis. Et au-
diuit samuel oia verba ppli. et locutus
est ea in aurib⁹ dñi. Dixit autē dñs
ad samuelem. Audi vocē eoy. et stitue
sup eos regē. Et ait samuel ad viros
isrl. Vadat unusquisq; in ciuitate suā.
Et erat vir de beniamin nomine **u**
eis. fili⁹ abiel. filij seoz. filij bechor.
filij sareh. filij aphia. filij viri iemini
fortis robore. Et erat ei fili⁹ vocablo
saul. electus et bonus. et nō erat vir de
filij isrl melior illo. Ab humeris et sur-
sum eminebat sup omne pplm. Pece-
rant autē aline eis p̄is saul. Et dixit
eis ad saul filiū suū. Tolle tecū unū de
pueris. et cōsurgas vade et q̄re alinas.
Qui cū transisset p montē ephraim

et p terrā salisa et nō inuenisset. t̄stiterūt
etiā per terrā salim et nō erat. sed et per
terrā iemini. et minime reperit. Cū au-
tem venisset in terrā suph. dixit saul ad
puerū qui erat cū eo. Veni et cūramur.
ne forte dimiserit pater meus alinas. et
solicius sit p nobis. Qui ait ei. Ecce
vir dei est in ciuitate hac vir nobilis.
omne qd loquit. sine ambiguitate verū.
Nunc ergo cam⁹ illuc. si forte induit
nobis de via n̄ra ppter quā venimus.
Dixitq; saul ad puerū suū. Ecce ibim⁹.
Quid ferem⁹ ad virū dei? Panis defuit
in sistracis n̄ris. et sportulā nō habē-
mus ut deū homini dā. nec quicq;
aliud. Rursum puer cūdit saul. et ait.
Ecce inuēta est in manu mea q̄ra p̄s
staretis argentū. denus homini dā. ut
inducit nobis viā n̄ram. Olim in isrl
sic loq̄bat unusquisq; vadēs cōsulare
deū. Venite et eamus ad vidēte. Qui
enī p̄ps dicitur hodie. vocabat olim
videns. Et dixit saul ad puerū suū.
Optim⁹ timo tu? Veni cam⁹. Et cecidit
in ciuitate. in q̄ erat vir dei. Cūq; ascen-
derent diuī ciuitatis inuenerūt puellas
egredientes ad hauriendam aquā. et
dixerūt eis. Num hic est videns? Que
rēdentes dixerūt illis. Hic ē. Ecce ante
te. stetit nūc. Hodie enī venit i ciui-
tate. quia sacrificiū est hodie ppli in re-
cesso. Ingressiētes urbē stant inuenerūt
eū. anteq; ascēderet recessū ad velsandū.
Neq; enī comessur⁹ est p̄ps donec ille
veniat. quia ipse b̄ndixit ip̄s. et deu-
reps comedit qui vocatū fuit. Nūc ergo
cōscendite. quia hodie reperietis eū. Et
ascēderūt in ciuitate. Cūq; ambularet in
medio urbis. apparuit samuel egredi-
ens obviam eis. ut ascēderet i recessū.
Dñs autē reuelauerat auriculā samu-
elis. aū unā diē qm veniret saul dñs.

Hac ip̄a hora q̄ nūc est. tras mittam
vtrū ad te de terra beniamin. et vnges
eū ducem sup pplm meū isrl. Et salua-
bit pplm meū de manu philistinoy.
q̄a respici pplm meū. Venit enī clamor
eoy ad me. Cumq; aspexisset samuel
saul. dñs dixit ei. Ecce vir quē dixerā
tibi. Iste dñabitur p̄lo meo. Accessit
autē saul ad samuelem in medio porte
et ait. Iudica oro michi. ubi est dom⁹
videns? Et cūdit samuel saul dicens.
Ego sum vidēs. Ascende ante me in
recessum ut comedas meū hodie et di-
mitte te mane. et oia que sunt in corde
nro indicabo tibi. et de alinis quas
indistitit. p̄didisti. ne solicius sis.
quia inuēte sunt. Et cūis erat op̄ia
quēq; isrl. Stōne tibi et omni domui
p̄is tui. Rēdēs autē saul ait. Nūq̄d
non fili⁹ iemini ego sum de minima
tribu isrl. et cognatio mea nouissima
inter omnes familias de tribu benya-
min. Quare ergo locut⁹ es michi ser-
monem istū? Assumēs itaq; samuel
saulē et puerū ei⁹. introduxit eos in
recessū. et dedit eis locū in capite eoy
q̄ fuerat inuicatu. Erāt enī q̄si triginta
viri. Dixitq; samuel corō. Da parau
quā dedi tibi. et p̄cipi ut reponēs seor-
sum apud te. Leuauit autem corus ar-
minum. et posuit ante saul. Dixitq; sa-
muel. Ecce qd remansit. pone ante te
et comede. quia de indultia seruatiū
est tibi quādo pplm vocauit. Et comē-
dit saul cum samuele in die illa. Et de-
scēderūt de recesso in opidū. et locut⁹
est cum saule i solario. Stauitq; saul
in solario et dormiuit. Cumq; mane
surrexisset et iā dñs luctet. vocauit
samuel saulē in solario dicens. Sur-
ge ut dimittā te. Et surrexit saul. Egre-
ssiq; sūt ambo. ip̄e videlicet et samuel.

Cūq; descēderūt in extrema p̄te ciuita-
tis. samuel dixit ad saul. Dic puerō.
ut antecedar nos et cūseat. Tu autem
stabis paulisper. ut inducā tibi vbi dñs.
Ulit autē samuel laticulam
vbi. et effudit sup caput eius. et
deolauit. Et cū ait. Ecce unxit te dñs
sup hereditatē suā in p̄ntē. et libera-
bis pplm suū de manib⁹ inimicoy eoy
q̄ in circuitu ei⁹ sūt. Et hoc tibi signū.
quia unxit te deus in p̄ncipē. Cūq;
abieris hodie a me. inuenies duos vi-
ros iuxta sepulchrū rachel in finib⁹ ben-
yamini in meridie. dicens tibi. Inuen-
te sūt aline ad q̄s itas pquirendas.
et intemissis p̄ ruis alinis solicius
est p vobis. et dicit. Quid faciā de filio
meo? Cūq; abieris inde. et ultra transi-
eris et veneris ad quercū thabor. inue-
nient te tres viri ascendentes ad deū in
berhel. un⁹ portās tres hedos. et alius
tres tortas panis. et alius portans la-
ganā vini. Cūq; te saluauerit dabunt
tibi duos panes. et accipies de manu
eoy. Post hec venies in collē dñi. ubi
est stadio philistinoy. Et cū ingressus
fueris ibi urbē. obuiū habebis gregē
prophetay descendentū de recesso. et
ante eos psalteriū et tympanū et tibā
et citharā. ip̄osq; p̄fantes. et insiliet
in te spūs dñi et p̄fabis cū eis. et mu-
taberis in virū aliū. Quādo ergo eue-
nerint signa hec oia tibi. fac quicūq;
inuenierit man⁹ tuā. quia dñs est tecū.
Et descēdes ante me in galgala. Ego
quippe descēdā ad te. ut offeras obla-
tionem et imoles victimas pacificas.
Septem diebus expectabis donec veniā
ad te. et ostendā tibi que faciās. Itaq;
cum auerisset humerū suū ut abiret a
samuele. immutauit ei deus cor aliud.
et uenerūt omnia signa hec in die illa.

Veneruntque ad peditum collum: et ecce tu-
neus pphar: obui? ei. Et insiluit super
eum spūs dñi: et pphauit in medio eorū.
Videntes autē omēs qui nouerāt eū
heri et nudius tertius qd esset cū pphis:
et ppharet: dixerūt ad inuicē. Que nā
res accidit filio dñi? Nūc et saul inter
prophetas? Rēdūq; alius ad alterū
dicens. Et cū p? ei? Propterea uelū ē
in pueritiā. Nūc et saul inter pphas?
Cecidit autē pphare: et uenit ad regel-
sum. Dixitq; patruus saul ad eū: et ad
puerū ei? Duo abistis? Qui rēderunt.
Quare alinas. Quas cū nō repissim?
uenerūt ad samuelem. Et dixit ei paru-
luus. Indica michi. quid dixerit tibi
samuel. Et ait saul ad patruū suū. In-
dicauit nobis quia inuenire essent ali-
ne. De sermone autē regni nō indica-
uit ei: quē locus? fuerat ei samuel. Et
conuocauit samuel pphm ad dñm in
masphar: et ait ad filios isrl. Hec di-
xit dñs deus isrl. Ego eduxi isrl de egi-
pto: et tui uos de manu egiptiorū: et
de manu dñi regū qd affligebāt uos.
Hos autē hodie pcectis dñm deū
uērū: qd solus saluabit uos de uniuersis
malis et tribulacōnibz uēis: et dixit isrl.
Nequaquā: sed regem cōstitue sup uos.
Nūc ergo scate corā dño p mibz uēas
et per familias. Et applicauit samuel
omēs tribz isrl: et cecidit sors sup tribū
benyamin. Et applicauit tribū benya-
min et cognationes ei: et cecidit super
cognationē meri: et peruenit usq; ad
saul filiū dñi. Quēscūt ergo eū: et nō
est inuentus illic. Et cōsulerunt post
hec dñm: vñ nam uenit? esset illuc.
Rēdūq; dñs. Ecce abscondit? est domi.
Eccurserūt itaq; et culerūt eū inde. Hec
q; in medio pphar: aliorū fuit uniuerso
populo ab humero et sursum. Et ait

samuel ad omniū pphm. Ecce uidetis
quē elegit dñs. quū non sit filius illi in
omni ppho. Et clamauit omēs pphs: et
ait. Vinar regē. Locut? est autē samuel
legē regni ad pphm: et scripsit in libro
et reposuit corā dño. Et dimisit samu-
el omniū pphm singulos in domū suā.
Sed et saul abiit in domū suā in ga-
baath. Et abiit eū eo p? reuēit: quon-
iam reuerat deus corda. Filij uero belial
dixerūt. Nūc saluare uos poterit isrl?
Et desperauit eū: et nō attulerūt ei mi-
nera. Ille uero dissimulabat se audire.
Et factū est qd post mēsem. **A**scendit naas amonites et pug-
nare cepit aduersū yabes galaad: dixe-
runtq; omēs uiri yabes ad naas. Ha-
beto nos federatos: et seruiem? tibi. Et
rēdit ad eos naas amonites. In hoc
fecit uobiscū fedus: ut tui dñm uērū
oculos dectos: pnamq; uos oppro-
briū in uniuerso isrl. Et dixerūt ad eū
seniores iabes. Cōcedite uobis septē dies:
ut mittamus nūc ad uniuersos me-
minos isrl: et si nō fuerit qui defendat
nos egrediamur ad re. Venerūt ergo
mici in gabaath saulis: et locuti sunt
ūba hec audiente ppho. Et leuauit oīa
ppla uocē suā et hauc. Et ecce saul ueni-
et sequēs boues de agro et ait. Quid
habet ppha qd plorat? Et narrauerūt
ei uerba uiroū iabes. Et insiluit spūs
dñi in saul cū audisset hec ūba: et iras
est furor ei? nimis. Et assumēs uerūq;
bouē: cōdidit in kusta: mihq; i omēs
terminos isrl p manu mīdōy dicens.
Quicūq; nō rēuerit et secutus fuit saul
et samuel: sic fiet hōbz ei? Quia sic ergo
timor dñi pphm: et egressi sūt quasi uir
un? et ceciderūt eos in bezzech. Fecerūt
q; filioy isrl necia milia: uiros autē
iuda: triginta milia. Et dixerūt mīci

qui uenerāt. Sic dicens uiris qui sūt
in iabes galaad. Eas erit uobis salu-
tū in iabes sol. Venerūt ergo mīci et
nūciauerūt uiris iabes. Qui letati sūt
et dixerūt. Mane rēbim? ad uos et fa-
cietis nobis omē qd placuit uobis. Et
factū ē cū dies rasti? uenisset: ceciderūt
saul pphm in tres partes. Et ingressus
est media castra in uigilia matutina:
et pulsit amon usq; dū inalefecit dies.
Reliqui autē dissi? sūt: ita ut nō relin-
querent in eis duo pariter. Et ait ppha
ad samuelem. Quis est iste qd dixit saul
nō regnabit sup uos? Dāte uiros et
interficiant? eos. Et ait saul. Nō o-
deur quiscūq; in die hac: quia hodie
fecit dñs salutem in isrl. Dixit autē sa-
muel ad pphm. Venite et eam? in gal-
gala et inuocem? ibi regnū. Et pphm
oīs ppla i galgala: et fecerūt ibi regem
saul: coram domino in galgala. Et
immolauerūt ibi uictimas pacificas
coram domino. Et letatus est ibi saul
et cuncti uiri israhel nimis. **U**
Dixit autē samuel ad uniuersū isrl.
Ecce audiuī uocem uēam iuxta
oīa qd locuti estis ad me: et cōstitui sup
uos regē. Et nūc rē? gradit ante uos.
Ego autē senui et incanui. Porro filij
mā uobiscū sūt. Itaq; cōuēlat? corā
uobis ab adolescentia mea usq; ad hāc
diē: ecce ppho sū. Loqimini de me corā
dño et corā xpo ei? vñ bonē cūlūq;
ruler? aut alimū. Si quēquā calūniat?
sū: si oppōsi aliquid? si de manu cui? quā
mun? accepi: et cōtemnā illud hodie
restituāq; uobis. Et dixerūt. Nō es ca-
lūniatus nos: neq; oppressisti: neq;
culisti de manu alius? quippiā. Dixit
q; ad eos. Testis est dñs aduūsum uos
et testis xps eius in die hac: quia non
inuenietis in manu mea quippiam.

Et dixerunt. Testis. Et ait samuel ad
pphm. Dñs qui fecit moysen et aaron:
et eduxit pphs uros de terra egipti adest.
Nūc ergo scate ut iudicō contendā ad-
uersū uos corā dño: de omnibz mīse-
ricordiis dñi: quas fecit uobiscū et cū
ptribz uēis: quō iacob ingressus est in
egiptū: et clamauerūt patres uestri ad
dñm: et misit dñs moysen et aaron:
et eduxit pphs uros de egipto: et colloca-
uit eos in loco hoc. Qui obliu? sūt dñi
dei sui: et tradidit eos in manu israhel
magistri militie asor et in manu phi-
listinorū: et in manu regis moab: et pu-
gnauerunt aduersū eos. Postea autē
clamauerūt ad dñm: et dixerūt. Pecca-
uim? quia dēlim? dñm: et seruim?
baalim et astaroth. Nūc ergo erit nos
de manu inimicorū nōrū: et seruientis
tibi. Et misit dñs iacob aal et baderā:
et repte et samuelem. Et erūt uos de manu inimicorū uestrorū
per circuitū: et habitabitis cōfidenter.
Vidētes autē qd naas rex filioy amō
uenerūt aduersum uos: dixistis michi
nequaquā: sed rex impabit nob: cū dñs
deus uester regnaret in uobis. Nūc ergo
ppho est rex u? quē elegistis et petistis.
Ecce dedit uob dñs regē. Si cōmiseris
dñm et seruieris ei et audieris uocē
ei? et nō desperaueris os dñi: eritis
et uos et rex qui impat uob sequēs
dñm deū nōrū. Si autē nō audieris
uocē dñi: sed desperaueris sermones
ei? erit man? dñi sup uos et sup pphs
uros. Sed et nūc scate: et uidete rem
istā grandē: quā facurus est domin?
in cōspēu uō. Nūquid nō mellis tri-
tia est hodie? Inuocabo dñm et dabit
uoces et pluuias: et facietis et uidebitis
quia grande feceritis uobis malū in
cōspēu dñi: prentes sup uos regem.

Et clamavit samuel ad dñm. et dedit
dñs voces et pluias in illa die. Et
muit omnis pps nimis dominũ. et
samuel. Et dixit unũsquisq; ad
samuelem. Ora pro filiis tuis ad dñm
dñi tuũ. ut nō moriant. Addidimus
enĩ uniuersis peccatis nr̃is malum. ut
peterem⁹ nobis regē. Dixit autē samu-
el ad pplm. Nolite timere. Vos fecistis
unũsquisq; malũ hoc. Verũtamen nolite
recedere a tergo dñi. sed seruite dño in
omni corde ṽro. et nolite declinare post
vana q̃ nō p̃derũt vobis. neq; erũt vobis.
quia vana sunt. et nō desinquet dñs
pplm suum. ppter nomen suũ magnũ.
q̃a iurauit dñs facere vobis sibi pplm.
Abstine autē a me hoc peccatũ in dño.
ut cesset orare p vobis. et docebo vos
viã rectã et bonã. Igitur timere dñm. et
seruire ei in veritate. et tẽ toto corde ṽro.
Vidistis enĩ magnificã que in vobis
gessit dñs. Quod si p̃seueraueris in
malicia et vobis et regi ut patieris p̃bitis.

Filius unius anni erat **xiij**
saul cũ regnare cepisset. duobus
autē annis regnauit sup isrl. Et elegit
sibi saul tria milia de isrl. Et erant cũ
saul duo milia i machinas et i mōte
bethel. mille autem cũ yonathã in ga-
baa beniamin. Porro ceteri pplm rani-
ficati unũqueq; in tabernacula sua. Et p-
cussit yonathas stationē philistinorũ
que erat in gabaã. Quod cũ audisset
philistim. saul cecinit buccina in om-
ni terra dicens. Audiãt hebrei. Et uni-
ũsquisq; isrl audiuit huiusmodi samã.
percussit saul stationē philistinorũ. Et
egressi sunt isrl aduersus philistim. Cla-
mavit ergo pps post saul i galgala.
et philistim congregati sũt ad p̃liandũ
contra isrl. triginta milia currũ. et sex
milia equitum. et reliquũ vulg⁹ sicut

harena q̃ est in lidoze maris plurima.
Et ascendentes castrametati sũt i machi-
nas. ad orientem bethauen. Quod cũ
vidissent viri isrl se in arce positos. a-
ffidus enĩ erat pps. et absconderũt se in
sp̃luntis et in abditiis. in p̃tis quoq;
et in aneis et in distantiis. Hebrei autē
cũstodiũt iordanē. terrã gad et galad.
Cũq; adhuc esset saul i galgala. uni-
uersus pps p̃teritus est qui sequebatur
eũ. Et expectauit iuxta placũ samue-
lis septe diebus. et non venit samuel
i galgala. Dilapsusq; est pps ab eo.
Sicut ergo saul. Afferre michi holocaustũ
et pacifica. Et obtulit holocaustũ.
Cũq; compleisset offerens holocaustũ.
ecce samuel veniebat. Et egressus ē saul
obuiã ei. ut saluaret eũ. Locutusq; est
ad eũ samuel. Quid fecisti? Respondit
saul. Quia vidi q̃ pps dilaberent a
me. et tu non ueneras iuxta placitũ
dñs. porro philistim congregati fue-
rant i machinas. dixi. Nunc descende
philistim ad me i galgala. et faciam
dñi nō placari. Necesse erat cõpulsũ
obuiũ holocaustum dño. Dixitq; sa-
muel ad saul. Bulte egisti. nec iusto-
disti mādãra dñi dei tui que p̃cepi tibi.
Quod si nō fecisses. iã nunc parasset
dñs regnũ tuũ sup isrl in sempiternũ.
Sed nequaq; regnũ tuũ ultra surget.
Quasiuit dñs sibi virũ iuxta cor suũ. et
p̃cepit ei dñs ut esset dux sup pplm suũ.
eo q̃ nō seruaueris que p̃cepit dñs.
Samuel autem surrexit. et ascendit de
galgalis. in gabaã beniamin. Et reli-
qui ppli ascenderunt post saul. obuiã
pplis qui repugnabāt eos. venientes
de galgala i gabaã in colle beniamin.
Et recessit saul pplm q̃ intueri fuerat
cũ eo. quasi secentos viros. et saul et
yonathas filius eius. populũq; qui

inuentus fuerat cũ eis. erat in gabaã
beniamin. Porro philistim descenderũt
i machinas. Et egressi sũt ad p̃liandũ
de castris philistinorũ tres cunei.
Unus cuneus p̃gebat contra viam
ephrain. ad terrã saul. Porro alius
ingrediebatur p viã bethpron. Tertius
autē uenerat se ad iter terminũ in terra
sabaã. imminētis uallis setym et tra-
desit. Porro faber ferrarius nō inue-
niebat in omni terra isrl. Laureat enĩ
philistim. ne forte faceret hebrei gladi-
um aut lanceã. Descendebat ergo ois
israhel ad philistim. ut acquireret unũ-
quisq; vomerem suũ et ligonem et secu-
rũ et tridentē et sarculũ. Reule itaq;
erāt acies vomerũ et ligonũ et tridentũ
et securũ. usq; ad stimulũ corrigendũ.
Cumq; uenisset dies p̃elii. non est in-
uentus ensis et lancea in manu cuius
populi qui erat cum saul et yonathã
filijs eius. recepit saul et yonathã filio-
rũ. Egressa ē autem stacio philistinũ
ut transenderet i machinas. **xiiij**

Et accidit in q̃dam die. ut diceret
yonathas filius saul ad adole-
scētem armigerũ suũ. Veni et cõscam⁹
ad stationem philistinorũ. q̃ est trans
locũ illũ. Patri autē tuo hoc ip̃m non
indicauit. Porro saul morabatur in
extrema parte gabaã. sub malo g̃nato
q̃ erat in agro gabaã. Et erat pps cũ
eo q̃li secentorũ viros. Et achias filius
achib fr̃atris ychabod filij phineas.
qui unus fuerat ex h̃ely sacerdote dñi
in sylo. portabat ephod. Sed et pps
ignorabat quo esset yonathas. Erāt
autē inter ascensũ. ppter quos nitebat
yonathas cõscire ad stationes philisti-
norũ. minentes petre et uicq; parte.
et q̃li in modũ dentũ. scopuli h̃munde
p̃cepti. Nomen uni boles. et nomē

alteri sene. Unus scopulus p̃minens
ad aquilonem et aduerso machinas.
et alter ad meridie contra gabaã. Dixit
autē yonathas ad adolescētem armi-
gerũ suũ. Veni et cõscam⁹ ad stacio-
nem i circumfossorũ horũ. si forte faciat
dñs p nobis. quia non est dño difficile
saluare uel i multis uel in paucis. Dixit
q; ei armiger suus. Fac omnia q̃ pla-
cent animo tuo. Perge quo rupis. et
ero tecũ ubiq; uolueris. Et ait yona-
thas. Ecce nos transimus ad viros
illos. Cũq; apparuerim⁹ eis. si taliter
locuti fuerit ad nos. manere donec ue-
niam⁹ ad vos. Stant⁹ in loco ñro. nec
ascendam⁹ ad eos. Si autem dixerint
ascendite ad nos. ascendam⁹ ad eos.
quia tradidit eos dñs i manib⁹ nr̃is.
Hoc erit nobis signũ. Apparuit igit⁹
utroq; stationi philistinorũ. Dixerũtq;
philistim. En hebrei egrediunt⁹ de ca-
uertis. in quib⁹ absconditi fuerāt. Et
locuti sunt viri de statione ad yona-
than et ad armigerũ eius. dixeruntq;
Ascendite ad nos. et ostendam⁹ uobis
rem. Et ait yonathas ad armigerũ suũ.
Ascendamus. Sequare me. Tradidit
enĩ dñs eos in manus isrl. Ascendit
autē yonathas. manib⁹ et pedib⁹ rep-
tans. et armiger ei⁹ post eũ. Et cũ uidi-
ssent facie yonathę. Itaq; alij caderāt
autē yonathan. alios armiger ei⁹ in-
fidebat. sequēs eum. Et facta ē plaga
p̃ma. q̃m percussit yonathas et armiger
eius. q̃li uiginti viros. in media parte
iugeris. q̃m par boni in die arare con-
suevit. Et factũ est miraculũ in castris
et p̃ agro. Sed et ois pps stationis
eorũ qui erāt ad p̃cedandũ obstupuit.
et turbata sunt castra. Et accidit q̃li
miraculũ a deo. Et resp̃xerũt speculato-
res saul qui erāt in gabaã beniamin.

Et ecce instituta p[er]trata. Et huc illucq[ue] diffugiens. Et ait saul p[ro]ph[eta] qui erat cu[m] eo. Requirit[ur] et videt[ur] quis abiecit e[um] nobis. Cumq[ue] requisissent. repperit[ur] est n[on] adesse yonathan. et armigeru[m] eius. Et ait saul ad actia[m]. Applica archa[m] d[omi]ni. Erat eni[m] ibi archa d[omi]ni in die illa. cu[m] filiis isrl. Cuiq[ue] loq[ue]retur saul ad sacerdot[em]. tumultus magn[us] e[st] e[st] in castris philistinor[um]. Crescetq[ue] paulatim. et dardius resonabat. Et ait saul ad sacerdot[em]. Contrahe manu[m] tua[m]. Condamnavit ergo saul et o[mn]es p[ro]ph[et]e qui erat cu[m] eo. et venerunt usq[ue] ad locu[m] certaminis. Et ecce v[er]sus fuerat gladi[us] uniuscuiusq[ue] ad p[er]imu[m] suu[m]. et cedes magna nimis. Sed et hebrei q[ui] fuerat cum philistin[is] heci et nudius tertius. Ascenditq[ue] cu[m] eis in castris. et reu[er]si sunt ut essent cu[m] isrl. et qui erat cu[m] saul et yonatha. Omnes quoq[ue] israhelice qui se absconderat in monte ephraim. audientes q[uo]d fugissent philisti. loca uenit se cu[m] suis in p[ro]p[ri]o. Et erat cu[m] saul quasi viginti milia viro[rum]. et saluauit d[omi]n[us] deus isrl in die illa. Pugna aut[em] puenit usq[ue] ad bethaui. Et viri isrl locati sunt sibi in die illa. Adiucavit aut[em] saul p[ro]ph[et]am dicens. Maledict[us] vir qui comederit panem usq[ue] ad vespam. donec viderit de inimicis meis. Et n[on] m[an]ducauit uniuscuiusq[ue] p[ro]ph[et]e panem. Omnesq[ue] terre vulg[us] uenit in salu[m]. in quo erat mel sup[er] facie agri. Ingressus est itaq[ue] p[ro]ph[et]a salu[m] et apparuit flus mel. nullusq[ue] applicuit manu[m] ad os suu[m]. Timebat eni[m] p[ro]ph[et]a iuramentum. Porro yonathas n[on] audierat. cu[m] adiuraret pater ei[us] p[ro]ph[et]am. Hereditq[ue] sumit[ur] virgule qua[m] habebat in manu. et intinxit in fauim mellis. Et conuertit manu[m] suam ad os suu[m]. et illuminati

sunt o[mn]es eius. R[ati]o[n]esq[ue] unus de p[ro]ph[et]is ait. Quare irando constrinxit pater tu[us] p[ro]ph[et]am dicens. Maledict[us] vir qui comederit panem hodie. Defecerat aut[em] p[ro]ph[et]a. Dixitq[ue] yonathas. Turbauit p[er] me terra. Vidistis ipsi quia illuminati sunt o[mn]es mei. eo q[uo]d gustauerim paululum de melle isto. Quantomagis si comidisset p[ro]ph[et]a de p[ro]p[ri]a inimicor[um] suor[um] qua[m] repperit. Nonne maior plaga fca fuisset in philistin[is]. Percussit ergo in die illa philisteos. a machinis usq[ue] in bethlon. Desartat[ur] est aut[em] p[ro]ph[et]a nimis. et v[er]sus ad p[ro]p[ri]a. n[on] tulit oues et boues. et vitulos. et madauerit in terra. Comiditq[ue] p[ro]ph[et]a cu[m] sanguine. Summa aut[em] aut[em] saul dicentes. q[uo]d p[ro]ph[et]a peccasset d[omi]n[us]. comedens cu[m] sanguine. Qui ait. Preuaricat[ur] estis. Voluit ad me ia[m] n[on] la[us] grande. Et dixit saul. Disgamini in vulgus. et dicite eis ut adducat ad me uniusquisq[ue] bouem suu[m] et arietem. et occidat sup[er] istud. et v[er]sumini. et n[on] peccabitis d[omi]n[us]. comedens cu[m] sanguine. Adduxit itaq[ue] omnis p[ro]ph[et]a uniusquisq[ue] bouem in manu sua usq[ue] ad notem. et occiderit ibi. Edificauit aut[em] saul altare d[omi]n[us]. Tuncq[ue] p[ri]mu[m] cepit edificare altare d[omi]n[us]. Et dixit saul. Iteuamus sup[er] philisteos. node. et v[er]sum. eos usq[ue] du[m] illuc. Et p[ro]ph[et]a. M[an]e. nec relinquit[ur] eis viru[m]. Dixitq[ue] p[ro]ph[et]a. M[an]e quod bonu[m] tibi videtur i o[mn]is n[ost]ra fac. Et ait sacerdos. Accedam[us] huc ad deu[m]. Et consuluit saul d[omi]n[us] dicens. N[on] p[er]sequar philistin[is] si trades eos in manu israhel. Et n[on] r[ati]o[n]dit ei i die illa. Dixitq[ue] saul. App[re]h[en]de huc uniu[er]sos angulos p[ro]ph[et]e. et t[er]re. et vide p[er] que[m] acciderit hoc p[ro]ph[et]a hodie. Vixit d[omi]n[us] saluator isrl. quia si p[er] yonatham filiu[m] meu[m] factu[m] est. absq[ue]

retadatione moriet[ur]. Ad quod null[us] contradixit ei de omni p[ro]ph[et]a. Et ait ad uniu[er]su[m] isrl. Separamini vos i parte una. et ego cu[m] yonatha filio meo ero i parte altera. R[ati]o[n]esq[ue] p[ro]ph[et]a ad saul. N[on] bonu[m] tibi videtur in o[mn]is n[ost]ra fac. Et dixit ad d[omi]n[us] deu[m] isrl. D[omi]n[us] deus isrl da iudiciu[m]. q[uo]d est q[uo]d non r[ati]o[n]deris tuo hodie. Si in me aut in yonatha filio meo e[st] iniquitas hec da ostensio[n]em. Aut si hec iniquitas est in p[ro]ph[et]a tuo da sanditatem. Et desuperus est yonathas et saul. p[ro]ph[et]a aut[em] reu[er]sit. Et ait saul. M[an]e forte inter me. et inter yonathan filiu[m] meum. Et captus est yonathas. Dixit aut[em] saul ad yonathan. Indica michi q[uo]d feceris. Et indicauit ei yonathas. et ait. Gustans gustavi in sumitate virge que erat in manu mea. paululu[m] mellis. et ecce ego morior. Et ait saul. Hec faciat michi deus. et hec addat. quia morte moriet[ur] yonatha. Dixitq[ue] p[ro]ph[et]a ad saul. Ergo ne yonathas moriet[ur]. qui fecit salutem hanc magnam in isrl. Hoc n[on] phas est. Vixit d[omi]n[us]. si r[ati]o[n]derit capillus de capite eius in terra. q[uo]d cu[m] deo opatus est hodie. Liberauit ergo p[ro]ph[et]a yonathan. ut non moreret[ur]. Recellitq[ue] saul. nec p[er]secut[ur] e[st] philistin[is]. Porro philistin[is] abiecit i lora sua. Et saul confirmato regno sup[er] isrl. pugnabat p[er] circuitu[m] aduersu[m] omnes inimicos ei[us]. contra moab. et filius amon. et edom. et reges soba et philisteos. et quocu[m]q[ue] se uenerat. sup[er]abat. Congregatq[ue] exercitu[m] percussit amalech. et eruit isrl de manu uastatoru[m] ei[us]. Fueru[n]t aut[em] filij saul. yonathas. et iesui. et melchisui. et noia duar[um] filiar[um] ei[us]. n[on] me p[ro]p[ri]am. et nomen minoris nichol. et nomen uxoris saul achinoem. filia

achimaas. Et n[on] me p[ri]ncipis milicie ei[us] abner filius ne. patruelis saul. Porro is fuit pater saul. et nec pater abner filius abiel. Erat aut[em] bellu[m] potens aduersu[m] philisteos. o[mn]ib[us] diebus saul. Nam quocu[m]q[ue] uiderat saul viru[m] fortem et apu[m] ad p[ro]p[ri]a. sociabat e[um] sibi. **E**t dixit samuel ad saul. M[an]e mihi d[omi]n[us]. ut ungeret te in regem sup[er] p[ro]ph[et]am ei[us] isrl. M[an]e ego audi uoce d[omi]n[us]. Hec dixit d[omi]n[us] exercituu[m]. Recellitq[ue] itaq[ue] fecit amalech isrl. Quomodo restitit ei in via cu[m] ascenderet de egipto. M[an]e ego uide. et p[er]uere amalech. et de molire uniu[er]sa ei[us]. N[on] parcas ei. et n[on] corumpas e[um] rebus ipsius aliquid. sed interfice a viro usq[ue] ad muliere. et parvulum atq[ue] lactentem. boue[m] et ouem. camelum. et alinu[m]. Precepit itaq[ue] saul p[ro]ph[et]a. et recessit eos quasi agnos. ducenta milia p[er]diti. et decem milia viro[rum] iuda. Cuiq[ue] uenisset saul usq[ue] ad ciuitatem amalech. tendit insidias in torrente. Dixitq[ue] saul cyneo. Abice. recedite. atq[ue] discedite ab amalech. ne forte inuolu[m] te cu[m] eo. Tu eni[m] fecisti misericordiam cu[m] o[mn]ib[us] filiis isrl. cu[m] ascenderet de egipto. Et recessit cyneus de medio amalech. Percussitq[ue] saul amalech ab euula. donec ueniat ad fur. que est regione egipti. Et apprehendit agag regem amalech. uniu[er]su[m]. Omne aut[em] vulgus interfecit in ore gladij. Et p[er]perat saul et p[ro]ph[et]a agag. et optimis gregibus ouiu[m] et armento y. et uestib[us]. et arietib[us]. et uniu[er]sulis que pulchra erat. nec volueru[n]t disp[er]dere ea. Quicq[ue] ergo vile fuit et reprobu[m]. hoc demoliti sunt. Fadum est aut[em] verbu[m] d[omi]n[us] ad samuelem dicens. Perit me q[uo]d constituerim saul regem. quia reliquit me. et uerba mea opere n[on] impleuit. Conuictusq[ue] est

samuel et clamavit ad dominum tota nocte. Cumque deinde surrexisset samuel ut iret ad saul mane nuntiavit ei samuel ei quod venisset saul in carnem et exisset sibi fornice triumphale et reuersus fuisset de sedibus galgala. Venit ergo samuel ad saul et saul offerbat olocaustum domino de iniunctis predarum que attulerat ex amalech. Et cum venisset samuel ad saul dixit ei saul. Benedixisti tu domino. Impleui verbum domini. Dixitque samuel. Et quod est hoc vox gregum que resonat i auribus meis et armamentorum quam ego audio? Et ait saul. De amalech adduxerunt ea. Perpetit enim populus melioribus ovibus et armentis ut iuglarent domino deos tuos reliqua vero occidimus. Ait autem samuel ad saul. Si ne me et indicabo tibi que locutus sit dominus ad me nocte. Dixitque ei. Loquere. Et ait samuel. Nonne cum parvulus essem in oculis tuis caput in tribus israel factus es? Venitque te dominus in regem super israel et misit te dominus in viam et ait. Vade et interfice peccatores amalech et pugna his contra eos usque ad interitum eorum. Quare ergo non audisti vocem domini sed versus ad perdam eos et fecisti malum in oculis domini. Et ait saul ad samuelem. Immo audiui vocem domini et abulavi in via per quam misit me dominus et adduxi agag regem amalech et amalech interfeci. Tulit autem de perda populus oves et boues primitias eorum que res sunt ut immoleret domino deo suo in galgalis. Et ait samuel. Numquid vult dominus olocausta aut victimas et non potius ut obediat vox domini? Melior est enim obedientia quam victimae et auscultare magis quam offerre adipem arietum quam quasi peccatum ariolandi est repugnare et quasi scelus propter nolite acquiescere. Pro

ro ergo quod abiecti sunt timore domini abieci te dominum ne sis rex. Dixitque saul ad samuelem. Peccavi quia peraratae sunt sermones domini et verba tua nimis populo et obediens voci eius. Sed nunc porta hunc peccatum meum et revertere mecum ut adoram dominum. Et ait samuel ad saul. Non reverterar tecum quia peccasti timore domini et peccasti te dominus ne sis rex super israel. Et convulsus est samuel ut abiret. Ille autem apprehendit summitatem pallii eius que et scilla est. Et ait samuel ad eum. Scidit dominus regnum israel a te hodie et tradidit illud proximo tuo meliori. Porro triumphator in israel non parcat et penitudine non flectit. Neque enim homo est ut agat penitentiam. Ait ille ait. Peccavi. Sed nunc hincora me coram senioribus populi mei et coram israel et revertere mecum ut adorem dominum deum meum. Reversus ergo samuel secutus est saulem. Et adoravit saul dominum. Dixitque samuel. Adducite ad me agag regem amalech. Et oblatus est ei agag pinguis mus reuens. Et dixit agag. Sicne separat amara mors. Et ait samuel. Sicut fecit absque liberis milites gladii ut tuus sit absque liberis erit inter mulieres mater tua. Et in frustra confudit eum samuel coram domino in galgalis. Abiit autem samuel in ramatha saul vero ascendit in domum suum in gabaa. Et non vidit samuel ultra saulem usque ad diem mortis sue. Verumamen tunc habebat saulem saul quoniam dominum periebat quod confunderet regem saul super israel. **XV**

Dixitque dominus ad samuelem. Desce quousque tu luges saulem cum ego peccatum ei ne regnet super israel. Imple cornu tuum oleo et veni ut unctum ad ysaai bethleem. Proveni enim in filiis eius michi regem. Et ait samuel.

Quo vadis? Audierat enim saul et interstiterat me. Et ait dominus. Vitulum de armento tolles in manu tua et dices. Ad immolandum domino veni. Et vocabis ysaai ad victimam. Et ego ostendam tibi quid facias et ungues quemcumque monstraveris tibi. Fecit ergo samuel sicut locutus est ei dominus. Venitque in bethleem. Et admirati sunt seniores civitatis occurrentes ei. Dixeruntque. Pacificus ne ingressus tuus? Et ait. Pacificus. Ad immolandum domino veni. Sandificamini et venite mecum ut immoletis. Sandificavit ergo ysaai et filios eius et vocavit eos ad sacrificium. Cumque ingressi esset vidit eliab et ait. Num coram domino est christus eius? Dixit dominus ad samuelem. Ne respicias vultum eius neque altitudinem stature eius quoniam abiecti sumus nec iuxta intuitum hominis ego iudico. Homo enim videt ea quae parent dominus autem intuetur cor. Et vocavit ysaai aminadab et adduxit eum coram samuele. Qui dixit. Nec hunc elegit dominus. Adduxit autem ysaai lima de quo ait. Ecce hunc non elegit dominus. Adduxit itaque ysaai septem filios suos coram samuele. Et ait samuel ad ysaai. Non elegit dominus ex istis. Dixitque samuel ad ysaai. Numquid iam completi sunt filii? Qui respondit. Adhuc reliquus est parvulus et palat oves. Et ait samuel ad ysaai. Mittre et adduc eum. Nec enim discubemus prius quam hunc ille veniat. Misit ergo et adduxit eum. Erat autem cultus et pulcher aspectu decoraque facie. Et ait dominus surge et unge eum ipse est enim. Tulit ergo samuel cornu olei et unxit eum in medio fratrum eius. Et dixerat ei spiritus domini a die illa in david et deinceps. Surgensque samuel abiit in ramatha. Spiritus autem domini recessit a saule et reagitabat eum spiritus nequam a domino. Dixeruntque

huius saul ad eum. Ecce spiritus domini malus agit te. Subeat dominus in te et huius tui qui coram te sunt quarent hominem scientem psallere cithara ut quando arripuerit te spiritus domini malus psallat manu sua et levius feras. Et ait saul ad servos suos. Providete ergo michi aliquem bene psallentem et adducite eum ad me. Et respondens unus de pueris ait. Ecce vidi filium ysaai bethleemitem scientem psallere et fortissimum robore et virum bellicosum et prudentem in verbis et pulchrum virum et dominus est cum eo. Misit ergo saul nuncios ad ysaai dicens. Mitte ad me david filium tuum qui est in pascuis. Tulit itaque ysaai asinum plenum panibus et lagenam vini et pedum de capris unum et misit per manum david filii sui sauli. Et venit david ad saulem et stetit coram eo. Ait ille dilexit eum nimis et factus est eius armiger. Misitque saul ad ysaai dicens. Hec david in conspectu meo. Invenit enim gratiam in oculis meis. Agitur quandoque spiritus domini malus arripiebat saulem david tollebat citharam et percutiebat manu sua et refocillabatur saul et levius habebat. Recedebat enim ab eo spiritus malus. **XVI**

Congregantes autem philistini agmina sua in bellum convenerunt in socor iude et castrametati sunt inter socor et azeca in finibus domini. Porro saul et viri israel congregati venerunt in valle thebim et direxerunt aciem ad pugnam contra philistim. Et philistim stabat super montem ex parte har et israel stabat super montem ex altera parte vallium erat inter eos. Et egressus est vir spiritus de castris philistinorum nocte goliath de geb altitudinis sex cubitorum et palmo et cassis erat super caput eius et lorica hamata induebatur. Porro

pondus lorice ei? quinq; milia fidoru
eris erat. et creas creas habebat in cu-
ribus. et clipeus regebat humeros
eius. Hastile autē haste ei? erat quasi
liciatoru regiu. Ipsum autē ferrum
haste eius sectos fidos habebat ferri.
Et armiger ei? antecederat eū. Stāq;
clamabat aduersum phalangas isrl.
et dicebat eis. Quare venistis parati
ad plū? Nūquid ego nō sū philisteus
et vos sūi saul? Eligite rē vobis virū
et descendat ad singulare certamē. Si
quidē pugnare mecum et pūllerit
me. erimus vobis sui. Si autem ego
pūaluerō et pūllerō eū. vos sūi eius.
et fueritis nobis. Et aiebat philisteus.
Ego reprobraui agminib; isrl hodie.
Date mūchi virum. et ineat singulare
certamen meū. Audiens autē saul et
omnes isrlie sermones philistei huius-
modi. stupbāt et timebant nimis.
Dauid autē erat fili? viri ephraim de
quo supra dictū est. de bethleem iuda
cui nomē erat ysai. qui habebat odo
filios. et erat vir in dieb; saul. senex et
grandeus inter viros. Abierūt autē
res filij ei? maiores. post saul in plū.
Et nota eū filiorū eius qui pūerūt
ad bellū. heliab primogenitus. et scōs
aminadab. etc? q; sāma. Dauid au-
tem erat minimus. Trib; ergo maiorib;
securis saulem. abiit dauid et reuertus
ē a saul. ut pasceret gregē patris sui in
bethleem. Procedebāt vero philisteus
mane et vespere. et stabat quadraginta
dieb;. Dixit autē ysai ad dauid filiū
suū. Accipe fratrib; tuis ephi. polenta
et decem panes istos. et curre in castra
ad fratres tuos. et decē formellas casti-
has deferes ad tribunū. Et fratres tuo
visitabis si rede agāt. et cū quib; ordi-
nati sūt disce. Saul autē et illi. et omnes

filij isrl in valle thecebini pugnabāt
aduersum philistim. Surrexit itaq;
dauid mane et comedauit gregē iusto.
di. et omnis abijt sicut preceperat ei
ysai. Et venit ad locum magala et ad
exercitū. qui egressus ad pugnam vo-
luerat erat in certamine. Direxerat
enī acē isrl. sed et philistim et adūso
fuerāt parati. Dereliquēs ergo dauid
vasa q; attulerat sub manu custodis
ad sarcinas. cucurrit ad locū certami-
nis. et interrogabat si oīa rede agemē
regis fratres suos. Cumq; adhuc ille
loqueret eis. apparuit vir ille spiritus
ascendens goliath nocte. philisteus de
ger. de castris philistinorū. Et loquen-
te eo hęc eadem verba. audiuit dauid.
Omnes autē isrlie cū vidisset virum
fugerūt a facie eius. timentes eū valde.
Et dixit unusquisq; de isrl. Num
vidisti virum hūc q; ascendit? Ad q;
probrādū enī isrl ascendit. Virū ego
qui pūllerit eum. dicabit rē diuicia
magnis. et filiā suā dabit ei. et domū
patris eius faciet absq; tributo i isrl. Et
ait dauid ad viros qui stabāt secum
dicēs. Quid dabit viro qui pūllerit
philistē hūc. et rulerit obprobriū de
isrl? Quis est enī hic philistē? inuē-
tus. qui reprobrauit acē dei uiuen-
tis. Reserebat autem ei plus eundem
sermonē dicēs. Hęc dabunt viro. qui
pūllerit eū. Quod cū audisset heliab
frater eius maior loquente eo cū alijs.
iratus est contra dauid et ait. Quare
venisti. et quare dereliquisti paululas
oues illas in deserto? Ego noui sup-
biā tuā et nequitia cordis tui. quia ut
videres plū descendisti. et dixit dauid.
Quid feci? Nūquid nō verbum est? Et
declinauit paululum ab eo ad alium.
Dixitq; eundem sermonē. Et rēdit ei

plus verbi sicut prius. Audita sunt
autem verba que locutus est dauid. et
annūciata in cōspēu saul. Ad quē
cū fuisset adductus. locutus est ei. Nō
rōdat tō. cuiusquā in eo. Ego tuus
tuus vadā. et pugnabo adūsus phi-
listē. Et ait saul ad dauid. Nō uales
resistere philisteo isti. Nec pugnare
adūsus eū quia puer es. Hic autē vir
bellator est ab adolescentia sua. Dixitq;
dauid ad saul. Pātebat seruus tuus
patris sui gregē. et uidebat leo uel uelut
et tollebat arrietem de medio gregis. et
pūsequebat eos. et pūnebat. et uidebatq;
de ore eorū. Et illi cōsurgebat adūsum
me. et apphēdebat mentū eorū. et suffo-
cabam interficiēb; eos. Nā et leonē
et uelut interfeci ego tuus tuus. Et
igit et philisteus hic incircūsus sū
unus ex eis. Nūc vadā et auferam
obprobriū istū. Quomā quis est iste
philisteus incircūsus. qui ausus est
maledicere exercitui dei uiuentis. Et ait
dauid. Dñs qui eripuit me de manu
leonis et de manu uelut. ipse me liberabit
de manu philistei huius. Dixit autem
saul ad dauid. Vade et dñs tecū sit. Et
induit saul dauid uestimētis suis. et
imposuit galeā eā sup caput eius. et
gladio ei? sup uestē suā. cepit tēptare
si armatus posset incedere. Nō enim
habebat cōsuetudinē. Dixitq; dauid
ad saul. Nō possum sic incedere. quia
non oīu habeo. et deposuit ea. Et tulit
baculū suū quē semp habebat i mani-
bus. et elegit sibi quinq; limpidissimos
lapides de torrente. et misit eos in perā
pastorale quā habebat secū. et fundā
manu tulit. et pūllit adūsus philistē.
Ibat autē philistē incedens et appro-
pinquans adūsum dauid. et armiger

ei? ante eū. Cūq; inspicisset eū philistē
et uidisset dauid. despexit eum. Erat
autē adolescēs rufus. et pulcher aspectu.
Et dixit philistē ad dauid. Nūquid
ego canis sū. q; tu uenis ad me cū ba-
culo? Et maledixit philisteus dauid.
in dijs suis. Dixitq; ad dauid. Veni
ad me. et dabo carnes tuas volatilib;
celi et bestijs terre. Dixit autē dauid ad
philistē. Tu uenis ad me cū gladio. et
hastā. et clipeo. ego autē uenio ad te i
noīe dñi exercituum dei agminū isrl.
quib; reprobrasti hodie. et dabit te do-
minus in manu mea. et pūctam te. et
auferā caput tuū a te. Et dabo cadaue-
ra castrorū philistim hodie volatilib;
celi. et bestijs terre. ut fiat omnis terra
quia est dñs de? in isrl. et nouerit uni-
uersa ecclia hęc. quia non in gladio
nec in hastā saluat dñs. Ipse enim
est bellū. et tradet uos i manus nias.
Cū ergo surrexisset philistē. et ueniret
et appropinquaret cōtra dauid. festina-
uit dauid et occurrit ad pugnā. et ad-
uerso philistei. Et misit manū suā in
perā. tulitq; unū lapidē et funda iecit.
et circūdūtes pūllit eū in fronte. et in-
fixus est lapis in fronte eius. et cecidit
in faciem suā super terrā. Preualuitq;
dauid adūsum philistē in funda et
lapide. pūllitq; philistē interfecit.
Cūq; gladium nō haberet in manu
dauid. cucurrit et stetit sup philisteum.
et tulit gladium eius et eduxit eum de
vagina sua et interfecit eū. pūditq; ca-
put eius. Videntes autē philistim q;
mortuus esset fortissim? eorū. fugerūt.
Et cōsurgentes viri isrl et iuda vocife-
rati sunt. et pūerūt sū philisteos. usq;
dū ueniret in uallē et usq; ad portas
accaron. Ceciderūtq; vulnerati de phi-
listim in uia sarim et usq; ad gerg. et

usq; ad archaron. Et reuerentes filij
israhel. postq; psecuti sunt philisteos.
Quasi eum castra eorum. Assumēs autē
dauid caput philistei: attulit illud in
ihelm. arma vero eius posuit in taberna-
culo suo. Et autē tpe quo uideat saul
dauid egrediētem contra philistei: ait
ad abner principem milicie sue. De q;
serpe descendit hic adolecēs? Dixitq;
abner. Vixit anima tua rex. si nōm.
Et ait rex. Interroga tu cui? filius sit
iste puer. Cuiq; regressus esset dauid
perculso philisteo. tulit eum abner. et
introduxit corā saule. caput philistei
habēte in manu. Et ait ad eū saul. De
q; progenie es. et adolecēs? Dixitq; da-
uid. fili? cui tui p̄lati bethleemite ego sū.
Et factū est cū compleret **xxiiij**
loqui ad saul. anima ionathe
conglutinata est aīe dauid. et dilexit
eū ionathas q̄si animā suā. Tulitq;
eū saul in die illa. et nō contempsit ei ut
reuerteret in domū patris sui. Quierunt
autē dauid et ionathas fedus. Dilige-
bat enī eū q̄si animā suā. Nā repolia-
uit se ionathas tunica q̄ erat indutus.
et dedit eā dauid: et reliqua vestimēta
sua. usq; ad gladiū et arcū suū. et usq;
ad balteū. Egrediebatur q; dauid ad oīa
quecūq; misisset eū saul: et prudēter se
agebat. Posuitq; eū saul super viros
belli. et acceptus erat in oculis uniusq;
p̄ph. maximeq; in conspectu famulorū
saul. Porro cū reuerteret perculso phi-
listeo dauid: et fecerit caput ei? i ihelm.
egresse sunt mulieres de uniuersis urbibus
isrl. cantātes. chorosq; ducētes i occur-
sum saul regis. i tympanis leticie et in
saltis. et p̄nētātes mulieres ludētes: atq;
dicētes. Percussit saul mille. et dauid
decē milia. Quid? est autē saul nimis.
et displicuit in oculis eius iste sermo.

Dixitq; Dederūt dauid decem milia.
et michi mille dederūt. Quid ei super-
est nisi solum regnū? Nō ergo rectis
oculis saul aspicebat dauid. a die illa
et dāncps. Post diem autē alteram
inuasit sp̄itus dei mal? saul. et p̄p̄ta-
bat i medio domus sue. Dauid autem
psallebat manu sua. sicut p̄ singulos
dies. Tenetq; saul lanceā et misit eā:
p̄nētātes q; d̄gere posset dauid cū parire.
Et declinauit dauid a facie eius sedo.
Et tenuit saul dauid: eo q; esset dñs
cū eo. et a se recessisset. Amouit ergo eū
saul a se: et fecit eū cibariū super mille
viros. Et egrediebatur et intrabat in co-
spectu p̄ph. In omnibus quoq; uisus fuit
dauid prudēter agebat: et dñs erat
cū eo. Vidit itaq; saul q; prudens esset
nimis: et cepit cauere eū. Omnis autē
isrl et iuda diligebat dauid. Ipse autē
ingrediebatur et egrediebatur ante eos.
Dixitq; saul ad dauid. Ecce filia mea
maior merob. ipsam dabo tibi uxore:
tantūmodo esto uir fortis. et preliare
bella dñi. Saul autē reputabat dñs.
Nō sit manus mea in eo: sed sit super
eum manus philistinorū. Ait autem
dauid ad saul. Quis ego sum. aut q;
est uita mea. aut cognatio patris mei i
isrl. ut hāc gēner regis. Factū ē autem
temp? cū deberet dari merob filia saul
dauid: data est hadriel molathire uxor.
Dilexit autē dauid michol filiā saul
alteram. Et nūciatū ē saul. et placuit
ei. Dixitq; saul. Dabo eā illi. ut fiat ei
in scād alū: et sit sup eū man? philisti-
norū. Dixitq; saul ad dauid. In dua-
bus rebus gēner meus eris hodie. Et
mādauit saul suis suis. Loquimini
ad dauid clam me: dicentes. Ecce pla-
ces regi: et omnes serui eius diligunt
te. Nūc ergo esto gēner regis. Et locuti

sunt eui saul i auribus dauid: omnia
uerba hec. Et ait dauid. Nūc par. uidet
uobis: gēnerum esse regis? Ego autē
sū pauper uir. et tenuis. Et renūciaue-
runt serui saul dicētes. Quislemodi
uerba locutus est dauid. Dixit autem
saul. Sic loquimini ad dauid. Non
habet rex sponsalia necesse. nisi tantū
centū p̄p̄cia philistinorū: ut fiat ultio
de inimicis regis. Porro saul cogita-
bat dauid cadere in manus philisti-
norum. Cuiq; renūciauere eui eius
dauid. uerba que dixerat saul: placuit
sermo in oculis dauid. ut fieret gēner
regis. Et post paucos dies surgēs da-
uid: abiit in archaron cum uiris qui
sub eo erāt. et percussit q; philistim du-
centos viros. et attulit eorū p̄p̄cia et
annūciavit ea regi: et esset gēner eius.
Dedit itaq; saul ei: michol filiā suā
uxorē. Et uidit saul. et intellexit quod
dñs esset cū dauid. Michol autē filia
saul diligebat eū. Et saul magis cepit
cauere dauid. Fadulq; ē saul inimicus
dauid: cunctis diebus. Et egredi sunt
principes philistinorū. A principio
autē egrediētis eorū: p̄uider? se gerēbat
dauid: quā omēs uiri saul. et celebre
factū est nomen eius nimis. **xxv**
Logit? ē autē saul ad ionathan
filium suum. et ad omēs suos
super: ut occideret dauid. Porro iona-
thas fili? saul diligebat dauid ualde.
Et indicauit ionathas dauid. dicens.
Quid sit saul pater me? occidere te. Qua-
propt obuia te quēso mane. et mane-
bis clā et abscondēris. Ego autē egrediēs
habo iuxta parē meū i agro ubiq;
fuerit. et ego loquar de te ad parē meū.
et q̄dūq; uidero: nūtiabo tibi. Locut?
est ergo ionathas de dauid bona: ad
saul patrem suum. Dixitq; ad eū. Ne

pecces rex in seruū tuū dauid: quia nō
peccauit tibi: et opera eius bona sunt
tibi ualde. et posuit animā suā in ma-
nu sua et percussit philistei: et fecit dñs
salutē magnā uniuerso isrl. Vidisti:
et letat? es. Quare ergo peccas in san-
guine innoxio. interficiētis dauid qui
ē absq; culpa? Quod cū audisset saul.
placat? uoce ionathe iurauit. Euit
dñs: quia nō occidet. Et occauit itaq;
ionathas dauid: et indicauit ei omnia
ūba hec. Et introduxit ionathas dauid
ad saul. et fuit ante eū. sicut fuerat heri
et nudius tertius? Motū ē autē rursum
bellū. et egressus dauid pugnauit ad-
uersum philistim: percussitq; eos pla-
ga magna. et fugerūt a facie eius. Et
fact? ē sp̄itus dñi mal? i saul. Sedebat
autē in domo sua: et tenebat lanceam.
Porro dauid psallebat in manu sua.
Nihilq; ē saul d̄gere dauid lancea
in pariete. Et declinauit dauid a facie
saul. Lancea autē casso uulnere plara
est in pariete. et dauid fugerit saluat?
est node illa. Misit ergo saul sacellites
suos node in domū dauid: ut custo-
dirent eū et interficeretur mane. Quod
cū annūciauisset dauid michol uxorē
sua dicēs. nisi saluaueris te node hāc:
reus morieris. deposuit eū per fenestā.
Porro ille abiit et aufugit. atq; salua-
tus est. Tulit autem michol statuam.
et posuit eā sup lectū. et pellem pilosam
caprarū posuit ad caput ei? et operuit
eam vestimētis. Misit autē saul appa-
ritores. qui raperent dauid: et responsū
est q; egrotaret. Rursumq; misit saul
nūcios ut uideret dauid. dicens. Afferre
eū ad me in lecto. ut occidat. Cuiq;
uenerunt nūci. inuentū est simulacrū
super lectū. et pelles caprarū ad caput
eius. Dixitq; saul ad michol. Quare

hic illulisti michi: et dimidisti inimicu
meu ut fugeret: Et respondit michi
ad saul. Quia ipse locutus est michi
dicens. Dimitte me: alioquin interficiā
te. Dauid autē fugiens saluus est. Et
venit ad samuelem in ramatha: et nūcia
uit ei omnia que fecerat sibi saul. Et abie
runt ipse et samuel: et morati sunt in
naioth. Adiciunt autem saul a
dicentibus. Ecce dauid in naioth i rama
tha. Misit ergo saul lictores ut caperēt
dauid. Qui cum vidisset eum ppharu
nationum: et samuelem stantem super
eos factus est etiam spiritus domini illis: et
prophetae ceperunt etiam ipsi. Quod cum
nuntiatus esset saul: misit et alios nūci
os. Prophetauerunt autem et illi. Et
rursus misit saul tercos nūcios: qui
et ipsi pphauerunt. Et iratus iracundia
saul abiecit etiam ipse in ramatha: et venit
usque ad cisternā magnā quā est i socoth.
Et interrogavit et dixit. In quo loco
sunt samuel et dauid? Dicitque ei. Ecce
in naioth sunt in ramatha. Et abiecit
in naioth in ramatha. Et factus est
etiam super eum spiritus domini: et ambulavit
ingredies: et pphabat usque dum veniret
in naioth in ramatha. Et reppoliavit
etiam ipse se vestimentis suis et pphavit
cum ceteris coram samuele: et cecinit nudus
tota die illa et nocte. Unde et reperiunt p
uerbū. Misit et saul inter pphas. **Et**
Fugit autē dauid de naioth: que
est in ramatha: veniensque locutus
est coram ionatha. Quid feci? Que ē
iniquitas mea: et quid peccatum meum in
patrem tuum: quia queris animā meā?
Qui dixit ei. Absit a te: non morieris.
Neque enim facies pater meus quicquid
grāde vel parum: nisi prius indicauerit
michi. Quare ergo relinquit a me pater
meus sermonē tantūmodo. Nequaquam

eniterit illud. Et iuravit rursus dauid.
Et ille ait. Scis profecto pater tuus? quod in
veni gratiā in oculis tuis: et dicit. Nequa
quam hoc ionathas: ne forte tristat. Qui
immo vivit dominus et vivit anima tua:
quia uno tantū ut ira dicā gradu ego
moror: dividimur. Et ait ionathas
ad dauid. Quodcumque dixerit michi
anima tua: faciam tibi. Dixit autem
dauid ad ionathan. Ecce kalēde sunt
transitus: et ego ex more sedere soleo
iuxta regē ad descendū. Dimitte ergo
me ut abscondar in agro: usque ad ve
speram dicit ceteris. Si respiceres requirerit
me pater tuus: respondetis ei. Rogavit
me dauid ut iret celeriter in bethleem
civitatem suā: quia viditne solāne ibi
sunt universis tribulibus suis. Si dixerit
bene: pax erit sermo tuo. Si autē fuerit
iratus: scito quia cōpleta est malicia eius.
Fac ergo misericordiam in seruum tuum: quia
feditus domini me famulum tuum reum inire
fecisti. Si autē ē iniquitas aliqua in
me: tu me interfice: et ad patrem tuum ne
intro ducas me. Et ait ionathas. Ab
his hoc a me. Neque enim fieri potest: ut si
cetero cognovero cōpleta esse patris mei
maliciā cōtra te: non annūciem tibi. Re
sponditque dauid ad ionathan. Quis
renūciabit michi: si quid forte viderit
tibi pater tuus dūce de me? Et ait iona
thas ad dauid. Veni et egrediamur foras
in agrū. Cūque egisset ab eo in agrū: ait
ionathas ad dauid. Domine deus israel
investigavero sententiā patris mei: et si
non vel perendie et aliqd boni fuerit super
dauid: et non statim misero ad te et notui
tibi fecero: hoc faciat deus ionathas et hoc
augeat. Si autem pphauerit pater
mei maliciā adversū te: revelabo aurē
tuā et dimidā te ut vadās i patrem: et sic
dominus tecū sicut fuit cum patre meo. Et si

vixeris: facies michi misericordias domini.
Si vero mortuus fuero: non auferes mi
sericordiā tuam a domo mea usque in
sempiternū. Aut si non fecero: quando
eradicaverit dominus inimico dauid unū
quemque de terra: auferat ionathan de
domo sua: et requirat dominus de manu
inimicorum dauid. Peripigit ergo iona
thas fedus cum domo dauid. Et addidit
ionathas deirare dauid: eo quod dilige
ret illū. Sicut enim animā suam ita
diligebat eū. Dixitque ad eū ionathas.
Ecce kalēde sunt: et requireris. Requi
retur enim festinus tua usque pridie. Descen
des ergo festinus et venies in locū ubi
relādu es: in die quādo operari licet:
et sedebis iuxta lapidem: cui nomen est
ezel. Et ego tres sagittas mittā iuxta
eū: et iactā quasi egerens me ad signū.
Mittā quoque et puerum: dices ei. Vade et
affer michi sagittas. Si dixeris puero:
ecce sagitte intra te sunt tolle eas: tu ve
ni ad me quia pax tibi est et nichil est
malici: vivit dominus. Si autem sic locutus
fuero puero: ecce sagitte ultra te sunt: va
de in pace quia dimisit te dominus. De
verbo autē quod locutus fuimus ego et
tu: sit dominus inter me et te usque in sempi
ternū. Absconditus est ergo dauid in
agro: et venerunt kalēde: et sedit rex ad
comedendū panē. Cūque sedisset rex super
cathedrā suā secundum consuetudinē: que
erat iuxta parietē: surrexit ionathas et
sedit abneque latere saul: vacuusque ap
paruit locus dauid: et non est locus
saul quicquid in die illa. Cogitabat enim
quod forte evertisset ei: ut non esset mundus
nec purificatus. Cūque illuxisset dies se
cunda post kalēdas: rursus apparuit
vacuus locus dauid. Dixitque saul ad
ionathan filium suū. Cur non venit fili
us saul nec heri nec hodie ad descendum?

Rēditque ionathas saul. Rogavit me
obire ut iret i bethleem: et ait. Dimit
te me: quoniam sacrificiū solenne est i civitate
mea: unus de fratribus meis accessit
me. Nunc ergo si inveni gratiā in oculis
tuis: vadā cito et videbo fratres meos.
Ab hac causam: non venit ad mēsam
regis. Iratus autem saul adversum
ionathan: dixit ei. Fili mihi: virum
ultra rapientis: nūquid ignoro quia
diligis filiū isai in confusionem tuā: et
in confusionem ignominiosam matris
tue? In omnibus enim diebus quibus filius
isai vixerit super terrā: non stabiliēris tu
neque regnū tuū. Itaque iā nunc mitte: et
adduc eū ad me: quia filius mortis ē.
Respondens autē ionathas saul patri suo
ait. Quare morieris? Quid fecit? Et ar
ripuit saul lanceam ut percuteret eū. Et
intellexit ionathas: quod diffiniciū esset a
patre suo: ut interficeret dauid. Surrexit
ergo ionathas a mēsa in ira furoris:
et non comedit in die kalēdas secunda
panē. Contristatus est enim super dauid:
eo quod cōfudisset eum pater suus. Cūque
illuxisset mane: venit ionathas i agrū
iuxta placitū dauid: et puer parvulus
cum eo. Et ait ad puerum suū. Vade et affer
michi sagittas: quas ego iactā. Cūque
puer cucurrisset: rexit aliā sagittā tras
puer. Venit itaque puer ad locū iaculi:
quod miserat ionathas. Et clamavit
ionathas post regem pueri: et ait. Ecce
ibi est sagitta: porro ultra te. Clama
vitque iterū ionathas post regem pue
ri dicens. Festina velociter: ne steteris.
Collegit autē puer ionathas sagittas:
et attulit ad dominum suū: et quid ageretur
penitus ignorabat. Tantūmodo enim
ionathas et dauid rem noverāt. De
dit ergo ionathas arma sua puero: et
dixit ei. Vade et desce in civitatē. Cūque

abisset puer surrexit dauid de loco qui
regebat ad auctu: et ceteris pronus
i terra: adorauit tercio. Et osculans se
alterutro: steterunt pariter: dauid aut
apli. Dixit ergo ionathas ad dauid.
Vade in pace. Quicquid iurauimus
ambo in nomine domini: dicentes:
dominus sit inter me et te: et inter semini
tuum et semen meum: usque in sempiter
num. Et surrexit dauid et abiit: sed et
ionathas ingressus est ciuitate. **xxi**
Uenit autem dauid in nobe: ad archi
melech sacerdotem. Et obstupuit
archimelech: eo quod uenisset dauid: et
dixit ei. Quare tu solus: et nullus est
tecum. Et ait dauid ad archimelech sa
cerdotem. Rex precepit michi sennonem:
et dixit. Memoro sciat rem propter qua
nullus es a me: et cuiusmodi precepta
tibi dederi. Nam et pueris meis coadiu
illi et illi locu. Nunc ergo si quid habes
ad manu: uel quicquid panes da michi:
aut quicquid inueneris. Et respondens sacer
dos ad dauid: ait illi. Non habeo lai
cos panes ad manu: sed tantu pane
sanctu. Si mundi sunt pueri: maxime
a mulieribus: madducet. Et respondit dauid
sacerdoti: et dixit ei. Et quidem si de infie
ribus agitur: cotinuum? nos ab heri et
nudiustertio: quando egerediebant: et fue
runt uasa puerorum sancta. Porro uia hec
polluta est: sed et ipsa hodie sanctifica
bitur in uasis. Dedit ergo ei sacerdos
sanctificatu panem. Atque tunc erat ibi
panis: nisi tantu panes propitiacionis:
qui sublati fuerat a facie domini: ut pone
rentur panes calidi. Erat autem ibi uir
quidam de secuis saul: in die illa intus
in tabernaculo domini: et nomen eius
doech ydumeus: potentissimu pastor
saul. Uir pascebat mulas saul. Dixit
autem dauid ad archimelech. Si habes

hic ad manu hastam aut gladiu da
michi: quia gladiu meum et arma mea
non tuli mecum. Sermo enim regis
urgebat. Et dixit sacerdos. Ecce hic
gladiu goliath philistei: que possidisti
in valle theribinti: est inuolutu pallio
post ephor. Si istum vis tollere: tolle.
Atque tunc hic est alius absque eo. Et ait
dauid. Non est huic alter similis. Da
michi eu. Surrexit itaque dauid: et fugit
in die illa a facie saul: et uenit ad archi
melech regem gei. Dixeruntque tui archi
melech: et dauid. Numquid non iste est
dauid rex terre? Nonne huius cara bant
per choros dicentes: percussit saul mille:
et dauid decem milia? Possunt autem
dauid sermones istos in corde suo: re
guntur ualde a facie archi regis gei.
Et mutauit os suu tora archi: et col
labebat inter manus eorum: et impinge
bat in ostia porte: defluebantque salme
eius in barba. Et ait archi ad securos
suos. Vidistis hominem insancum:
que adduxistis eu ad me? An desine
nobis furor: quia introduxistis istum
ut furere me faceret? Dimittite illum
hinc: ne ingrediat domu mea. **xxii**
Abijt ergo dauid inde: et fugit in
spelunca odollam. Quod cum
audissent fratres eius et omnes domus patris
eius: descendunt ad eu illuc. Et conuer
tunt ad eu omnes qui erant in angustia
constituti: et oppressi esse alieno et amaro
afore: facti est eorum princeps. Surrexerunt
tunc eo quasi quadringenti uiri. Et pfectus
est dauid inde in masphat: que est moab.
Et dixit ad regem moab. Maneat oro
pater meus et mater mea uobiscum: donec
sciam quid faciat michi deus. Et reliquit
eos ante faciem regis moab. Manse
runtque apud eum undecim diebus: quibus
dauid fuit in pldio. Dixeruntque gaude

ad dauid. Noli manere in pldio. Pro
fiscere et uade in terra iuda. Et pfectus
est dauid: et uenit in saluum arech. Et
audierunt saul et apparuerunt dauid: et
uiri qui erant cum eo. Saul autem cum
maneret in gabaa et esset in nemore quod
est in rama: habebat manu reuas: et digne
seui eorum circumstaret eu: aut ad securos
suos qui assidebant ei. Audite me uiri
filij iemini. Numquid omnibus uobis
dabit filius ysa agros et uincas et uni
uersos uos faciet tribunos et caurion
es: qui conuatis quies aduersum
me: et non est qui michi conuiscat maxi
me eu et filius meus sedus iuxerit eu
filio ysa? Non est qui uice mea doleat
et uobis: nec qui annunciet michi: eo
quod suscitauerit filius meus seruum meum
aduersum me in insidiam michi usque
hodie. Respondens autem doech ydumeus
qui assidebat: et erat prius inter suos
saul: uidi inquit filium ysa in nobe:
apud archimelech filiu archiob sacer
dotem. Qui consuluit pro eo domum: et ci
baria dedit ei. Sed et gladiu goliath
philistei dedit illi. Misit ergo rex ad ac
cedendum archimelech sacerdotem filiu
archiob: et omnia domu patris eius
sacerdotu qui erant in nobe. Qui uniu
ersi uenerunt ad regem. Et ait saul ad archi
melech. Audi filij archiob. Qui respondit.
Presto sumi domine. Dixeruntque ad eum
saul. Quare conuiscas aduersum me
tu et filius ysa: et dediti ei panes et gla
diu: et consuluit pro eo domum: ut
desurgeret aduersum me in insidiam usque
hodie permanes. Respondensque archimelech
regi ait. Et quis in omnibus seruus tuus
sicut dauid fidelis et gener regis: et pgrus
ad mixtu tuu: et gloriu in domo tua?
Num hodie repi consulere pro eo domum?
Abijt hinc a me. Ne suspicet rex aduersu

suu suu rem huiusmodi: in uniuersa
domo patris mei. Non enim sciret tuus
quicquid super hoc negotio: uel modicu
uel grade. Dixeruntque reges. Morie
archimelech: tu et omnes domus patris tui. Et
ait rex euissatque qui circumstabant eu. Co
necrimini: et incedite sacerdotes domini.
Nam manus eorum cum dauid est: scientes
quod fugisset: et non indicauerunt michi.
Soluerunt autem serui regis recedere
manus suas a sacerdotibus domini. Et ait
rex ad doech. Conuertere tu: et irue in
sacerdotes domini. Quersulque doech
ydumeus: uenit in sacerdotes: et occidit
in die illa octogintaquinque uiros uel
tos ephor lures. Roge autem ciuitatem
sacerdotu percussit in ore gladii: uiros
et mulieres et paruulos et lactantes: bone
que et asinu et ouem in ore gladii. Eua
dens autem unus: filius archimelech filij
archiob: cui nomen erat abiatar: fugit
ad dauid: et annuntiavit ei quod occidisset
saul sacerdotes domini. Et ait dauid ad
abiatar. Sciebas enim in die illa: quod
cum ibi esset doech ydumeus: paul dubio
annunciaret sauli. Ego sum reus omniu
aiar: patris tui. Mane mecum: ne timeas.
Si quis quesierit animam meam: queret et a
nimam tuam: mecumque suabitur. **xxiii**
Et annuntiauerunt dauid dicentes.
Ecce philistini oppugnant ceila:
et diripiunt areas. Consuluit ergo dauid
dominu dicens. Num uadam et percutiam
philisteos istos? Et ait dominus ad
dauid. Vade et percuties philisteos: et
saluabis ceilam. Et dixerunt uiri qui
erant cum dauid ad eu. Ecce nos hic in
iudea consistentes timemus: quanto
magis si ierimus in ceila aduersum
agmina philistinoru? Quersum ergo
dauid consuluit dominu. Qui respondens
ait ei. Surge et uade in ceila. Ego enim

tradā philisteos in manu tua. Abijt ergo dauid et viri ei in celā: pugna- uit adūsum philisteos. Et abegit in- menta eorū: percussit eos plaga ma- gna: et saluauit dauid habitatores cele. Porro eo tempore quo fugiebat abiatat filius achimelech ad dauid in celam: ephor secū habes descenderat. Nūciatum est autē saul: qd venisset dauid i celam. Et ait saul. Tradidit eū dñs in manus meas: conclususq; est introgressus urbem: in qua porce et sere sūt. Et pcepit saul omī plo: ut ad pugnam descenderet in celam: et obsideret dauid et viros eius. Quod cū resclisset dauid quia pararet ei saul clā malū: dixit ad abiatat sacerdotē. Applica ephr. Et ait dauid. Domine deus isrl audiuit famā fuis tuus qd disponat saul venire ad celā: ut eue- rat urbem ppter me. Si tradet me viri cele in manus eius: et si descedet saul sicut audiuit seruus tuus: dñe de isrl indica seruo tuo. Et ait dñs. Descendet. Dixitq; rursum dauid. Si tradet me viri cele: et viros qui sūt meū in ma- nus saul: Et dixit dominus. Tradent. Surrexit ergo dauid et viri eius quasi secenti: et egressi de celā huc atq; illuc vagabant incerti. Nūciatūq; est saul qd fugisset dauid de celā et saluatus esset: quānōbrem dissimulauit egire. Morabatur autē dauid in deserto in locis firmissimis: mansitq; in monte solitudinis ziph in mōte opaco. Que- rebat eū tamen saul cūdis dieb: nō tradidit eū dñs in manū ei. Et vidit dauid qd egressus esset saul: ut quere- ret aīam ei. Porro dauid erat in deserto ziph i silua. Et surrexit ionathas fili saul et abiit ad dauid in siluam: et co- fortauit manus eius in deo: dixitq; ei.

Mentem. Neq; enim fuerit et ma- nus saul patris mei. Et tu regnabis sup isrl: ego ero tibi scds. Sed i saul pater me? sic hpc. Percussit ergo viros sedus corā dño. Mansitq; dauid in silua: ionathas autem reuersus est in domū suam. Ascendit autē ziph ad saul in gabaa dicentes. Nōne ecce dauid latitat apud nos i locis tuffi- mis silue i colle achille: q est ad dēra deserti. Nūc ergo sicut desiderauit aīa tua ut descenderes descende: nūc autē erit ut tradamus eū in manus regis. Dixitq; saul. Benedicti vos a dño: quia voluistis vicem meā. Abijt ergo oro et diligenter parare: et curiosus agit: et cōstare locū ubi sit ps ei: uel quis viderit eū ibi ubi dixisset. Re- rogat enim de me: qd talide insidiet ei. Considerate et videte oīa labula eius in quibz absconditur: et nūmī ad me ad rem certā: ut vadā vobiscū. Quod si etiā in terram se oblatuerit: persequar eū in cūdis milibz iuda. At illi surgentes abierūt in ziph ante saul. Dauid autē i viri eius erant in deserto magni in cāpestribz: ad dēra ielimum. Quir ergo saul et socij ei ad querendū eū. Et nūciatum est dauid: statimq; descendit ad pēra et versabat in deserto magni. Quod cum audisset saul: psecut est dauid i deserto magni. Et ibat saul i viri eius ad lat mōt ex parte vna: dauid autē et viri ei erāt in latere mōtis ex parte altera. Porro dauid desperabat se posse euadere a saule saul. Itaq; saul et viri eius in modū corone cingebant dauid i viros eius: ut caperent eos. Et nūcius venit ad saul dicens. Festina et veni: quoniam insidierunt se philistiim super terram. Reuersus est ergo saul desistens psequi

dauid: et pcepit in occursum philistinon. Propter hoc vocauerunt locū illum pēram diuidentem. **XXIII.** **A**scendit ergo dauid inde: i habi- tauit i locis tuffissimis engaddi. Cūq; reuersus esset saul postq; persecut est philisteos: nūciauerunt ei dicentes. Ecce dauid in deserto ē engaddi. Assu- mens ergo saul cū milia electorū viro- rum ex omī isrl: pcepit ad inuestigan- dum dauid i viros eius: etiam super abromellitas pēras q solis ibicibus perire sūt. Et venit ad caulas quū q se offerret vianti: et atq; ibi spelūca: quā ingressus ē saul ut purgaret ven- tem. Porro dauid i viri ei i interiorē parte spelunce latebāt. Et dixerūt lui dauid ad eū. Ecce dies de qua locut est dñs ad te: ego tradā tibi inimicū tuū ut facias ei sicut placuerit i oculis tuis. Surrexit ergo dauid: et pēdit oram clamidis saul silēter. Post hēc passit cor suū dauid: eo qd abscondisset oram clamidis saul. Dixitq; ad viros suos. Propti sit michi dñs ne faciā hanc rem dño meo cōtra dominū ut mittā manū meā in eū: quia cūctus dñi est. Hūc dñs: quia nisi dñs percussisset ei: aut dies eius venisset ut moriatur: aut descendēs in pēhū pēierit: ppter michi sit dñs ut nō mutam manū meā i cūctū dñi. Et contregit dauid viros suos sermonibus istis: et non pmutit eos ut cōsurgeret in saul. Por- ro saul egurgens de spelunca: pgebat reptō inire. Surrexit autē dauid post eū: et egressus de spelūca clamauit post regū saul dicens. Dñe mi rex. Et respē- xit saul post se: i inclinās se dauid pro- nus i terrā adorauit. Dixitq; ad saul. Quare audis verba hōim loquentiū: dauid qrit malū a dñi re? Ecce hodie

viderūt oculi tui: q tradiderit te dñs in manū meā in spelunca: i cogitavi ut occiderē te: sed pperit tibi oculus me. Dixi enī. Nō extendā manū meā in dominū meū: qā cūctus dñi est. Quin pot? pater mi vide et cognosce oram clamidis tue in manu meā: quomō eū preciderē lūmitatē clamidis tue: nō- lui extendere manū meā i te. Animad- uerte et vide: qm non est i manu meā malū neq; iniquitas: neq; peccavi i te. Tu autē insidiaris aīe mee: ut auferas eam. Iudicet dominus inter me et te et oleascatur me dñs ex te: manū autē meā nō sit in te sicut dicitur in pūbio antiquo. Ab impijs egrediet impietas. Manus ergo meā nō sit in te. Quem psequeris rex isrl quē psequeris? Cūq; motū psequeris: et pulicem vnum. Sū dñs iudex et iudicet inter me et te: et videat et iudicet causam meam: et etuat me de manu tua. Cum autem cōplellet dauid loquens hōmes hu- milis modū ad saul: dixit saul. Nūq; vāz hēc tua ē fili mi dauid: et leuauit saul vocem suam: et fleuit: dixitq; ad dauid. Iustior tu es quam ego. Tu etiam tribuisti michi bona: ego autem reddidi tibi mala. Et tu indicasti mi- chi hōdie que feceris michi bona: quō tradiderit me dñs in manū tuā: et nō orāderis me. Quis enī cū immetur in- imicū suū dūmnet eum in via bonā? Sed dñs reddat tibi vicissitudinē hāc: pro eo qd hōdie opat es i me. Et nūc quia scio qd certissime regnatura? sis et habitura? in manu tua regnū isrl: iura michi in dño ne deas semē meū post me: neq; auferas nomē meū de domo patris mei. Et iurauit dauid saul. Ab- iit ergo saul in domum suā: et dauid i viri eius ascendērūt ad tūiora loca.

Locus est autē samuel: **xxv**
et congregatus est universus israel
et plauerunt eum nimis: et sepelivit eum in
domo sua in ramatha. **xxvi** **E**rgo
dauid: descendit in desertum pharan.
Erat autē vir quispiam in solitudine
maon: et possessio eius in carnelo: et
homo ille magnus nimis: et erant ei
ques tria milia et mille capre. Et acci-
dit ut tonderetur grex eius in carnelo.
Nomen autē viri illius erat nabal: et
nomen uxoris eius abigail. Eratq; muli-
er illa prudentissima: et speciosa. Por-
ro vir eius durus et pessimus: et malicio-
sus. Erat autē de genere caleph. Cum
autē audisset dauid in deserto qd ton-
deret nabal gregē suū: misit decem iuue-
nes: et dixit eis. Ascendite in carnellū:
et venietis ad nabal et salutabitis eū:
et noīe meo pacifice: et sic dicens. Be-
nedicite mihi et tibi pax: et domui tue
pax: et omnibus querq; habes sit pax.
Audium qd tonderent pastores tui gre-
ges tuos qui erant nobiscū in deserto.
Nūq; eis molesti sumus: nec aliquādo
defuit eis quicq; de grege omni qd quo
fuerunt nobiscū in carnelo. Interroga
pueros tuos: et indicabit tibi. Nunc
ergo inveniāt pueri tui gratiā in oculis
tuis. In die tui bona venimus ad te.
Quicq; inveniēt manū tua da serui
tuis: et filio tuo dauid. Quq; venissent
pueri dauid: locuti sūt ad nabal omnia
verba hec et nomine dauid: et siluerūt.
Respondens autē nabal pueris dauid: ait.
Quis est dauid: et quis est filius ysai?
Hodie incurrerūt seruī q fugiūt dñs
suos. Tollā ergo panes meos et agnē
meos et carnes pecorē q occidi consoci-
bus meis: et dabo vris quos nescio
unde sunt. Regressi sunt autem pueri
dauid per viā suā: et reuerſi venerunt:

et annūciaverunt ei omnia verba que
dixerat nabal. Tunc ait dauid pueris
suis. Accingatur unusquisq; gladio
suo. Et accendi sunt singuli gladii
suis. Accenditq; est et dauid ens suus:
et secuti sunt dauid qsi quadringenti
viri. Porro ducti remanserūt ad iaxi-
nas. Abigail autē uxori nabal: nūcia-
vit unus de pueris suis dicens. Ecce
dauid misit nuncios de deserto ut bene-
dicerent dño nro: et auersatus est eos.
Homines isti boni satis fuerūt nobis:
et non moleſti: nec quicq; aliquādo
percipit omni qd quo sumus conuersati
cum eis in deserto. p mureo erant nobis
tam in nocte q in die omnibus diebus
quibus pauiimus apud eos greges.
Quāobrem cōsidera et recognosce quid
facias: quoniā completa est malitia
adūsum viri tui: et aduersum domū
tuā: et ipse filius est belial: ita ut nemo
possit ei loq. **xxvii** **F**estinauit igit abigail:
et tulit ducentos panes: et duos utres
vini: et quinq; arietes totos: et quinq;
sata polente: et centum ligaturas vne
passe: et ducentas massas farinā: et
posuit super asinos: dixitq; pueris suis.
Præcedite me: et ecce ego post regum
sequar vos. Viri autē suo nabal nō
inducunt. Cū ergo ascendisset asinū et
descenderet ad radicem montis: dauid
et viri eius descendebāt in occurſu eius.
Quibus et illa currebat. Et ait dauid.
Vere frustra seruavi omnia que huius
erant in deserto: et nō peti quicq; de
cūctis q ad eū pertinebant: et reddidit
michi malū pro bono. Hec faciat dñs
inimicis dauid et hec addat: si reliq;
de omnibus que ad eum pertinebant vlti-
thane mingerem ad parietē. Cū autē
vidisset abigail dauid festinauit: et be-
nedit de asino: et protulit corā dauid

sup faciem suā: et adorauit sup terrā:
et cecidit ad pedes eius: et dixit. In me
sit domine mi hec iniquitas. Loquat
obsecro ancilla tua in auribus tuis: et
audi vba famule tue. Ne ponat oro
dñs meus res cor suū sup virū istum
iniquū nabal: qsi scdm nomē suū
fuit? **xxviii** **E**t est huiusmodi cū eo. Ego autem
ancilla tua nō vidi pueros tuos dñe
mi: quos misisti. **xxix** **S**unt ergo dñe mi
vultu domini et vultu anima tua q
prohibuit te ne venires in sanguinē:
et saluauit manū tuā tibi. Et nūc hāt
sicut nabal inimicū tui: et qui querunt
dñs meo: malū. Quapropter suscipe
benedictionē hāc quā attulit ancilla
tua tibi domino meo: et da pueris qui
secunt te dñm meū. **xxx** **A**uſer iniquitatē
famule tue. **xxxi** **F**aciens enim faciet dñs
tibi dñs meo domū fidelē: quia plia
dñi dñe mi tu pliaris. **xxxii** **M**alicia ergo
nō inueniatur in te: omnibus diebus vite
tue. **xxxiii** **S**i enī surrexerit aliquādo homo
psequens te vel querens animā tuā: erit
anima domini mei custodita quasi in
sacculo viuentiū apud dñm deū tuū.
Porro inimicorum tuorum anima
rotabitur: qsi in impetu et circulo funde.
Cū ergo fecerit tibi dñs domino meo
omnia hec que locutus est bona de te: et
conſtituerit te dñe sup israel: nō erit tibi
hoc in singulū et in ſeculū: cordis
domini meo q effuderis sanguinem
iniquū: aut ipse te ultus fueris. Et cū
benefecerit dñs dño meo: recordaberis
ancille tue: et tu bñfacies ei. **xxxiv** **E**t ait da-
uid ad abigail. Benedictus dominus
deus israel qui mihi hodie in occurſum
meum: et benedictū eloquium tuū: et
benedicta tu que prohibuisti me hodie
ne irem ad sanguinem: et videret me
manū mea. **xxxv** **A**lloquin inuit dominus

deus israel: qui prohibuit me ne ma-
lum facerem tibi: nisi cito venisses in
occurſu michi: non remanſiſſet nabal
uſq; ad lucem matutinā mingerens
ad parietem. **xxxvi** **S**uſcepit ergo dauid de
manu eius: omnia que attulerat ei: dixitq;
ei. Vade pacifice in domum tuā. Ecce
audiuī vocem tuā: et honorauī faciem
tuā. **xxxvii** **V**enit autē abigail ad nabal. Et
ecce erat ei cōmuniū in domo eius quasi
cōmuniū regis: et cor nabal iocūdu.
Erat enim ebrius nimis: et non indi-
cavit ei verbum pusillum aut grand-
iusq; mane. **xxxviii** **D**iluculo autē cū digressus
esset vinū nabal: indicauit ei uxor sua
verba hec. **xxxix** **E**t mortuus est cor eius in cin-
tibus: et factus est quasi lapis. **xl** **E**unq;
ptransiſſent decem dies: puſſit dominus
nabal et mortuus est. **xli** **C**ū cū audisset
dauid mortuum esse nabal: ait. Bene-
dictus dñs qui iudicauit causam op-
probrii mei de manu nabal: et seruū
suū custodit a malo: et maliciā
nabal reddidit dominus in caput eius.
xlii **M**isit ergo dauid et locutus est ad abi-
gail: ut sumeret eā sibi in uxorem. **xliiii** **E**t
venērūt pueri dauid ad abigail in car-
nello: et locuti sunt ad eā dicentes.
Dauid misit nos ad te: ut accipias
te sibi in uxore. **xliiiii** **Q**ue cōſingēs adorauit
pirona in terrā: et ait. Ecce famula tua
sit in ancillā: et lauet pedes seruorum
dñi mei. **xlv** **E**t festinauit: et surrexit abiga-
il et ascendit sup asinū: et quinq; puellę
secutę cum eā pēdilleque eius. **xlvi** **E**t secuta
ē nuncios dauid: et facta ē illi uxor. **xlvii** **S**ed
et archimorem accepit dauid de israel:
et fuit utraq; uxor eius. **xlviii** **S**aul autē dedit
michol filiā suā uxorem dauid: salchi
filia lais: q erat de gallim. **xlviii** **E**t
reuerſi ziphim ad saul in gabaa:
dicentes. Ecce dauid absconditus

est in colle achille: non est ex adverso solitudinis. Et surrexit saul et descendit in desertum ziph: et tunc erant milia virorum de electis israel: ut quæreretur david in deserto ziph. Et castrametatus est saul in gabaa achille: que erat ex adverso solitudinis in via. David autem habitabat in deserto. Videns autem quod venisset saul post se in desertum: misit exploratores: et didicit quod illuc venisset certissime. Et surrexit david cum: et venit ad locum ubi erat saul. Cumque vidisset locum in quo dormiebat saul et abner filius eius principis milicie eius: et saulem dormientem in tentorio et reliquum vulgus per circuitum eius: ait david ad achimelech edum et abisai filium sarie fratrem ioab dicens. Quis descendet mecum ad saul in castra? Dixitque abisai. Ego descenda tecum. Venierunt ergo david et abisai ad populum nocte: et invenerunt saul iacentem et dormientem in tentorio: et hasta fixam in terra ad caput eius: abner autem et populus dormiebat in circuitu eius. Dixitque abisai ad david. Conducit de inimicorum nostrorum hodie in manus tuas. Nunc ergo percutiam eum lancea in terra semel: et secus opus non erit. Et dixit david ad abisai. Ne interficias eum. Quis enim extendit manum suam in cisternam domini: et innocens erit? Et dixit david. Vivit dominus: quia nisi dominus percussisset eum aut dies eius venisset ut moriatur: aut in pluvium descenderet: propterea mihi sit dominus ne recedam manum meam a cisterna domini. Nunc igitur tolle hastam que est ad caput eius et citharam aqur: et abeamus. Tulit igitur david hastam et citharam aqur qui erat ad caput eius: et abiit. Et non erat quisquam qui videret et intelligeret et vigilaret: sed omnes dormiebat: quia sopor domini invenerat super eos. Cumque transisset david

ex adverso: et transisset in verice montis delonge et esset gravis intervallum inter eos: clamavit david ad populum inquit ad abner filium eius dicens. Nonne citharis abner? Et respondens abner ait. Quis es tu qui damas? et inquit ad regem? Et ait david ad abner. Aliquid non videris tu es? Et quis alius similis tui in israel? Quare ergo non custodisti dominum regem? Ingressus est enim unus de turba: ut interficeret regem dominum tuum. Nonne est bonum hoc quid fecisti? Vivit dominus quoniam filius mortis estis vos: quia non custodistis dominum vestrum cisternam domini. Nunc ergo vide ubi sit hasta regis: et ubi sit citharus aqur qui erat ad caput eius. Cognovit autem saul vocem david: et dixit. Aliquid vos hec tua filium david? Et ait david. Vox mea domine mihi regi. Et ait. Quam ob causam distulisti persequi servum suum? Quid feci: aut quid est malum in manu mea? Nunc ergo audi oro domine mihi regi ut sis servus meus. Si dominus incitat te adversum me: idcirco sacrificium. Si autem filius hominis male didi sunt in conspectu domini qui eiecit me hodie ut non habitem in hereditate domini dicens: nate servus domini abieris. Et nunc non effundatur sanguis meus in terra coram domino: quia egressus est rex israel ut quereret pulchrum unum: sicut persequitur predixit in montibus. Et ait saul. Peccavi. Redire fili mi david. Nequaquam enim ultra tibi malefaciam: eo quod preciosa fuerit anima mea in oculis tuis hodie. Apparet enim quod regem regem: et ignoraverim multa nimis. Et respondens david ait. Ecce hasta regis: nateat unus de pueris regis et tollat eam. Dominus autem retribuat unumquemque: sed in iustitia sua et fide. Transivit enim te dominus hodie in manu mea: et nolui egredere manu

mea in cisternam domini. Et sicut magnificata est anima tua apud me in oculis meis: sic magnificetur anima mea in oculis domini: et liberet me de omni angustia. Ait ergo saul ad david. Benedictus tu fili mi david. Et quidem faciens faceres potens potens. **XXIIII** **A**bit autem david in via suam: et saul reversus est in locum suum. Et ait david in corde suo. Aliquando invisa una die in manu saul. Nonne melius est ut fugiam: et salver in terra philistinorum: ut desperet saul. ceterum: me quere in cisternis finibus israel: fugiam ergo manus eius. Et surrexit david: et abiit ipse et septem viri cum eo ad achis filium machi regem geth. Et habitavit david cum achis in geth: ipse et viri eius: et domus eius et due uxores eius. archinoem israelitina: et abigail uxor nabal carmeli. Et nuntiatum est saul quod fugisset david in geth: et non addidit ultra quere eum. Dixit autem david ad achis. Si inveniri gratiam in oculis tuis: detur michi locus in una urbium regionis huius: ut habitet ibi. Cur enim maner servus tuus in civitate regis tecum? Dedit itaque ei achis in die illa. ecleth. Propter quam causam facta est scelesti regum iuda: usque in diem hanc. fuit autem numerus? dicens quibus habitavit david in regione philistinorum: quatuor mensibus. Et ascendit david et viri eius: et agebat per domos de gesuri: et de gezre: et de amalechitis. Viri enim pagi habitabant in terra amarithus: et viri usque ad terram egipci. Et pernebat david omnem terram illorum: ne reliqueret vivere virum et mulierem: tollens oves et boues et asinos et camelos et vestes reuertere: et veniebat ad achis. Dicebat autem ei achis. Inquit circuitus hodie? Respondit david.

Contra meridiem iude et contra meridiem hieramel: et contra meridiem ceti. Virum et mulierem non vivificabat david: nec adducebat in geth dicens: ne forte loquantur adversum nos. Hec fecit david: et hoc erat decretum illi omnibus diebus quibus habitavit in regione philistinorum. Credidit ergo achis david dicens. Multa mala operatur contra populum suum israel. Est igitur michi servus sempiternus. **XXV** **A**du est autem in diebus illis: congregaverunt philistini agmina sua ut pararentur ad bellum contra israel. Dixitque achis ad david. Sciens nunc scito: quoniam mecum egredieris in castris tu et viri tui. Dixitque david ad achis. Nunc scies quid faciam? et servus tuus. Et ait achis ad david. Et ergo custode capitis mei ponam te cisternis diebus. Sanniel autem mortuus est pluviusque cum omnis israel: et sepelierunt eum in ramatha urbe sua. Et saul abstulit magos et arifolios de terra: et interfecit eos qui phitones habebant in ventre. Congregati sunt philistini: et venerunt et castrametati sunt in suna. Congregavit autem et saul universum israel: et venit in gebze. Et vidit saul castra philistinorum et timuit: et egavit cor eius nimis. Consultavitque dominus: et non respondit ei neque per somnia neque per sacerdotes neque per prophetas. Dixitque saul servus suus. Quere michi mulierem habentem phitonem: et vadam ad eam et sacrificabo per illam. Et dixerunt servi eius ad eum. Est mulier phitonem habens in endor. Mutaunt ergo habitum suum: vestitusque est alijs vestimentis: et abiit ipse et duo viri cum eo: veneruntque ad mulierem nocte: et ait illi. Domina mihi in phitone: et suscita michi quem dixeris tibi. Et ait mulier ad eum. Ecce tu nosti quanta fecerit saul: et

quomodo creaserit magos et ariolos de
terra. Quare ergo insidiaris aie mee
ut occidas? Et iuravit ei saul in dno
dicens. Vivit dñs: quia non eueiet
tibi quicquam mali propter hanc rem. Dixitq;
ei miles. Quae suscitabo tibi? Qui ait.
Samuelem michi suscita. Cui autem vi-
disset mulier samuelem. exclamavit vo-
ce magna: et dixit ad saul. Quare im-
posuisti michi? Tu os tui saul. Dixit
q; ei rex. Nolui timere. Quid vidisti? Et
ait mulier ad saul. Deos vidi ascen-
dentes de terra. Dixitq; ei. Qualis est
forma ei? Que ait. Vir senex albidus:
et ipse amicus est pallio. Et intellexit
saul q; samuel esset: et inclinavit se
super faciem suam in terra: et adoravit.
Dixit autem samuel ad saul. Quare
ingerasti me ut suscitarem? Et ait saul.
Coartor nimis. Si quidem philistinum
pugnaret adversum me: et deus recessit a
me: et exaudire me noluit neq; in ma-
nu ppterat neq; per somnia. Vocavi
ergo te: ut ostenderes michi qd facias. Et
ait samuel. Quid interrogas me cum dñs
recesserit a te: et transierit ad inimicum tuum?
Faciet enim tibi dñs: sicut locutus est in ma-
nu mea: et sanabit regnum tuum de manu
tua: et dabit illud proximo tuo david:
quia non obedisti voci dñi: neq; fecisti
ira furoris ei in amelech. Idcirco qd
pateris fecit tibi dñs hodie: et dabit dñs
etiam israhel in manu philistinum. Eras
autem tu et filij tui mecum cecidis: sed et
castra israhel traxit dñs in manus philis-
tinum. Stetitq; saul recidit portus in
terram. Eximuerat enim vba samueles et
robore non erat in eo: qd non comederat
panem tota die illa. Ingressa est itaq;
mulier illa ad saul. Conurbat enim erat
valde. Dixitq; ad eum. Ecce obediuit
acilla tua voci tuo: et posui aiam meam

in manu mea: et audivi servos tuos
quos locutus es ad me. Nunc igitur
audi et tu voce ancille tue: et ponam
totam te in cellam panis ut comedere
rotivalescas: et possis iter agere. Qui
rexit: et ait. Nunc comedam. Exegerunt
autem eum servi sui et mulier: et tandem
audita voce eorum surrexit de terra:
sed et sup lectum. Mulier autem illa habebat
vitulum pascale in domo: et festinavit
et occidit eum. Tollebatq; farinam mi-
scuit eam: et coxit azimam: et posuit ante
saul et ante servos eius. Qui cum com-
edissent surrexerunt: et ambulaverunt
per totam noctem illam. **xxv.**
Congregata sunt ergo agmina
philistinum universa agmina in
aphter. Sed et israhel castrametatus est sup
fontem qui erat in israhel. Et factus
quidam philistinum incedens in retionibus
et milibus: david autem et viri ei erant
in novissimo agmine cum achis. Dixeruntq;
principes philistinum ad achis.
Quid sibi volunt hebrei isti? Et ait
achis ad principes philistinum. Nunc
ignoratis david qd sit? Saul regis
israhel? et apud me milis diebus vel annis?
Et non inveni in te quicquam mali: et die
qua venisti ad me usq; in diem hanc.
Grati sunt autem adversus eum principes
philistinum: et dixerunt ei. Revertatur vir
et sedeat in loco suo: quod constituitur ei:
et non descendit nobiscum in psum: ne fiat
nobis adversarius cum piliari repugnans.
Quo enim aliter poterit placare dñm
suum: nisi in captivis nostris? Nunc iste est
david cui cantabatur in choris dicens:
percussit saul in milibus suis: et david i-
dece milibus suis. Vocavit ergo achis
david: et ait ei. Vivit dñs quia rectus
es et bonus in conspectu meo: et equus
tuus et introitus tuus meus est in castris.

Et non inveni in te quicquam mali: et die
qua venisti ad me usq; in diem hanc:
sed sacrificis non places. Revertere ergo:
et vade in pace: et non offendas oculos
sarraparum philistinum. Dixitq; david
ad achis. Quid enim feci: et quid inveni
mihi in me servus tuus a die qua fui in co-
spectu tuo usq; in diem hanc: ut non
veniam et pugnem contra inimicos dñi
mei regis? Respondens autem achis: locutus
est ad david. Scio quia bonus es tu
in oculis meis sicut angelus dei: sed
principes philistinorum dixerunt. Non
ascendet nobiscum in psum. Igitur con-
surge mane tu et filij dñi tui q; venerunt
tecum: et cum deinde surrexeritis et reperit
discessere pergit. Surrexit itaq; deinde
david ipse et viri ei: ut percherent
mane: et reverterentur ad terram philistinum.
Philistinum autem ascenderunt in israhel.

xxvi.
Quicquid venissent david
et viri eius in helech die tertia:
amalechite impium fecerunt ex parte
australi in helech: et percussit helech
et incendit eam igni. Et captivas
duxerunt mulieres ex ea a minimo usq;
ad maximum: et non interfecerunt quicquam:
sed locum duxerunt et pgebant vivere suo.
Cum ergo venisset david et viri eius ad
civitatem et inveniissent eam succensam
igni: et uxores suas et filios suos et fili-
as dudatas esse captivas: levaverunt
david et plures qui erant cum eo voces
suas: et planxerunt donec deficerent in
eis lacrimae. Siquidem et duae uxores
david captivae duae fuerant: achinorem
israhelites: et abigail uxor nabal car-
meli. Et contristatus est david valde.
Sollebat enim eum plius lapidare: quia
amara erat anima universisq; viri
sup filiis suis et filiabus. Confortatus
est autem david in dno deo suo: et ait

ad abiathar sacerdotem filium achimelech.
Applica ad me ephod. Et applicavit
abiathar ephod ad david: et consuluit
david dñm dicens. Persequar laetitia-
los hos et comprehenda eos an non?
Dixitq; ei dominus. Persequere: absque
dubio enim comprehendes eos: et recuties
pdam. Abijt ergo david: ipse et secuti
viri qui erant cum eo et venerunt usq; ad
torrentem belor: et lassum quidam substituerunt.
Persecutus est autem david: ipse et qua-
dringenti viri cum eo: substituerat enim
ducenti: qui lassum transire non poterant
torrentem belor. Et inveniunt virum
egyptium in agro: et adduxerunt eum ad
david. Dederuntq; ei panem ut comederet
et biberet aquam: sed et flagrum malle
cariatay: et duas ligaturas vineas. Qui
cum comedisset reuersus est spiritus
ei: et refocillatus est. Non enim comederat
panem neq; biberat aquam: tribus diebus
et tribus noctibus. Dixit itaq; ei david.
Cuius es tu vel unde: et quo pergis?
Qui ait. Puer egypti: ego sum: filius
viri amelechite. Dereliquit autem me
dñs meus: quia egrotare cepi nudius-
tertius. Siquidem nos erupimus ad
australem plagam cerethi: et contra iudam
et ad meridie caeleph: et helech succendi-
mus igni. Dixitq; ei david. Potes me
ducere ad istum cuneum? Qui ait. Iura
michi per deum: qd non occidas me:
et non tradas me in manus dñi mei:
et ego ducam te ad cuneum istum. Et iura-
vit ei david. Qui cum duxisset eum: ecce
illi discubebant super faciem universae
terre: comedentes et bibentes et qsi festum
celebrantes dñi. p cuncta pda et spolijs
q; reperat de terra philistinum: et de terra
iuda. Et percussit eos david a vespera us-
q; ad vesperam alterius diei: et non evasit
ex eis quicquam nisi tantum quadringenti

virī adoleſcentes q̄ aſcenderāt camelos
et fugerant. Erant ergo dauid omnia
q̄ tulerant amalechite: et duas uxores
ſuas reuē. Nec deſunt quiloꝝ a paruꝝ
uſq; ad magnum tam de filijs q̄ de
ſiliabz et de ſpolijs: et quēcūq; rapuerāt
omnia reduxit dauid: et tulit uniuſos
greges et armēta et minauit ante faciē
ſuam. Dixitq; dñs. Hec eſt praeda dauid.
Venit autē dauid ad durōs viros
qui laſſi ſubſtiterāt nec ſequi poterant
dauid: et reliſſe eos iuſſerat i correpte
beſoz. Qui egreſſi ſunt obuiā dauid: et
p̄lo q̄ erat cū eo. Accedēs autē dauid
ad populū: ſalutarunt eos paſſice. Re-
ſpōdenſq; oīs vir peſſimus et iniquus
de viris q̄ erant cū dauid dixit. Quia
non uenerūt nobiliſcū nō dabimus eis
quicq; de p̄da quā reuimus: ſed ſuffici-
at unicuiq; uxor ſua et filij: quos cum
acceperint: recedāt. Dixit autē dauid.
Nō ſic facietis fratres mei de hijs que
tradidit nobis dñs et cuſtoduit nos:
et dedit lacunculos qui erupant ad-
uerſum uos in man⁹ noſtras: nec au-
dier uos quiloꝝ ſup emone h̄c. Equā
enī pars erit deſcendentis ad preſum
et remanētis ad ſarcinas: et ſimiliter
diuident. Et factū eſt hoc eē die illa re-
deinreps conſtitutū et p̄ſinitū et quaſi
lē in iſrahel: uſq; i die h̄c. Venit ergo
dauid in ſicelech: et miſit dona de p̄da
ſenioribus iuda proximis ſuis dices.
Accipite benedictionē de p̄da iſtūm
dñi. Hijs qui erant in bethel: et qui in
ramoth ad meridientem: et qui in gether:
et qui in aroer et qui in ſephamor: et q̄
in eſthama et qui in rachel et q̄ i urbibz
iherameli: et qui in urbibz beti: et q̄ in
rama: et q̄ i lacu aſan: et qui i athach:
et q̄ i ebron: et reliq̄s q̄ erāt i hijs locis
i q̄bz cōmorat⁹ fuerat dauid et viri ei⁹.

Philistiim autē pugna. *xxx*
hāt aduſū iſrahel. Et fugerūt vi-
ri iſrahel ante faciē philistiim: et ceciderūt
miſedi i monte gelboe. Quercūq; phili-
stym i saul et i filios eius: et p̄uſſerūt
ionathan et aminadab et melchior
filios saul: totūq; p̄odus p̄ly uelū ē
saul. Et cōſecuti ſūt cū viri ſagittarij:
et uulnerat⁹ ē x̄p̄mēter a ſagittarijs.
Dixitq; saul ad armigeres ſuos. Equā-
na gladiū tuū et interfice me: ne forte
uenerint inuicēciſi iſti et interficiāt me
illudēs michi. Et noluit armiger ei⁹
fuerat cū nimis terrore preteritus. Ar-
ripuit itaq; saul gladiū ſuū: et iecit
ſup eū. Quod cū uidiffet armiger ei⁹
uidelicet q̄ mortuus eſſet saul: reuē
etiā ipſe ſup gladiū ſuū et mortuus eſt
cum eo. Mortuus eſt ergo saul et tres
filij eius et armiger illius: et uenerūt
uiri eius in die illa pariter. Videntes
autē filij iſrahel q̄ erant trans uallē et
trans iordanem q̄ fugiffent uiri iſra-
helite: et q̄ mortuus eſſet saul et tres fi-
lij ei⁹: reliquerūt ciuitates ſuas et fuge-
runt. Uenerūtq; philistiim: et habita-
uerunt ibi. Facta autē die altera uen-
erunt philistiim ut reſpoliaret inſectos:
et inuenerūt saul et tres filios ei⁹ iactos
in monte gelboe. Et preceſſerūt caput
saul et reſpoliauerūt eū armis: et uile-
runt in terra philistinorū p̄ circumum:
ut annūciaret in templo ydolorū et in
p̄p̄is. Et poſuerūt arma eius in templo
aſtaroth: corpus uero ei⁹ ſuſpenderūt
in muro bethſan. Quod cū uidiffent
habitarores iabes galaad quēcūq;
fecerāt philistiim saul: ſurrexerūt om̄es
uiri formidini et abulauerūt tota nocte
et tulerunt cadauera saul et cadauera
filiorū ei⁹ de muro bethſan. Uenerūtq;
uiri iabes galaad: et combuſſerūt ea

igni et tulerunt oſſa eorū et ſepelierunt
in nemore iabes: et ieiunauerūt ſeptem
diebus. *Explicit liber regum primus*
Incipit liber regum secundus: p.

Adum ē autē poſtq;
mortuus ē saul ut
dauid reuerteretur a
rex amalech: et ma-
neret i ſicelech: duas
dies. In die autem
tercio apparuit homo ueniēs de caſtris
saul x̄ſte cōſiſſa: et puluere cōſperſus
caput. Et ut uenit ad dauid cecidit ſup
faciem ſuam: et adorauit. Dixitq; ad
eū dauid. Unde uenis? Qui ait ad eū.
De caſtris iſrahel fugi. Et dixit ad eū
dauid. Quod eſt uerbu quod ſadum
ē? Indica michi. Qui ait. Fugit p̄p̄us
et p̄lo: et mihi corruētes et p̄lo mortui
ſunt: ſed et saul et ionathas filius ei⁹
interierūt. Dixitq; dauid ad adoleſcētē
qui nūciabat ei. Unde ſcis quia mor-
tuus eſt saul et ionathas filius eius?
Ait adoleſcens qui nūciabat ei. Caſu
ueni i montē gelboe: et saul inuolubatur
ſup haſtam ſuā: porro currus et eq̄es
appropinquabāt ei: et conſuſus poſt
regū ſuū: uiditq; me uocauit. Qui cū
reſpōdiſſem aſſum: dixit michi. Quis
nā es tu? Et aio ad eū. Amalechites
ego ſum. Et locus eſt michi. Sta ſup
me et interfice me qui tenet me agūſtie:
et adhuc tota aīa mea i me ē. Et alq;
ſup eū: occidi illū. Sciſtam enim q̄
uimere nō poterat poſt ruinā. Et tuli
diadema quod erat in capite eius: et
armillā de brachio illi⁹: et attuli ad te
dominū meū huc. Apprehendens autē
dauid ueſtimenta ſua ſedit: om̄esq;
uiri q̄ erāt cū eo: et plauerūt et ſteperūt
et ieiunauerūt uſq; ad uesperam ſup
saul et ſup ionathan filiū eius et ſup

p̄p̄u dñi: et ſup domū iſrl: eo q̄ corru-
iſſet gladio. Dixitq; dauid ad iuuenē
q̄ nūciauerat ei. Unde es tu? Qui r̄dixit.
Filius hominis aduenit amalechite
ego ſū. Et ait ad eū dauid. Quare nō
rimuſti mittere manū tuā ut occideret
exiſtū dñi? Vocāſq; dauid unū de pu-
eris ſuis ait. Accedens irruē in eum.
Qui percuffit illū: et mortuus eſt. Et ait
ad eū dauid. Sanguis tu⁹ ſup caput
tuū. Quis enī tuū locutum eſt aduſum
te dices: ego inſecti exiſtū dñi. Plāxit
autē dauid plandū huiusmodi ſup
saul et ſup ionathan filiū eius: et pre-
cepit ut docerent filios iuda plandum
ſicut ſcriptū eſt in libro iuſtorū. Et ait.
Cōſidera iſrl p̄ hijs q̄ mortui ſūt: ſup
reſſa tua uulnerati. Iudici iſrl ſuper
mōtes tuos inſecti ſūt. Quomodo
cecidērunt fortes? Nolite annūciare in
geth: neq; annūciētis in cōpitis aſcalo-
nis: ne forte letetur filie philistiim: ne
regūte filie inuicēciſion. Mōtes gelboe
nec ros nec pluuia: ueniāt ſup uos.
Necq; ſint agri p̄mitiay: q̄a ibi abied⁹
eſt clipeus fortium: clipeus saul quaſi
nō eſſet uniuſus oleo a ſanguine inter-
ſectorum ab adipe fortium. Sagitta
ionathę nunq; redijt retroſum: et gla-
dius saul nō ē reſuſ inanis. Saul
et ionathas amabiles et decori valde
i uita ſua: i morte q̄ nō ſūt diuiſi. Ad-
lis uelociōres: leonibz fortiores. Filie
iſrahel ſup saul flete qui reſtietat uos
coruino in delicijs: qui prebebat oma-
menta aurea cultui ueſtro. Quomodo
cecidērunt fortes in prelio? Ionathas
in reſcelſis tuis occuſus ē. Doleo ſuper
te ſcater mi ionatha decore mitis: et
amabiles ſup amore mulierū. Sicut
mater uitiū amat filiū ſuum: ita ego
te diligebam. Quomodo ceciderunt